

ROKASBUMBA LATVIJĀ

1958–2008

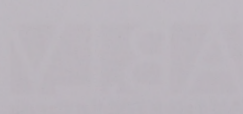
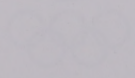

L
7

ROKASBUMBA LATVIJĀ
1958–2008

127062

LATVIJAS HANDBOLA FEDERĀCIJA

www.handball.lv

LATVIJAS OLIMPISKĀ KOMITEJA

AB.LV

Aizkraukles Banka Latvija

2008-5
217

L
79

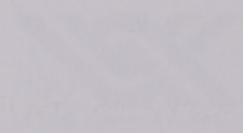
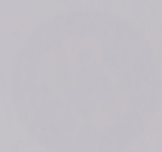
ROKASBUMBA LATVIJĀ
1958-2008

VALTERS UN RAPA

ROKASRĪKA LATVIJA

1992

Latvijas Nacionālā
BIBLIOTĒKA

0308135837

PRIEKŠVĀRDS

1958. gadā, kad Amerikas Savienotās Valstis no Kanaveralas raga kosmodroma palaida pirmo zemes satelītu *Explorer 1*, bet Eiropā stājās spēkā Eiropas Ekonomiskās kopienas dibināšanas līgums, ar kuru izveidoja organizāciju, ko tagad mēs saucam par Eiropas Savienību, Rīgā, VEF stadionā, notika pirmais handbola 7:7 turnīrs «Rīgas Daugavas meistarsacīkstes». Tātad tieši pirms 50 gadiem Latvijas vēstures grāmatā tika atvērtas pirmās lapas, kas atspoguļo vienu no dinamiskākajiem un ātrākajiem komandu sporta veidiem – handbolu.

Latvijas handbola vēsture ir pārkāpusi pusgadsimta sliekšni. 20. gadsimta vidus bija laiks, kad Latvijas handbols, kaut arī lielās Padomijas sastāvā, piedzīvoja gan savu dzimšanu, gan daudzas zvaigžņu stundas.

Līgonis Zatlers, Latvijas Valsts prezidenta Valda Zatlera tēvs, ir viens no pirmajiem handbola treneriem Latvijā, kurš stāvēja pie handbola dzimšanas šūpuļa. Tieši viņam mēs varam pateikties par tagadējā Latvijas viriešu izlases trenera un bijušā PSRS izlases spēlētāja Andra Gulbja ievadišanu handbola pasaulē. Savukārt Nils Grasis izveidoja pirmo Padomju Savienības handbola telpā konkurētspējīgu komandu. Viņa darbu ar meistariem un Rīgas Politehniskā institūta

(RPD) komandu izcili turpināja Harijs Čebrikovs – vienīgais LPSR nopelniem bagātais treneris un Latvijas Handbola federācijas goda loceklis. Nepārvērtējams ir arī Andra Drēskas darbs ar jaunatni un sieviešu meistarkomandu «Vārpa».

Ēriks Veldre, Jānis Vilsons, Andris Gulbis, Natālija Kudrjavceva, Nora Pētersone – tie ir izcilākie latviešu handbolisti un handbolistes, kas palīdzēja kaldināt uzvaras un gūt slavu PSRS izlasei starptautiskajā arēnā, sasniedzot pat olimpiskās augstienes. Meistarkomandas «Celtnieks» un «Vārpa» bija Latvijas handbola spogulis lielajā padomju impērijā.

Jānis Ņuzulis un Andris Vītols – visu laiku slavenākie Latvijas handbola tiesneši, kurus aicināja tiesāt pašas augstākās raudzes turnīrus visā pasaulē. Un ir vēl daudzi citi, kuru talants un entuziasms palīdzēja panākt to, ka handbols mūsu valstī joprojām ir atpazīstams un populārs sporta veids.

Pagājušā gadsimta 90. gadi nāca ar PSRS sabrukumu un Latvijas valstiskās neatkarības atgūšanu, diemžēl gan nesot līdzī negatīvas pārmaiņas handbola attīstībā. Tie nebija viegli gadi. Daudzi izcili spēlētāji pameta aktīvo sportu. Tomēr, pateicoties entuziastiem un īstenajiem handbola patriotiem, izdevās atjaunot sporta veidu jaunā kvalitātē.

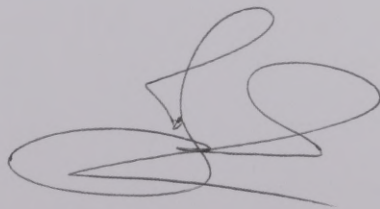
Pamazām sāka attīstīties Latvijas handbola centri ārpus Rīgas: Ludzā, Aizkrauklē, Vaiņodē, Ogrē, Dobelē, Salaspilī, Jēkabpilī, Jūrmalā, Olainē, kur ar niecīgiem līdzekļiem, bet fantastisku darbu, fanātismu un mīlestību pret handbolu vietējiem speciālistiem izdevās nostiprināt vēsturiski izveidotās handbola sporta skolas. Ieguldītais darbs ir nesis augļus.

Tagad mums ir tādi spēlētāji kā Evars Klešņiks, kurš sasniedzis vienu no augstākajiem profesionālā handbola izaugsmes punktiem un spēlē spēcīgākajā handbola līgā pasaulē – Vācijas bundeslīgā, Latvijas handbola audzēknis Aleksandrs Pētersons, kurš patlaban pārstāv Īslandes nacionālo izlasi, bet ikdienā spēlē Vācijas bundeslīgā. Daudzi talantīgākie latviešu handbolisti ir spēlējuši un spēlē tādās handbola lielvalstīs kā Austrija, Īslande, Dānija, Vācija, Norvēģija un Spānija. Mums ir jauns starptautiskās kategorijas tiesnešu pāris Renārs Līcis un Zigmārs Stoļarovs, kuri jau tiesājuši 2005. gada pasaules čempionātu sievietēm

Krievijā un 2007. gada pasaules čempionātu sievietēm Francijā, 2007. gada pasaules čempionātu vīriešiem Vācijā, kā arī nominēti 2008. gada olimpiādei Pekinā. Mūsdienās visu vecuma grupu vīriešu un sieviešu izlases piedalās Eiropas čempionātu atlases turnīros un finālturnīros. Tas mums ļauj uz nākotni skatīties ar lielām cerībām.

Handbols ir olimpisko sporta spēļu saimes dalībnieks, tāpēc nav šaubu, ka mēs turpināsim ieguldīt arvien vairāk darba un finanšu līdzekļus, lai nostiprinātos pārējo sporta spēļu vidū un kādreiz sasniegtu visu sportistu, treneru, tiesnešu un atbalstītāju mērķi – startētu olimpiskajās spēlēs.

Par ko ir šī grāmata? Par tiem, kuri ir rakstījuši handbola vēsturi. Par mūsu pašu cilvēkiem – cilvēkiem, kuri mīlēja un mīl sportu, cilvēkiem, kurus vieno komandas gars, kuri tic, ka sportā bez individuālās meistarības uz laukuma ir svarīga arī spēlētāju mijiedarbība, saprašanās un intelekts. Cilvēki, kuri ticēja un tic, ka handbols ir vērtīgs papildinājums to Latvijas sporta spēļu plejādei, kas jau ir iekarojušas plašu publikas atzinību un atbalstītājus. Tie ir jau pieminētie treneri, spēlētāji, tiesneši, sporta dzīves organizatori un, protams, viņu ģimenes locekļi. Pēdējiem jāsaņem īpašs paldies, jo bez viņu atbalsta un sapratnes nebūtu iespējami tie handbola sasniegumi, kuru atspoguļojumu mēs varam lasīt un redzēt šajā grāmatā.

Anrijs Brencāns,
Latvijas Handbola federācijas prezidents

[The text on this page is extremely faint and illegible. It appears to be a multi-paragraph document, possibly a letter or a report, but the specific content cannot be discerned.]

NO ĒRIKA VELDRES LĪDZ...

NO. 1000

NILSENAM TAS PAT SAPNĪ NERĀDĪJĀS...

Kad, kas un kur pirmo reizi spēlēja handbolu jeb rokasbumbu? Jautājums ir atklāts, lai gan ir zināma oficiālā versija un mēs to nemaz negrasāmies apgāzt. Pieņemts uzskatīt, ka handbolu izdomāja Dānijas pilsētas Ordrupas reālskolas fiziskās audzināšanas skolotājs Holgers Nilsens 1898. gadā – kā spēli meitenēm, kā «futbolu ar rokām». Par spēli ar bumbu, ko met ar rokām, minēts arī Homēra «Odisejā», taču tas nevarēja būt handbols. Čehiem jau vismaz 5–6 gadus pirms Nilsena izgudrojuma bija sava spēle hazena. Handbolam līdzīga spēle apmēram tajā pašā laikā bija arī vāciešiem. Taču tās savos pirmsākumos nebija komandu spēles ar vārtu gūšanu (spēlētāji vienkārši meta bumbu apaļā mērķī vai cits citam bez kontaktspeles). Tieši Nilsens izgudroja 3x2 metrus lielos handbola vārtus, ielika tajos vārtsargu un uzrakstīja pirmos noteikumus, kaut gan tie vēl nebija paredzēti mūsdienās zināmajai spēlei 7:7, bet gan 11:11 un pat 16:16. Galvenais, ka tā jau bija komandas spēle pret otru komandu, vadot un metot bumbu ar roku, cenšoties gūt vārtus. Tieši Nilsens nosauca šo spēli par handbolu – *haandbold*. Tagad handbols vairs nav tikai «futbols meitenēm» – tā ir viena no populārākajām sporta spēlēm pasaulē, 2004. gada olimpiādē Atēnās šai spēlei bija viena no lielākajām televīzijas skatītāju auditorijām. Nilsenam tas pat sapnī nevarēja rādīties.

Handbola iedīgli noteikti atrodami daudz agrākos laikos, taču lai tas viss paliek vēsturniekiem. Toties ir pilnīgi skaidrs, ka Latvijā pirmais oficiālais turnīrs rokasbumbā 7:7 notika pirms 50 gadiem – tās bija Rīgas «Daugavas» sporta biedrības meistarsacīkstes, kas maija pirmajās dienās risinājās pirmajā Latvijā izveidotajā 7:7 handbola laukumā. Pirms tam arī

pie mums spēlēja lielo jeb 11:11 handbolu futbola laukumā. Latvijā vēl 1928. gadā bija publicēts šīs spēles laukuma zīmējums un tās spēlēšanas noteikumi. Lielajā handbolā tika rīkoti arī pasaules čempionāti, un tikai kopš 1966. gada notiek sacensības vienīgi 7:7 handbolā.

Mēs nepretendējam uz izsmeļošu vēstures grāmatu par handbola vēsturi Latvijā, šeit noteikti nav pieminēti vairāki cilvēki, kurus vajadzēja pieminēt, jo dažkārt jau pietiek ar kādu vienu mazu, nemanāmu, bet svarīgu darbiņu, lai kaut ko sekmētu. Noteikti nav uzskaitīti visi notikumi un visas komandas. Latvijas handbola jubilejas gadā mēs gribam nedaudz atskatīties pagātnē, jo šajā pusgadsimtā Latvijas handbolā, izrādās, bijis tik daudz, ar ko varam (un vajag!) lepoties. Mēs gribam, lai jebkuram rastos ieskats Latvijas rokasbumbas vēsturē un lai būtu priekšstats, kas šajā sporta spēlē 50 gados ir bijis un kas ir.

PIRMAIS TURNĪRS PIE... STAĻINA PIEMINEKĻA

1958. gada 1. maijā sākās «Daugavas» sporta biedrības Rīgas čempionāts rokasbumbā 7:7, ko var uzskatīt par pirmo oficiālo turnīru 7:7 rokasbumbā Latvijā (līdz tam diezgan plaši tika spēlēts handbols 11:11, mūsu komanda pat uzvarēja Vissavienības astoņu komandu turnīrā). Pirmo mazajai rokasbumbai atbilstošo laukumu Latvijā izveidoja VEF jaunieši alejas galā aiz Josifa Staļina pieminekļa, līdzās VEF peldbaseinam un tagadējai jaunajai sporta zālei (kas nu jau vairs arī nav nekāda jaunā). Ar zemes segumu, ar zemē ieraktiem vārtiem un vienkārši uzbērtām laukuma līnijām. Pastāv pamatotas aizdomas, ka laukuma izveidošanas un jaunās spēles ieviešanas galvenais iniciators bija Ēriks Veldre, kurš kopā ar vēlākajiem spēlētājiem Daili Sniedzi un Induli Rebiņu arī bija galvenie jaunā laukuma ierīkotāji. Turnīru tikoja sporta biedrības «Daugava» Rīgas padome, fizikultūras kolektīviem tika nosūtīti spēles noteikumi un aicinājumi piedalīties. Ārpus konkursa turnīrā piedalījās «Spartaks», jo pārējiem šī komanda bija pārāk stipra un tāpēc uzņēmās tādu kā skolotāja lomu. «Spartaka» rindās jau bija pirmie «tīrie» handbolisti, nevis bijušie (un vēl esošie) basketbolisti vai volejbolisti. Starp viņiem bija arī Ēriks Veldre, kurš handbolā 11:11 jau bija viens no labākajiem PSRS spēlētājiem. Par turnīra uzvarētājiem kļuva VEF handbolisti, otrajā vietā palika Rīgas Celtniecības tehnikuma komanda, trešā – Rīgas Radio rūpnīcas (RRR) komanda.

Ar šo pirmo turnīru rokasbumba 7:7 arī pieklusa... Kāpēc? Nebija vēl cilvēku, kas to attīstītu fizikultūras kolektīvos un sporta biedrībās. Rokasbumbā 11:11 gan vēl tika rīkots Latvijas čempionāts, taču tas nebija īpaši populārs. Pakāpeniski «mazajā handbolā» sāka iesaistīties jauni cilvēki, un

1960. gadā sporta biedrības «Daugava» Rīgas padome atkal sarīkoja turnīru, kurā piedalījās arī sieviešu komandas. Uz rokasbumbu pārgāja vairāki basketbolisti, izveidojās vairākas komandas: VEF, RPI (tagadējais RTU), LVFKI (tagadējā LSPA) un «Dinamo». Vefiešiem bija pat divas komandas, turklāt vienā no tām spēlēja handbolisti, bet otrā – basketbolisti, un spēles starp šīm komandām bija īpaši principiālas.

1963. gadā izveidojās viens no nākotnē populārākajiem kolektīviem «Sarkanā zvaigzne», ko vadīja Artūrs Kazāks. Tajā jau bija jauniešu komandas, kas piedalījās Vissavienības turnīros, savukārt pieaugušo komanda tolaik bija viena no vislabāk nodrošinātajām rokasbumbas komandām. Tā nebija meistarkomanda, bet gan amatieru komanda (tāpat kā visas citas Latvijas čempionāta komandas).

Radās arī komanda KMA – Kultūras ministrijas autobāze – un komanda Jūrmalā (Izglītības darbinieku arodbiedrība), kurā sāka spēlēt viens no labākajiem mūsu spēlētājiem, pašreizējais Latvijas vīriešu izlases galvenais treneris Andris Gulbis, bet treneris bija tagadējā Valsts prezidenta tēvs Līgonis Zatlers.

No provinces komandām pirmā parādījās Valmieras komanda, taču tā ilgi nepastāvēja un Valmierā rokasbumba tā arī neieviesās. Tad radās komandas Saldū, Jelgavā, Bauskā, Aizputē (galvenokārt sievietes), Ogrē, vēlāk arī Skrīveros, Aizkrauklē, Dobelē, Ludzā, Daugavpilī (Latvijas otrajā lielākajā pilsētā šī sporta spēle tā arī neiedzīvojās – savulaik bija laba komanda Kara aviācijas inženieru augstskolā, vēl 70. gadu vidū notika pilsētas čempionāts).

Handbolisti paši spēlēja, paši rīkoja turnīrus, paši tiesāja, paši trenēja, paši rakstīja apskatus avīzēm. Jaunā spēle aptvēra arvien vairāk cilvēku, un sāka veidoties sava – rokasbumbas sabiedrība. To galvenokārt kultivēja divas sporta biedrības – «Daugava» un «Vārpa». Tieši lauku sporta

biedrība («Vārpa») savā paspārnē 1977. gadā izveidoja sieviešu meistarkomandu, kas uzreiz kļuva par vienu no labākajām PSRS 1. līgā, bet pēc desmit gadiem iekļuva augstākajā līgā. Rokasbumba tika iekļauta arī lauku sporta spēļu programmā un kļuva par vienu no tās galvenajiem notikumiem (ši spēle attīstījās un savus centrus izveidoja galvenokārt ārpus Rīgas – šāds process ir vērojams arī mūsdienās). Savukārt «Daugavas» paspārnē neatkarīgi no tās nosaukuma no pirmās līdz pēdējai dienai pastāvēja vīriešu meistarkomanda.

1962. gadā tika sarīkots pirmais Latvijas PSR čempionāts rokasbumbā 7:7 gan vīriešiem, gan sievietēm. No sieviešu komandām pirmos trīs gadus pēc kārtas uzvarēja VEF spēlētājas, kuras galvenokārt bija basketbolistes un kuras trenēja Laimonis Adamovičs – viens no pirmajiem un tālaika labākajiem sieviešu handbola treneriem. Tajā pašā gadā notika arī pirmais PSRS čempionāts rokasbumbā 7:7. Vīriešu konkurencē Latviju pārstāvēja «Politehniķis» jeb RPI komanda, ko vadīja viens no handbola pionieriem Nils Grasis. «Politehniķis» priekšsacīkstēs savā grupā izcīnīja 3. vietu aiz Kauņas *Atletas* un Minskas *Burevestņik* un finālturnīrā neiekļuva. Sieviešu konkurencē Latviju pārstāvēja VEF spēlētājas, un arī viņas savā priekšsacīkšu grupā bija trešās (aiz Kauņas *Žalgiris* un Ļeņingradas *SKIF*).

PSRS čempionāti līdz pat to izjukšanai kopā ar lielvalsti kļuva par mūsu komandu galveno sacensību arēnu, meistarkomandas praktiski bija Latvijas izlases. Pagāja tikai pieci gadi, un PSRS čempionātos tika gūts pirmais un arī visu laiku augstākais panākums – Latvijā jau bija izauguši PSRS izlases spēlētāji, kuri tika augstu vērtēti arī pasaulē.

BRONZAS «SMALKMEHĀNIĶU KOMANDA»

Īpaša nodaļa jāvelta «Daugavas» komandai, jo tieši tās sasniegums 1967. gada PSRS čempionātā ir augstākais mūsu rokasbumbas panākums šo sacensību vēsturē. Pirms 41 gada «Daugavas» handbolisti PSRS čempionātā ieguva bronzas medaļas.

1966. gada PSRS čempionātā Rīgas «Daugava» ieņēma tikai 10. vietu 12 komandu konkurencē un nebija starp pretendentiem uz godalgām nākamajā čempionātā. 1967. gadā par čempionu titulu spēkojās abi iepriekšējā gada spēcīgākie klubi Maskavas SK *Kuncevo* un Tbilisi *Burevestņik*. Finišā abas komandas šķīra tikai viens punkts, un par čempioniem atkal kļuva maskavieši. Trešajā vietā daudziem par lielu pārsteigumu ierindojās «Daugava», kas par vienu punktu apsteidza Maskavas MAI (SK *Kuncevo* bija 26 punkti, *Burevestņik* – 25, «Daugavai» – 20 un MAI – 19 punktu). Rīdzinieki pat spēja atņemt punktu čempionam (18:18), bet visā turnīrā kopā «Daugava» 16 spēlēs guva deviņas uzvaras, divreiz spēlēja neizšķirti un piedzīvoja piecus zaudējumus. Kāpēc notika tāds lēciens?

«Iepriekšējā PSRS čempionātā mēs cīnijāmies par palikšanu augstākajā līgā,» atceras tālaika komandas galvenais treneris Harijs Čebrikovs. «Pēdējais spēļu posms risinājās Kijevā, un izšķirīgajā spēlē par palikšanu mēs pat tam laikam ne visai tipiskā mazrezultatīvā spēlē ar 7:4 pieveicām 1965. gada čempionu Maskavas MAI. Mums un Tiraspoles komandai bija pa astoņiem punktiem, taču mēs tiraspoliešus bijām uzvarējuši abās savstarpējās spēlēs un palikām augstākajā līgā. Skaidrs, ka pēc gada mūs neviens par favorītiem neuzskatīja.» To, cik liela nozīme bija 1966. gada uzvarai pār MAI nākamajā – 1967. gada – sezonā, tagad neviens nepateiks,

taču nozīme bija noteikti. Jauno čempionātu «Daugava» sāka pārlicinoši un visā tā gaitā atradās starp liderkomandām.

Būt vai nebūt bronzas medaļām – tas izšķīrās čempionāta pēdējā spēļu posmā oktobra vidū Kauņā, kur spēlēja sešas spēcīgākās komandas. Pirms pēdējā posma spēlēm «Daugava» bija vienu punktu priekšā MAI komandai. To lielā mērā nodrošināja neizšķirts iepriekšējā Rīgas spēļu posmā pret nākamo čempionu SK *Kuncevo* (18:18), ko spēles beigās ar balsta metienu no apmēram 10 metriem panāca Valdis Rozentāls – viens no šāda metiena labākajiem pratējiem. Kauņā vietējās komandas pirmajā sešniekā nebija, tāpēc lietuvieši kļuva par mūsu «Daugavas» atbalstītājiem. Paralēli risinājās sieviešu čempionāta izšķirīgās spēles, kurās vietējais *Žalgiris* cīnījās par zelta medaļām (lietuvietes ieguva čempionu titulu). Mājinieki spēļu kalendāru salika tā, lai «Daugava» spēlētu priekšpēdējo maču – tieši pirms vietējās *Žalgiris* sieviešu komandas. Publika Kauņas sporta hallē lielā skaitā sanāca jau uz rīdzinieku spēlēm, tāpēc atbalsts bija ļoti liels – «Daugava» uz dažām dienām Kauņā kļuva gandrīz vai par vietējo komandu.

Pirmajā spēlē mūsējie pārlicinoši tika galā ar Minskas «Politehniķi» (22:15), bet tad pretī stājās SK *Kuncevo* un Tbilisi *Burevestņik* – abas komandas, kas spēkojās par čempiones titulu. Neliela trauma bija Rozentālam, mazs savainojums – komandas liderim Ērikam Veldrem (bez viņiem komandā vēl bija vārtsargs Vilsons, Gulbis, Kalniņš, Jūbelis, Induss, Priednieks, Sprinģis un Šavdins, rezerves vārtsargs Noviks; toreiz drīkstēja pieteikt tikai 11 spēlētājus), un tika nolemts mačos galveno favorītu spēkus pietaupīt. Uzvaras netika dāvinātas, taču, ja komanda jūta, ka uzvarēt nevar, tā sāka pietaupīt savus līderus spēlēm, kurās izšķirsies medaļu liktenis (Rozentāls vienā no tām spēlēm vispār neizgāja laukumā). Turklāt arī MAI zaudēja gan SK *Kuncevo*, gan Tbilisi handbolistiem. Kopā ar

pieredzējušajiem spēlētājiem tika izstrādāta spēļu taktika, un šajā ziņā gluži kā spēlētāja treneris bija Veldre, kurš bieži vien ieteica dažādus jaunus taktiskus variantus. Viņš nekad neuzstāja, lai tos izmanto, bet prata ieteikt tā, ka vismaz izmēģināja visus variantus un beigās atrada īsto. «Daugavas» komandu daži pat bija iesaukuši par «smalkmehāniķiem no Rīgas» – tik filigrāni bija noslīpētas vairākas sadarbības. Lietuviešu līdzjutēji dažas no tām jau zināja un, kad redzēja, ko mūsējie veido, skaļi skaitīja līdzī – viens, divi, trīs... Metiens!

Pret SK *Kuncevo* tika piedzīvots zaudējums ar 15:20, bet pret Tbilisi komandu – 17:19. Priekšpēdējā spēle bija ar Ļvovas ASK.

«To spēli mums vajadzēja obligāti uzvarēt, lai saglabātu kaut viena punkta pārsvaru pār MAI pirms savstarpējās tikšanās pēdējā turnīra dienā,» stāsta Harijs Čebrikovs. «Tieši tāpēc spēle bija ļoti nervoza. Parasti esmu diezgan mierīgs treneris, bet tajā spēlē visi bijām pārāk nervozi. Turklāt Ļvoviešiem čempionāta pirmajā daļā bijām zaudējuši. Nevedās spēle aizsardzībā, taču fantastiski nospēlēja vārtsargs Jānis Vilsons – viņš atvairīja visus pirmos septiņus 7 metru soda metienus. Pirms septītās *pen-deles* neviens no Ļvoviešiem vairs negribēja iet mest... Tas mums palīdzēja veikt izrāvienu, un otrajā puslaikā pretinieki vairs necerēja uzvarēt. Apmēram 10–12 minūtes pirms mača beigām ASK galvenais treneris Mihails Ļipovs pienāca pie manis un jau apsveica ar uzvaru. Revanšs iznāca pārlicinošs – 27:16. Atlika pēdējais mačs par bronzas medaļām.»

Uz Rīgas «Daugavas» un Maskavas MAI spēli lietuviešu līdzjutēji bija sanākuši jau kā uz savas komandas spēli, liela daļa bija sastājusies arī ap laukumu, un viņus no turienes tā arī nebija iespējams dabūt prom. Visa halle bija par «Daugavu», jo spēlējām taču pret Maskavas komandu un šādas spēles bija īpaši principiālas. Spēle ritēja, kā mēdz teikt, punkts punktā un beidzās neizšķirti – 17:17. Beigas bija kā īstā trillerī. Spēle

jau tuvojās beigām, kad uz «Daugavas» vārtiem tika nozīmēts apstrīdams 7 metru soda metiens un to devās izpildīt PSRS izlases spēlētājs Žuravļovs.

«Viņam bija ieradums mest pa augšu un nereti pat vārtsargam virs galvas. Jānis Vilsons to zināja, turklāt Jāņa augums ir 187 centimetri un trāpīt viņam virs galvas nemaz nav tik vienkārši – jācer, ka vārtsargs nedaudz iesēdīsies,» gluži kā vakar piedzīvotu šo epizodi atceras Harijs Čebrikovs. «Jānis vienmēr paļāvās uz savu meistarību un reakciju, nevis uz minēšanu. Viņš neuzķērās Žuravļova māņu kustībām, stāvēja līdz galam, un radās iespaids, ka pēdējā brīdī viņš pat nedaudz pacēlās uz pirkstgaliem. Tas lika Žuravļovam trāpīt pa vārtu pārliktni. Bumba skāra Jāni, tāpēc 17 sekundes pirms mača beigām tā palika MAI komandai, taču atlikušajā laikā mēs neļāvām pretiniekam izdarīt metienu. Bija lielas publikas ovācijas un prieks, emocijas vēl ilgi nerimās. Vēlāk puīši atstāstīja, ka maskavieši vēl dušās apsprieda pēdējo epizodi, strīdējās, pat pārmeta Žuravļovam neveiksmi, bet tad vēlākais slavenais PSRS izlases spēlētājs Kļimovs pateica – veči, ko jūs te strīdaties, vajadzēja iedot mest man, un es arī Vilsonam nebūtu iemetis... Ar to izšķirīgās epizodes apspriede beidzās.»

Šīs bronzas medaļas bija pirmās un palika pēdējās, ko mūsu rokasbumbas komandas ieguva PSRS čempionātos (neskaitot junioru un jauniešu čempionātus) augstākajā līgā. 1968. gada PSRS čempionātā «Daugava» ieņēma 7. vietu. Komandā vairs nespēlēja Veldre, kurš tai atkal pievienojās 1969. gada sezonas beigās, kad vajadzēja palīdzēt palikt augstākajā līgā. To izdevās paveikt, taču 1970. gadā «Daugava» no augstākās līgas izkrita. Bija sākusies spēlētāju paaudžu maiņa, uz jaunizveidoto Maskavas ACSK «savāca» vārtsargu Ojāru Viļumsonu un talantīgo līnijas spēlētāju Māri Gulbi (mūsējie pat rakstīja īpašu vēstuli, ko parakstīja arī tālaika vietējie komjaunatnes vadītāji, un lūdza ļaut abiem puīšiem spēlēt

Rīgas komandā un dienēt Latvijā, taču lūgums tika noraidīts), uz ACSK arī aizgāja Rozentāls, uz MAI aizgāja Vilsons (lai paliktu PSRS izlasē), daži veterāni ar Veldri priekšgalā beidza karjeru. 1971. gada čempionātā 1. līgā no «bronzas komandas» sastāvā bija palikuši tikai pieci spēlētāji – Gulbis, Induss, Jūbelis, Sprinģis un Šavdins.

«GAISA KARALIS» ĒRIKS VELDRE

Kurš ir visu laiku labākais Latvijas handbolists? Tāda aptauja nekad netika veikta, taču varbūt tieši tagad būtu īstais laiks aizpildīt šo robu Latvijas handbola vēsturē. Ar laiku vērtības mainās, nav iespējams objektīvi novērtēt dažādu laikposmu un paaudžu spēlētājus, jo līdz ar laiku mainās pati spēle – rokasbumba taču tagad ir pavisam citāda, nekā tā bija, piemēram, pagājušā gadsimta 60. gados. Taču jebkurā laikā ir arī tā sauktās nezūdošās jeb mūžīgās vērtības. Viena no tādām vērtībām ir izcilais latviešu handbolists Ēriks Veldre, kurš šoruden svinēs savu 75. dzimšanas dienu.

Man nelaimējās redzēt, kā Ēriks Veldre spēlē, taču izdevās aprunāties ar daudziem viņa cīņu biedriem un arī ar Ēriku pašu. Šis grāmatas tapšanas iniciatoram un lielākajam «vilcējam» Jānim Ņuzulim laimējās daudz vairāk – viņš ne tikai redzēja Veldri spēlēt, bet arī spēlēja kopā ar viņu un pret viņu, tiesāja spēles, kurās Ēriks piedalījās. Taču man ne mirkli un ne reizi nebija vēlmes apšaubīt teikto, ka tieši Ēriks Veldre ir visu laiku izcilākais latviešu handbolists, viena no spožākajām (ja ne spožākā!) mūsu zvaigznēm šajā sporta veidā.

Pēc spēlētāja karjeras beigšanas Ēriks drīz vien pazuda no redzesloka – viņš nekļuva par treneri vai par tiesnesi, viņš nepalika rokasbumbā kaut kādā citā lomā, bet gan kāpa uz kuģa. Vispirms par matrozi Ziemeļjūrā, tad ilgus gadus par bocmani uz Rīgas traleru flotes mācību kuģa. Viņš bija ilgi prom no Latvijas (piemēram, savu 50. dzimšanas dienu Ēriks sagaidīja Atlantijas okeānā) un tālu prom no handbola. Pat daudzi bijušie komandas biedri īsti nezināja, kā klājas Veldrem un ko viņš dara. Sen gan

neesot manīts... Būdams izcils spēlētājs, viens no PSRS izlases līderiem un, pēc čehu žurnāla *Stadion* rīkotās aptaujas rezultātiem, 1964. gada pasaules čempionāta simboliskās izlases dalībnieks, Ēriks necentās sevi kaut kā īpaši izcelt, necentās, kā tagad mēdz teikt, *zīmēties* un vēl jo vairāk viņš necentās kaut kādā veidā atgādināt par saviem panākumiem sportā vēlāk.

Rokasbumbā Ēriks Veldre ienāca no basketbola, kurā paspēja ASK sastāvā kļūt par Bruņoto spēku čempionu. Basketbolā viņam trūka asuma. Vispirms Ēriks spēlēja lielo jeb 11:11 rokasbumbu un bija starp tiem, kas ierīkoja Latvijā pirmo 7:7 rokasbumbas laukumu, bija viens no pirmajiem «jaunā handbola» spēlētājiem. Var tikai minēt, ko Veldre būtu sasniedzis un par kādu spēlētāju būtu varējis kļūt, ja 7:7 rokasbumba būtu ieviestusies agrāk (šāda prātošana, pieļauju, Ērikam gan laikam nepatiks...), jo viņam jau bija 29 gadi, kad risinājās pirmais PSRS čempionāts, viņam bija 31, kad viņš tika pasaules simboliskajā izlasē, viņam bija 34, kad kopā ar «Daugavu» ieguva bronzas medaļu PSRS čempionātā un otro reizi spēlēja pasaules čempionātā. Viņam bija 36, kad viņš atgriezās meistarkomandā, lai palīdzētu tai saglabāt vietu augstākajā līgā un pēc tam no komandas aizietu pavisam. Viņam bija... Bet tik un tā viņš ļoti daudz ko paspēja un, pats galvenais, paspēja ierakstīt spilgtas lappuses handbola vēsturē.

Ēriks bija saspēles vadītājs, taču varēja spēlēt jebkurā pozīcijā – gan līnijā, gan sev neērtajā labajā malā (Ēriks meta bumbu ar labo roku). 1964. gada pasaules čempionātā toreizējā Čehoslovākijā žurnālisti viņu ielika simboliskajā izlasē tieši kā malējo spēlētāju. Kā uzskata Ēriks pats, tad laikam jau par tām «līdaciņām» – viņš bija viens no pirmajiem, kas no malas šādā veidā izpildīja metienu un darīja to efektīvi.

Veldre bija bīstams gaisā. Nav zināms, kurš bija pirmais, kas viņu nosauca par «gaisa karali», taču tas bija trāpīgi teikts – Ēriks tieši lēcienā bija

visbīstamākais, jo varēja gan izmest pats, turklāt nevis taisno metienu, bet, strauji noliecies pa kreisi, raidīt bumbu pretējā stūrī, gan pēkšņi nolaist roku un izmest apakšējo metienu, gan arī atdot bumbu līnijas spēlētājam. Viņam bija arī labs balsta metiens. Tolaik – savās labākajās sezonās – Veldre viens pret vienu gandrīz nebija nosedzams, viņš piesaistīja sev lieku pretinieku spēlētāju un pats to arī prata izmantot – sekoja piespēle kādam no partneriem, kurš pabeidza uzbrukumu. «Turiet Veldri!» – tāds lozungs bija visām komandām, pret kurām spēlēja toreizējā «Daugava». Taču ar Veldres turēšanu vien nereti izrādījās par maz... Ērikam nekad nebija īpaši svarīgi, cik vārtu ir guvis viņš pats, viņam bija svarīgi, lai komandai to būtu vairāk nekā pretiniekiem. Viņš bija gudrs spēlētājs, un daudzas komandas viltības bija tieši Veldres ierosinātas. Nē, nevis uzspiestas (sak, es te esmu labākais, un mēs spēlēsim, kā teikšu), bet gan ar pietāti pret treneri un komandas biedriem. Veldre bija arī prasīgs un pat reizēm ass, taču, kā uzskata viņa bijušais komandas biedrs, pašreizējais Latvijas vīriešu izlases galvenais treneris Andris Gulbis, Ēriks drīkstēja atļauties tāds būt.

«Dažiem nepatika viņa skarbums un prasīgums, taču viņš spēlēja galvastiesu labāk par pārējiem un pats pret sevi bija vēl prasīgāks nekā pret komandas biedriem,» tā pirms apmēram 35 gadiem teica Andris Gulbis.

«Ēriks varēja piedot komandas biedram jebkuru kļūdu, jo spēles laikā taču gadās visādi, taču viņš nespēja saprast un piedot necīnīšanos jebkurā spēlē,» Gulbi papildina tālaika «Daugavas» vecākais treneris Harijs Čebrikovs.

Ēriks Veldre PSRS izlases rindās aizvadīja 34 spēles un guva 41 vārtus. Ja ņem vērā, cik reti tajā laikā izlases spēlēja un ka rokasbumba ne tuvu nebija tik rezultatīva spēle, kāda tā ir tagad, tie ir vērā ņemami skaitļi. Turklāt Ēriks taču nemaz netiecās pēc labākā vārtu guvēja lauriem – arī

PSRS izlasē galvenais bija komandas uzvara. Varbūt tieši tāpēc ar īpašu rūgtumu viņa sirdī ir palicis 1967. gada pasaules čempionāts (pirms trim gadiem Čehoslovākijā PSRS izlase bija 5. vietā, un tas bija objektīvi) Zviedrijā, kurā PSRS izlase ieņēma 4. vietu, bet varēja ja ne uzvarēt, tad vismaz iegūt kādas no medaļām. Finālturnīra apakšgrupā PSRS izlase piekāpās (13:15) tikai iepriekšējā pasaules čempionāta uzvarētājiem rumāņiem ar Penu, Gacu un Gruju priekšgalā, ceturtdaļfinālā ar 19:16 tika pārspēta VFR izlase un pusfinālā vajadzēja spēlēt ar Dāniju. Lai gan dāņi ceturtdaļfinālā bija pārspējuši Dienvidslāviju, PSRS izlases treneri tos uzskatīja par vājākiem pretiniekiem, jo dāņi vairākas reizes savstarpējās spēlēs bija pieveikti. PSRS izlases vecākais treneris bija gruzīns Georgijs Šarašidze, šo spēli rādīja televīzijā, un viņš nolēma atstāt malā dažus izlases līderus – arī Veldri – un ļaut vairāk uzspēlēt saviem tautiešiem (izlases sastāvā bija četri gruzīnu handbolisti, kas pats par sevi nebija nelogiski, jo Tbilisi komanda taču bija viena no spēcīgākajām PSRS). Par šādu soli bija dārgi jāmaksā – 12:17... Spēlē par trešo vietu nācās piekāpties rumāņiem – 19:21. Nākamais pasaules čempionāts risinājās 1970. gadā, bet tad Ēriks Veldre jau bija aizgājis no lielā sporta.

Vai tādu spēlētāju neaicināja neviens no spēcīgākajiem PSRS klubiem? Aicināja. Piemēram, Maskavas MAI, kas tolaik bija viena no spēles modes noteicējām komandām. Veldre negāja. Un intervijā vienam no tālaika pazīstamākajiem sporta žurnālistiem Ērikam Kehrim viņš teica: «Slava, jo sevišķi sportā, nav jāmeklē klaiņojot. Es nesaprotu cilvēkus, kas to dara. Man dārgāki ir desmit pazīstamu skatītāju aplausi (tie būs kopā ar tevi arī bēdās) nekā tūkstošiem svešu. Tie aplaudēs – aplaudēs efektīgam trikam, nevis cilvēkam, kas izaudzis viņu acu priekšā.»

Kā gribētos redzēt, kaut vai dažas minūtes kādā vecā ierakstā, kā savulaik spēlēja Ēriks Veldre...

ANDRIS GULBIS: DIAGNOZE – ROKASBUMBA

Ko par spēlētāju var pateikt uzziņu krājumā? Daži teikumi, skaitļi, komandu nosaukumi, gadi... Bet aiz tā visa paslēpusies dzīve. Viens no rezultatīvākajiem vārtu guvējiem Latvijas rokasbumbas vēsturē Andris Gulbis pašreiz starp mūsu spilgtākajiem spēlētājiem ir visatpazīstamākais – viņš ir Latvijas vīriešu izlases galvenais treneris, kurš tikai uz pāris gadiem bija izkritis no lielā handbola aprites, taču pilnībā no šā sporta veida nekad nav pagājis malā ne par milimetru. Rokasbumba viņam ir gluži kā ārsta noteikta diagnoze. Arī par Andri Gulbi uzziņu krājumos ir tikai daži teikumi – 20 spēles un 18 gūti vārti PSRS izlasē, piedalīšanās 1970. gada pasaules čempionātā, sporta meistars, spēlējis «Daugavas» komandā, 3. vieta 1967. gada PSRS čempionātā... Grūti izskaidrot, kāpēc nav vēl viena ieraksta, kas, iespējams, ir svarīgāks par iepriekšējiem – proti, Gulbis kopā ar vārtsargu Jāni Vilsonu 1968. gadā kļuva par pasaules studentu čempioniem, finālā pārspējot Rumāniju, kas bija gandrīz vai pilnā sastāvā nacionālā izlase (tobrīd – viena no pasaules labākajām komandām!). Tas pēc Ērika Veldres piedalīšanās divos pasaules čempionātos un iekļūšanas žurnālistu pasaules simboliskajā izlasē bija nākamais lielākais Latvijas rokasbumbas sasniegums starptautiskajā arēnā. Maskavā izdotajā uzziņu grāmatā par handbolu pirms 1980. gada olimpiskajām spēlēm tajā PSRS studentu izlasē minēts cits Latvijas handbolists Māris Gulbis, taču patiesībā toreiz Vācijā (VFR) spēlēja Andris... Viens nepareizs iniciālis, viens nepareizs burts, un pavisam cita vēsture.

Handbolista Andra Gulbja vēsture sākās Jūrmalā, Ķemeros. Skolā viņš piedalījās gandrīz visos sporta veidos un viens no pirmajiem nokļuva arī

rokasbumbā – pie mūsu Valsts prezidenta Valda Zatlera tēva Ligoņa Zatlera. Gulbim piederēja skolas rekordi tāllēkšanā un augstlēkšanā (slavenais vieglatlētikas treneris Imants Liepiņš pat aicināja Andri nopietni pievērsties tāllēkšanai, teicās izveidot no viņa meistarū, jo bez īpašas gatavošanās Andris aizlēca 6,60 m), viņam bija ļoti laba kustību koordinācija, un jaunajā spēlē viņš ātri vien kļuva par vienu no labākajiem. Treneris Zatlers mācīja metienus. Vēl būdams 11. klases skolnieks, Gulbis tika iekļauts pieaugušo komandā (Izglītības darbinieku arodbiedrības komandā, kas bija viena no pirmajām 7:7 handbola komandām Latvijā), kuru arī vadīja Ligonis Zatlers. Jau pēc vidusskolas Harijs Čebrikovs jauno sportistu uzaicināja uz RTU, kur toreiz spēlēja lielākā daļa no meistarkomandas. Talantīgais spēlētājs drīz vien kļuva par vienu no meistarkomandas līderiem, bet daži viņa meistarstiķi izraisīja izbrīnu un sajūsmu visā Eiropā. Kad Gulbis 60. gadu beigās PSRS izlases sastāvā bija turnejā VFR, vācieši speciāli brauca filmēt viņa metienu – gan no ārējās līnijas, gan izpildot 7 metru soda metienu. Tas bija neparasts metiens – noliecinā, atrodoties paralēli grīdai. Lai isti saprastu, kāds tas bija, jāskatās tālaika Andra Gulbja bildes. Arī vācieši sākumā nesaprata...

Andrim Gulbim vajadzēja aizbraukt uz pasaules čempionātu jau 1967. gadā kopā ar Ēriku Veldri. Neaizbrauca. Tam vajadzēja būt Gulbja čempionātam, jo viņš bija stabils PSRS izlases pamatsastāva spēlētājs, ārējā līnijā toreiz bez Gulbja vēl spēlēja Ļebedevs vai Veldre par saspēles vadītājiem, bet Mazurs – kreisajā pusē. Tāds virknējums arī tika gatavots Zviedrijai, taču Stokholmas vietā Gulbis no Maskavas aizlidoja atpakaļ uz Rīgu... Līdz pēdējam brīdim gaidīja un cerēja, ka nepieciešamie dokumenti būs sagatavoti, visi raksturojumi uzrakstīti un atļauju paraksti uzlikti. Iespējams, ka neizlaišanas iemesls bija tas, ka Andra vectēvs savulaik tika izsūtīts uz Sibīriju, taču ne mazāk ticama ir cita versija, ko

pastāstīja tālaika «Daugavas» meistarkomandas galvenais treneris Harijs Čebrikovs, kurš pats gāja pie visaugstākajiem priekšniekiem un līdz pēdējam cīnījās, lai Gulbis aizbrauc uz pasaules čempionātu Zviedrijā – proti, kāds no partijas komitejas darbiniekiem, kam bija uzticēts strādāt ar Gulbja dokumentiem, pēkšņi bija devies kaut kur uz kursiem un visi Gulbja dokumenti atradās uz viņa galda... Tišām vai tikai savas nolaidības dēļ viņš nebija sācis ar tiem neko darīt – tas jau cits jautājums. Neticami ātri izdevās dabūt nepieciešamos raksturojumus un parakstus, taču Maskavā jau tika izskatīts izlases sastāvs, Gulbim dokumentu un atļauju nebija, tāpēc uz Zviedriju no rezervistiem brauca lietuvietis Eizitāvičs. Pietrūka apmēram vienas stundas! Laikam tāds liktenis. 1970. gada pasaules čempionātā Gulbis jau bija galvenokārt rezervē, arī viņa kreisā metiena roka pēc elkoņa traumas nebija vairs tāda kā iepriekš, izlasē jau nāca nākamās paaudzes spēlētāji ar Maksimovu un Kļimovu priekšgalā. Tā ka iespēja piedalīties 1972. gada olimpiskajās spēlēs Minhenē neparādījās pat sapnī.

Pēc «Daugavas» izkrišanas no augstākās līgas Gulbi aicināja uz visām trim Maskavas komandām, taču viņš neaizgāja. Jau bija izveidota ģimene, bija divi mazi bērni, bija iedots dzīvoklis, un Andris jutās parādnieks, turklāt viņš bija sava tēva audzināts dzimtās zemes patriots. Lai arī tagad Andris nav pārliecināts, ka būtu rīkojies citādi, viņš nožēlo tikai vienu – viņu un Jāni Vilsonu minētās PSRS izlases turnejas laikā VFR aicināja palikt Rietumvācijā. Vienas no tolaik spēcīgākajām VFR handbola komandām *Grün-Weiss* pārstāvji vakarā atbrauca uz viesnīcu, kurā dzīvoja PSRS izlase. Vācieši labi zināja, ka oficiāli aizbraukt neviens Gulbim un Vilsonam neļaus, tāpēc piedāvāja vienkārši palikt un neatgriezties PSRS. Viss tiks nokārtots. Tagad var tikai minēt, kā būtu iegrozījusies Vilsona un Gulbja dzīve, viņu karjera, ja abi būtu palikuši. Vispirms jau bija bail par ģimenēm – kas notiks ar tām? Droši vien arī vēl tagad (vasarā Andrim

paliks 65 gadi) Andris Gulbis varētu vēl aizbraukt un pastrādāt ārzemēs, mūsu puīši, kas spēlē Vācijas 2. bundeslīgā, ne mirkli nešaubās, ka Gulbis tur varētu ļoti sekmīgi strādāt, bet... Kurš paliks šeit? Tieši Andra Gulbja vadītā Rīgas ASK/AB.LV komanda uztur Latvijas vīriešu handbola līmeni gan Baltijas līgā, gan Eiropas kausu izcīņā, gan veido izlases kodolu (tie, kas spēlē ārzemju klubos, gandrīz visi ir izgājuši Gulbja treniņus). Viņš nekur nebrauks arī šoreiz.

Pēc spēlētāja karjeras beigšanas Andris Gulbis kļuva par treneri. Uzreiz par Nila Graša palīgu «Celtnieka» meistarkomandā, pēc tam viņš trenēja «Celtnieka» juniorus, tad bija meistarkomandas galvenais treneris, un viņa vadībā «Celtnieks» ieņēma 6. vietu augstākajā līgā – labākais sasniegums pēc 1967. gada bronzas medaļām. Tad radās konflikts, un Andris aizgāja uz «kabineta darbu» Olimpisko rezervju skolā, taču bez ikdienas trenera darba nevarēja. Un handbols nevarēja bez viņa. Andris izveidoja komandu «Tēvzeme», ko var saukt par pašreizējā ASK/AB.LV priekšteci, kaut gan komandai pirms tam bija vēl vairāki nosaukumi («Dio», «Ro&Ma», «Dambis», «Dambis/ASK», ASK/LSPA...). Tieši Gulbis izcīnīja, lai rokasbumba būtu ASK. Likt punktu Andra Gulbja darbībai handbolā vēl par agru, viņam vēl ir daudz ieceru, viņš vēl grib daudz paspēt, bet par to jau būs jāraksta nākamajā grāmatā. Tagad – lai paliek daudzpunkte...

VIENĪGAIS OLIMPIETIS JEB «CILVĒKS AR ZIBENS REAKCIJU»

Jānis Vilsons ir vienīgais no Latvijas handbolistiem, kurš spēlējis olimpiskajās spēlēs – PSRS izlases sastāvā 1972. gadā Minhenē. Toreiz handbols pēc 36 gadu pārtraukuma atgriezās olimpisko spēļu programmā, tā ka zināmā mērā tās šim sporta veidam bija vēsturiskas spēles. Jānis Vilsons kļuva par mūsu pirmo olimpieti starp rokasbumbas spēlētājiem, un šķiet, ka vēl ļoti ilgi tāds arī būs (ja nu vienīgi Aleksandrs Pētersons tiks uz olimpiskajām spēlēm Īslandes izlases sastāvā). 1968. gada pasaules studentu čempionātā vācieši Vilsonam deva iesauku «cilvēks ar zibens reakciju».

Jānis pēc izskata atgādina kārtīgu lauku vīru. Nosvērtu un mierīgu. Ne velti mēdz teikt, ka labam vārtsargam ir jābūt mierīgam, dažreiz varbūt pat ārēji vienaldzīgam pret visu apkārt notiekošo. Toties spēles laikā... Tie, kam laimējās redzēt, kā vārtus sargā Vilsons, un vēl jo vairāk tie, kam laimējās ar viņu kopā spēlēt (kā arī tie, kam nelaimējās spēlēt pret viņu), piekritīs, ka tāda līmeņa vārtsarga Latvijas rokasbumbā iepriekš nebija. Mums bija labi vārtsargi pirms un it īpaši pēc Jāņa (Meļņikovs, Viļumsons, Ešenvalds, Kluburs, Reips...), taču Vilsons uz visiem laikiem paliks Vilsons. Tas ir kā zīmols Latvijas rokasbumbā, kā kvalitātes zīme vārtsarga spēlei. Savulaik, būdams jau 45–46 gadus vecs, Vilsons iestājās RASMS komandas vārtos Latvijas virslīgas čempionātā, jo viņa trenētajai komandai pēkšņi trūka vārtsarga, un nereti tā «aizslēdza» savus vārtus, ka daudziem, kas viņam varētu būt dēlu vecumā, palika mute vaļā. Vilsons arī šādā vecumā ir Vilsons.

Jānis ir alūksnietis. Skolas laikā piedalījies slēpošanas, vieglatlētikas un riteņbraukšanas sacensībās, katru dienu ziemā mērojis sešus kilometrus ar slēpēm uz skolu un sešus atpakaļ, bijis skolas čempions volejbolā, basketbolā, riteņbraukšanā, vieglatlētikā un slēpošanā. Fiziskā sagatavotība un veiklība bija laba, reakcija – arī teicama. Vārtos Jānis iegāja pats, jo viņam patika. Sākumā tie bija futbola vārti, kurus viņš 16 gadu vecumā sargāja pieaugušo spēlēs. Jau vēlāk, kad Jāni aicināja uz PSRS rokasbumbas izlases treniņiem, viņu pavisam nopietni pie sevis aicināja «Daugavas» futbola meistarkomanda. Tālaika spēlētāji kā leģendu stāsta notikumu kādā treniņā, kurā futbolisti nekādi nav varējuši Jāni pārspēt. Kas zina, varbūt kādreiz vajadzēja palikt futbolā, taču tajā reizē jau bija par vēlu – Vilsons jau bija viens no labākajiem handbola vārtsargiem PSRS, spēlēja meistarkomandā un bija atdevis šai spēlei ne tikai mazo pirkstiņu vien.

Jānis kļuva par toreizējā RPI studentu (šajā augstskolas komandā bija lielākā daļa tālaika labāko spēlētāju), un viņu sākumā ielika institūta trešajā komandā. Tikai uz vienu turnīru. Atklātajā laukumā Kurbada ielā RPI 3. komanda daudziem par lielu pārsteigumu ieņēma trešo vietu Rīgas čempionātā, un tas lielā mērā notika jaunā vārtsarga Jāņa Vilsona teicamās spēles dēļ. Jāni paņēma pirmajā komandā.

1968. gada pasaules studentu čempionāts VFR bija pirmais lielais Jāņa Vilsona turnīrs PSRS izlases sastāvā. Viņš uz to varēja nemaz netikt, jo beidza augstskolu, gatavojās decembra beigās gaidāmajai diplomdarba aizstāvēšanai un uz izlases treniņiem neaizbrauca. Viņa vietā jau bija paņemts Alfjorovs no MAI, un viņš arī būtu braucis uz čempionātu, ja vien treniņometnē nedabūtu traumu. Atkal aicināja Vilsonu, pirms čempionāta viņš vēl nospēlēja turnīrā Vācijā un ar izlasi devās uz Dortmundi. Lai saprastu pasaules studentu čempionāta nozīmi un līmeni, pietiek vien minēt, ka Rumānija tajā piedalījās gandrīz ar nacionālo izlasi (Gruja, Bir-

tolans, Penu...), līdzīgi varēja teikt arī par PSRS un Čehoslovākiju. PSRS izlasē bez Vilsona no Latvijas vēl bija arī Andris Gulbis, un abi bija pamatsastāva spēlētāji. Finālā slavenajā Dortmundes *Westfalenhalle* arēnā tikās PSRS un Rumānija. Pirms gada pasaules čempionātā Zviedrijā rumāņi pārspēja PSRS izlasi gan priekšsacīkstēs, gan spēlē par bronzas medaļām. Tiesa gan, toreiz Vilsons un Gulbis padomju izlases rindās nespēlēja un viņiem revanša alkas tik lielas nebija. Viņi vienkārši gribēja uzvarēt bez jebkādiem zemtekstiem, un tieši Vilsons kļuva par vienu no tā fināla galvenajiem varoņiem. Tieši pēc tās finālspēles vācu žurnāls *Handballwoche* Jāni Vilsonu nosauca par «cilvēku ar zibens reakciju». Pēdējā minūtē rezultāts bija neizšķirts – 16:16, rumāņi pārtvēra bumbu, un viens no viņiem skrēja ātrajā uzbrukumā. Rumānis centās raidīt bumbu Jānim starp kājām, taču nesekmīgi – Jānis noreagēja, bumba viņam starp kājām arī iesprūda, zibenīgi sekoja piespēle uz pretējo laukuma pusi, un Kļimovs pēdējās sekundēs paspēja gūt uzvaras vārtus – 17:16.

PSRS vīriešu rokasbumbas izlasei tas bija pirmais starptautiskais panākums, savukārt trenerim Anatolijam Jevtušenko šis panākums kļuva par tramplīnu uz PSRS izlases vecākā trenera vietu. Vilsonam tas nozīmēja iekļūšanu PSRS izlasē un... aizbraukšanu uz kādu laiku no Rīgas.

Rīgas komanda izkrita uz PSRS čempionāta 1. līgu, un vajadzēja iet uz kādu no spēcīgākajiem klubiem, lai saglabātu vietu izlasē. Vilsonu sauca jaunizveidotais CSKA, taču viņš izvēlējās MAI – komandu, kurā bija labi paziņas un kuras treneris bija jau pieminētais Jevtušenko. Ne jau mīlestība pret Maskavu vai MAI komandu, bet gan vēlēšanās palikt tur, kur viņš bija – PSRS izlases vārtos –, un vēlme spēlēt visaugstākā ranga sacensībās lika Vilsonam pieņemt lēmumu aiziet.

Pleca traumas dēļ Vilsons gandrīz gadu nespēlēja, taču olimpiskajā sezonā atkal bija ierindā. Mīnhenē PSRS izlase bija viena no favorītiem.

Apakšgrupā PSRS izlase nospēlēja neizšķirti ar Zviedriju un Poliju, bet uzvarēja Dāniju. Pusfinālgrupā tika pārspēta VDR komanda, un pēdējā mačā vajadzēja tikties ar Čehoslovākiju. Uzvara – un iespēja spēlēt par medaļām. Komandā bija 14 spēlētāju, bet medaļas deva tikai 12, tāpēc sākās «lieko» atsijāšana. Neviena Jāni it kā malā nepastūma, Jevtušenko tikai it kā starp citu pajautāja – vai esi gatavs spēlēt? Ko gan Jānis varēja atbildēt – ja vajag, spēlēšu, kāda runa... Un palika malā. Viņa vietā uz maču tika pieteikts komandas biedrs no MAI Semjonovs un 22 gadus vecais Mihails Iščenko no Ukrainas (pēc četriem gadiem viens no olimpiskā fināla varoņiem Monreālā). Vilsonam tas bija tik negaidīti... Tieši tāpēc viņš Minhenes olimpiskās spēles negrib labprāt atcerēties. Čehoslovākijai PSRS izlase zaudēja un spēlēja tikai par 5. vietu ar VFR izlasi. Jānim atkal vajadzēja stāties vārtos, bet viņš atteicās. Kāda vairs jēga! Līdz ar to viņa spēlēšana izlasē arī beidzās, lai gan viņam tajā varēja būt krietni vairāk par 44 spēlēm (tik un tā visvairāk no visiem Latvijas handbolistiem), lai gan viņš vēl uz sezonu palika MAI un kļuva par mūsu pirmo un vienīgo Čempionu kausa ieguvēju (MAI komanda 1973. gadā kļuva par pirmo PSRS komandu, kas ieguva šo trofeju).

Galvenā spēle 1972./73. gada sezonas Čempionu kausa izcīņā MAI patiesībā bija jau ceturtdaļfinālā pret Bukarestes *Steaua*, kurā bija lielākā daļa no Rumānijas izlases handbolistiem. Pirmajā spēlē Timišoarā MAI uzvarēja ar 22:14. Vilsons vārtos rādīja brīnumus, slavenais Gruja guva tikai vienus vārtus, vietējā publika bija šokā. To spēli Jānis uzskata par vienu no labākajām savā karjerā. Maskavā atlika nokārtot formalitātes (19:17). Pusfinālā MAI divu spēļu summā pārspēja Leipcigas komandu no toreizējās VDR, bet finālā Jānim tik labi zināmajā Dortmundes *Westfalenhalle* arēnā – *Partizan* no Bjelovaras (toreizējā Dienvidslāvija).

1973. gadā Jānis atgriezās Rīgā. Jevtušenko vēl palūdza palīdzēt MAI komandai Čempionu kausa izcīņas spēlē Ungārijā pret *Honved*, bet ne pusfinālā, ne zaudētajā finālā Vilsons vairs nespēlēja. Viņš atgriezās «Celtnieka» meistarkomandā, spēlēja tajā piecas sezonas un 1977. gadā palīdzēja tai atgriezties PSRS čempionāta augstākajā līgā.

Jau savā pēdējā spēlēšanas sezonā Jānis sāka trenēt zēnus Olainē, tad strādāja par treneri MSĢ un RASMS un arī trenera darbā guva panākumus – MSĢ meitenes un RASMS puisi ieguva medaļas PSRS čempionātā. Vilsons trenēja arī «Celtnieka» juniorus jeb dublierus, kas bija sestie PSRS čempionātā. Lielā ģimene (Jānim ir trīs meitas!) prasīja savu, un viņš aizgāja strādāt celtniecībā (sertificēts būvinženieris), tikai paretam palīdzēdams trenēt handbolistus (pēdējo reizi vēl šosezon – «K-rautas» komandu). Gaujā viņš pats savām rokām uzcēlis māju. Bez steigas, palēnām un pamatīgi.

TITULĒTĀKĀ UN PAZĪSTAMĀKĀ

Reizēm ir tā: uz kādu no spēlēm pēkšņi neierodas vārtsargs, vārtos gandrīz vai piespiedu kārtā tiek ielikts kāds no laukuma spēlētājiem, un – izrādās – tieši tā ir viņa istā vieta. Tamlīdzīgā veidā ir «piedzimis» ne viens vien pazīstams un pat slavens vārtsargs. Ar Natāliju Kudrjavcevu viss bija otrādi.

Savā pagalmā Ogrē viņa bija «savs puika». Spēlējot ar zēniem futbolu vai hokeju, viņa parasti stājās vārtos. Viņai tas patika! Rokasbumbas sacensībās skolā Nataša arī bija vārtos, un tur viņu ievēroja sporta skolas trenere Valentīna Pastare, kurai tieši trūka vārtsardzes. Likās, ka spriedums parakstīts – Kudrjavcevai jābūt par handbola vārtsardzi. Vēl vairāk – viņa pat negribēja nākt uz treniņiem, ja trenere lika spēlēt laukumā, nevis sargāt vārtus. Kā vārtsardze Kudrjavceva 16 gadu vecumā tika paņemta arī Rīgas «Vārpas» meistarkomandā, kuru tolaik trenēja Aldis Neimanis. «Vārpas» vārtus toreiz sargāja Lilija Čerņavska un Nora Pētersone (pirmā mūsu PSRS sporta meistare rokasbumbā, pirmā, kuru uzaicināja PSRS izlasē un kura tajā aizvadīja kaut vienu spēli), aiz viņām bija Biruta Sarkane (pašreizējā Latvijas junioru izlases un LSPA komandas vārtsarga Raita Puriņa mamma), kura kļuva par vienu no pamatvārtsardzēm, kad karjeru meistarkomandā beidza Lilija Čerņavska.

Kudrjavceva bija rezervē, un treniņos viņai nereti nācās spēlēt laukumā. Kādā no treniņspēlēm pret zēniem Natālija nospēlēja tik labi, ka parakstīja sev jaunu spriedumu – kļūt par laukuma spēlētāju. Pēc diviem gadiem viņu ievēroja PSRS junioru izlases galvenais treneris Leonīds Kogans, vēl pēc gada viņa kļuva par pasaules junioru čempioni – pirmo

Latvijas rokasbumbas vēsturē. Tiesa, pasaules junioru čempionātā Kanādā spēlēt iznāca diezgan maz (Natālija piedalījās tikai mačos pret Itāliju un Ķīnu), taču zelta medaļa bija nopelnīta godam, jo tajā laikā iekļūšana PSRS handbola izlasē (vienalga – pieaugušo vai junioru) jau nozīmēja vismaz medaļas jebkura ranga sacensībās, tā bija atzinība visaugstākajā līmenī.

19 gadu vecumā Natālija Kudrjavceva jau bija viena no «Vārpa» līderēm un labākajām vārtu guvējām PSRS čempionāta 1. līgā, uz talantīgo ārējās līnijas spēlētāju meta acis PSRS augstākās līgas komandas ar slaveno Kijevas «Spartaku» un – tāpat – PSRS izlases vecāko treneri Igoru Turčīnu priekšgalā. «Vārpa» trenera Andra Drēskas vadībā kļuva par vienu no spēcīgākajām komandām 1. līgā, 1984. gadā meitenes pirmo reizi ieņēma 2. vietu 1. līgā un pirmo reizi Latvijas sieviešu meistarkomanda atradās tik tuvu iekļūšanai augstākajā līgā. Kudrjavceva un vēl pāris meitenes jau bija nobriedušas tur spēlēt.

Turčīns Kudrjavcevu un Valentīnu Stepanovu aicināja uz Kijevas «Spartaku», kas nozīmēja arī gandrīz vienlaicīgu iekļūšanu PSRS izlasē. Taču abām meitenēm gandrīz atklātā tekstā tika pateikts, ka viņas var arī nenokārtot valsts eksāmenus toreizējā LVFKI, ja izlems jaunajā sezonā spēlēt Kijevā... Tagad tas izklausās mežonīgi un necilvēcīgi, bet toreiz tā bija «dzīves norma»... Pirms atbildēt uz jautājumiem eksāmenā, Natālijai nācās atbildēt uz kādu vēl svarīgāku jautājumu – proti, kur viņa jaunajā sezonā spēlēs. Meitenes nobijās un nekur neaizgāja. «Vārpa» bez viņām abām droši vien vairs nebūtu 1. līgas galvgalī, 1987. gadā «Vārpa» noteikti neuzvarētu pārejas turnīrā un neiekļūtu augstākajā līgā, bet... mums, iespējams, būtu bijusi gan pasaules, gan olimpiskā čempione.

Uz Kijevu, kurp Kudrjavcevu atkal un atkal aicināja, varēja aizbraukt pēc gada vai pēc diviem, taču tad notika Černobiļas avārija un pēc tās

viņu uz Kijevu kaut kā nevilka – Natālijai Kijevā vienmēr sāpēja galva. Pēc 1989./90. gada sezonas, kad jau bija skaidrs, ka PSRS jūk un lielu mērķu šajā turnīrā «Vārpai» vairs laikam nebūs, Kudrjavceva aizbrauca uz Rostovas *Rostselmaš*. Kijevā neviens nespēja saprast, ar ko tad Rostova ir spējusi Kudrjavcevu nopirkt, ko tādu viņai piedāvāja, ka viņa Kijevas «Spartaka» vietā izvēlējās pilsētu pie Donas. Turčins ar viņu kādu laiku vispār nerunāja un centās nepamanīt. Likteņa ironija – 1990. gada PSRS čempionāta izšķirošajā spēlē par titulu pret Kijevas «Spartaku» 10 sekundes pirms beigām tieši Natālija pārtvēra bumbu, paspēja atdot piespēli, un Rostovas komanda ieguva čempiones titulu. Tajā pašā gadā *Rostselmaš* sastāvā Kudrjavceva kļuva par Kausu ieguvēju turnīra uzvarētāju – par pirmo un vienīgo Latvijas handbolisti, kas kļuva par kāda Eiropas kausa ieguvēju un par pirmo un vienīgo starptautiskās klases sporta meistari Latvijā. Rostovas komanda un Kudrjavceva uzvarēja arī pēdējā PSRS čempionātā 1991. gadā. Natālijai gribējās aizbraukt spēlēt uz «īstām ārzemēm», piedāvājumu viņai netrūka, un viņa aizbrauca uz sieviešu handbola lielvalsti Norvēģiju.

Vispirms bija Bergenas komanda, tad Tronheimas *IL Byasen*, kuras rindās Kudrjavceva 1996. gadā kļuva par Norvēģijas čempioni un aizkļuva līdz pusfinālam Kausu ieguvēju turnīrā. 1999. gadā viņa šajā komandā bija otrā (spēlējošā) trenere – Valerija Putāna palīdzē – un jau šajā lomā vēlreiz kļuva par čempioni. Tad Kudrjavcevu uzaicināja uz Austriju, uz vienu no Eiropas spēcīgākajiem klubiem *Hypo*. Tā sastāvā viņa bija trenere, un tieši viņas vadībā *Hypo* 7. reizi uzvarēja Čempionu kausa izcīņā (galvenais treneris slimības dēļ parādījās reti). Tas bija viņas pēdējais tituls. Darbu galvenā trenera lomā *Hypo* piedāvāja serbam Vinko Kandijam, taču ne jau tāpēc Natālija nepalika Vinē. Viņai neizturama bija tā gaisotne un attiecības, kas valdīja vienā no Eiropas titulētākajiem sieviešu

handbola klubiem. Kudrjavceva atgriezās Latvijā. Bet ne tāpēc, lai beidzot kļūtu par Latvijas čempioni (šāda titula, lai cik tas liktos neticami, Kudrjavcevai nav!), bet gan lai tieši dzimtajā Ogrē turpinātu treneres karjeru. Neilgu laiku Natālija bija Jāņa Žīdena palīdzē Latvijas vīriešu izlasē, pašreiz viņa ir Latvijas sieviešu izlases galvenā trenere un Ogres vīriešu komandas galvenā trenere Latvijas virslīgas čempionātā. Vienīgā trenere sievietē Latvijas vīriešu handbola virslīgā.

PIRMĀ BEZDELĪGA

Kad Latvijā dāmas pirmo reizi sāka spēlēt rokasbumbu, Nora Pētersone vēl nemaz nezināja, ka ir tāda sporta spēle, taču tieši viņa savulaik kļuva par pirmo, kuru ievēroja PSRS izlases treneri un kura uzvilka PSRS izlases kreklu.

Nora atbrauca uz Rīgu no Valmieras rajona Matīšiem un iestājās toreizējā LVFKI. Viņa bija volejboliste un kā volejboliste arī iestājās sporta augstskolā. Rudenī – uz kolhozu. Tajā 1963. gada rudenī Nora pirmo reizi arī uzzināja, ka ir tāda spēle rokasbumba, bet pēc atgriešanās Rīgā pamēģināja to spēlēt. Ar jauno spēli iepazīstināja Rozālija Zemvalde, kas kolhoza darbu laikā ieradās pie pirmkursniekiem un bija to kuratore. Zemvalde tajā sezonā vēl nedaudz spēlēja arī pati, taču galvenais tolaik viņai jau bija pasniedzējas un treneres darbs. Nora Pētersone kādu laiku spēlēja gan volejbolu, gan rokasbumbu, taču drīz vien jaunā spēle pārņēma arvien vairāk, tā šķita aizraujošāka. Jā, starp citu, viena no labākajām vārtsardzēm Latvijas sieviešu handbola vēsturē Nora Pētersone sākumā bija laukuma spēlētāja un vārtos nokļuva gandrīz nejauši jeb apstākļu spiesta – treniņnometnē Saldū vārtsardzei Baibai Zālītei (toreiz – Bernhardei) nācās operēt aklo zarnu un vārtos ielika Noru. Vairākus gadus viņa uz spēlēm brauca ar diviem krekliem somā – viens spēlēšanai laukumā, otrs – vārtu sargāšanai. Tikai pirms spēles trenere Zemvalde bieži vien pateica, kurā lomā šoreiz būs Pētersone.

1965. gadā PSRS izlase aizvadīja treniņnometni Rīgā, tai sekoja draudzības turnīrs, kaut kādu iemeslu dēļ izlasē trūka vārtsargu un 20 gadu veco Noru Pētersoni, kuru jau zināja kā labu vārtsardzi, uzaicināja izlases

vārtos. Nora aizvadīja vienu spēli. Tad viņa vēl 1967. gadā PSRS izlases sastāvā piedalījās turnīrā Norvēģijā, kur arī aizvadīja vienu spēli, bet Dānijā palika uz rezervistu soliņa. Pēc kāda laika vajadzēja braukt uz spēlēm Dienvidslāvijā, taču Nora neaizbrauca – viņai pašai (!?) vajadzēja kārtot visus dokumentus, un viņa vienkārši nepaguva visu laiku izdarīt. Neviens viņu nepastūma tuvāk izlasei, turklāt Pētersone taču spēlēja PSRS čempionāta 1. līgā un nebūt ne tās labākajā komandā, bet no turienes tikt PSRS izlasē ir gandrīz neiespējami.

Noru izlasē vairs neaicināja. Vai varēja pāriet uz kādu augstākās līgas klubu? Konkrētu aicinājumu nebija, kaut gan reiz slavenā Zinaida Turčina it kā pa jokam vaicāja, vai Nora iešot pie viņiem uz Kijevas «Spartaku». It kā joka līmenī tas viss arī palika. Pētersone līdz pat savas spēlētājas karjeras beigām palika uzticīga Rīgas meistarkomandai «Vārpa» – sākumā spēlētājas, bet vēlāk – spēlējošās treneres un treneres lomā līdz pat komandas pēdējai pastāvēšanas dienai 1998. gadā. 1987./88. gada sezonā, kad «Vārpa» pirmo un pēdējo reizi spēlēja PSRS augstākajā līgā, Nora jau bija galvenā trenera Andra Drēskas asistente, taču vienu spēli tomēr aizvadīja un tā bija viena no dažām spēlēm, kurās «Vārpa» nezaudēja.

Rokasbumbas aprindās Noru Pētersoni sauca par Džimu – šo iesauku viņai vēl studiju sākumā iedeva draudzenes, jo Nora valkāja šortus un viņai bija īsi nogriezti mati. Iesauka palika uz visu laiku. Nora nav aizgājusi no rokasbumbas arī pašreiz, viņu var redzēt pie sekretariāta galdiņa gandrīz katrā handbola spēlē, kas notiek LSPA sporta zālē. Ja Latvijas handbolā pastāvētu balva par ilggadību laukumā, pirmā to būtu pelnījusi Nora Pētersone – viņa spēlēja vēl 51 (!) gada vecumā un 1996. gadā pēdējo reizi kļuva par Latvijas (Latvijas PSR) čempioni «Vārpas» sastāvā vārt-sardzes lomā.

LATVIJAS KOMANDAS PSRS ČEMPIONĀTOS

Pirmais PSRS čempionāts rokasbumbā notika 1962. gadā, un kopš pirmā līdz pat pēdējam PSRS čempionātam tajos ir piedalījušās Latvijas komandas vai vismaz viena (vīriešu) komanda. Jau pavisam drīz šis turnīrs kļuva par vienu no spēcīgākajiem starp Eiropas (un līdz ar to – pasaules) handbola līgām, tā ka jau atrašanās PSRS čempionāta augstākajā līgā vien nozīmēja, ka komanda ir sasniegusi diezgan augstu līmeni.

«ELEVATORA KOMANDA» AR BRONZAS MEDAĻĀM

Vācijas futbolā par «elevatora komandām» sauc tādas, kas bieži staigā no 1. bundeslīgas uz 2. bundeslīgu un atpakaļ. Dažreiz kādai no šādām komandām izdodas kaut ko arī «pakampt», taču galvenokārt tās cīnās par izdzīvošanu – proti, par palikšanu starp spēcīgākajām. Ceļu no augšas uz apakšu PSRS rokasbumbas čempionātā Latvijas vīriešu meistarkomanda mēroja vairākas reizes – četras reizes komanda izkrita uz 1. līgu. Pēdējā atgriešanās augstākajā līgā notika neilgi pirms PSRS sabrukšanas, tad komanda atkal izkrita, 1990./91. gada čempionātā pārliecinoši uzvarēja 1. līgā, taču 1990. gada 4. maijā tika pasludināta Latvijas neatkarības atjaunošana, bet 1991. gada augustā izjuka arī PSRS. Bija iecere rīkot NVS čempionātu (pēdējos gados PSRS čempionātu sauca par atklāto), taču latvieši tajā nebūtu piedalījušies un tāds arī nemaz nenotika, jo no PSRS čempionāta jau bija izstājušās arī Lietuvas, Gruzijas un Ukrainas komandas.

60. gadu sākumā PSRS čempionāts vēl tikai veidojās – veidojās komandas, veidojās turnīrs kā tāds, kaut gan PSRS izlase tajā laikā jau bija viena

no spēcīgākajām. Pirmajos divos PSRS čempionātos mūsu vīriešu komanda «Politehnikis» apstājās priekšsacīkstēs, tad – jau kā «Daugava» – spēlēja 1. līgā, bet 1966. gadā debitēja PSRS čempionāta augstākajā līgā un ieņēma 10. vietu. Tikai labāki rezultāti savstarpējās spēlēs ar Tiraspoles komandu (abās – uzvaras) ļāva palikt starp spēcīgākajiem, un tāpēc bronzas medaļas 1967. gadā visiem bija liels pārsteigums. Tam gadam un čempionātam veltīta atsevišķa nodaļa, tāpēc pie «bronzas gada» šeit īpaši nekavēsimies.

Pēc uzplūdiem parasti seko atplūdi. 1968. gadā vēl bija 7. vieta, 1969. gadā – 10. vieta 14 komandu konkurencē (tik plaša PSRS augstākajā līgā bija pirmo un vienīgo reizi). 1970. gadā Rīgas «Straume» (šāds nosaukums meistarkomandai bija divas sezonas) ieņēma pēdējo – 8. vietu un atstāja augstāko līgu. Bija izveidota Maskavas ACSK komanda, un arī aizkulisēs tika daudz darīts, lai tā paliktu augstākajā līgā (ACSK finišēja pirms «Straumes»). Nekādu izcilu sniegumu nerādīja arī pati latviešu komanda (kaut gan Jānis Vilsons un Andris Gulbis bija PSRS izlasē un piedalījās pasaules čempionātā Francijā), taču jau pēc vairākiem gadiem toreizējais Tbilisi *Burevestņik* vecākais treneris Dato Bagrationi privātā sarunā Harijam Čebrikovam atzinās, ka mačs ACSK viņiem bija jāatdod (paši gruzīni uz medaļām vairs cerēt nevarēja)...

Diezin vai kāds varēja iedomāties, ka atgriešanās ceļš augstākajā līgā ilgs septiņus gadus. «Celtniekā» (kopš 1972. gada un līdz pat PSRS pastāvēšanas beigām šāds bija meistarkomandas nosaukums) bija labi spēlētāji ar augstākās līgas pieredzi (aizgāja tikai Vilsons uz MAI, bet Rozentāls un Māris Gulbis uz ACSK), klāt nāca arī jauni puiši, treniņrežīms nebija sliktāks kā iepriekš, bet... ne augstāk par 7.–8. vietu pirmajā līgā. Harijs Čebrikovs savu vecākā trenera vietu atdeva Nilam Grasim, 1975. gadā «Celtnieks» finišēja 1. līgā 4. vietā un likās, ka jau nākamsezon tiks sperts solis uz augšu, taču atkal neizdevās. Atkal 4. vieta.

Tikai 1977. gadā beidzot izdevās uzvarēt 1. līgā un atgriezties starp spēcīgākajiem klubiem. Jau ar pirmajām spēlēm kļuva skaidrs, ka mērķis būs tikai viens – palikt. Rīdzinieki, piemēram, cienīgi nospēlēja ar čempionu ACSK (ar Māri Gulbi sastāvā), zaudējot tam tikai ar 26:29 un 25:31, tikai ar 23:24 piekāpās MAI, tikai ar 2–4 vārtu starpību piekāpās SK *Kuncevo*, atņēma punktu Zaporožjes *ZII* (18:18) un Kauņas *Granitas* (22:22), uzvarēja abās spēlēs pret Zaporožjes *ZAS*, bet... augstāk par 11. vietu 12 komandu konkurencē pakāpties neizdevās. Tiesa, pēdējā vieta (Baku komanda) atpalika par 15 punktiem. Nākamā sezona izvērtās krietni sliktāka, bija atkal dažas labas spēles ar līderiem, bet palikšanas jautājums kļuva vēl aktuālāks. «Celtņiekam» izdevās iegūt tikai piecus punktus un nācās atgriezties 1. līgā. Tiesa, šoreiz tikai uz gadu, jo trenera Andra Gulbja vadībā bija paaugusies teicama junioru komanda, kuras vairāki spēlētāji ienāca meistarkomandā, arī daži iepriekšējo gadu līderi (Čerņavskis, Krūmiņš, Ešenvalds...) vēl nebija veterāni un sanāca diezgan labs pieredzes un jaunības sakausējums – tika gūta pārliecinoša uzvara pirmajā līgā, un jau pēc gada «Celtņieks» atkal spēlēja augstākajā līgā. Junioru komandā trenera Jāņa Valeiko vadībā pie meistarkomandas durvīm skaļi klauvēja vēl vismaz 4–5 spēlētāji (Kluburs, Dušelis, Skrebelis, Bolgzds, Skapsts, Aleksandrovs, Reips, Putāns...), atbrauca arī pirmais spēlētājs no citas republikas – Sergejs Demidovs no Kazahstānas, kurš deva priekšroku Rīgai, nevis vilinošajam piedāvājumam no MAI. Sergejs ātri kļuva par vienu no komandas līderiem, iekļuva PSRS izlasē, taču viņam neizdevās tajā pa īstam nostiprināties (spēlēja pasaules čempionātā B grupā, piedalījās Pasaules kausa izcīņā un dažādos turnīros). Demidovs aizgāja arī uz MAI, tad atgriezās, pēdējo reizi palīdzēja «Celtņiekam» atgriezties augstākajā līgā un spēlēja tajā, bet tad aizbrauca uz Sandefjordas komandu Norvēģijā, kļuva par vienu no labākajiem spēlē-

tājiem Norvēģijas čempionātā un kopš tā laika tur arī dzīvo (bija Norvēģijas junioru izlases galvenais treneris, tagad strādā Norvēģijas Handbola federācijā).

1980./81. gada čempionātā «Celtnieks» kārtējo reizi cīnījās par palikšanu augstākajā līgā un vietu tajā saglabāja tikai pārspēļu turnīrā (ko noteikti ietekmēja tas, ka pirms sezonas smagu traumu guva viens no komandas līderiem un pieredzējušākajiem spēlētājiem Imants Čerņavskis), bet jau nākamajā PSRS čempionātā tieši Rīgas komanda kļuva par lielākā trokšņa cēlāju. 1981./82. gada PSRS čempionāts mūsu meistarkomandai bija labāks kopš 1967. gada sezonas.

Pirmajā čempionāta posmā «Celtnieks» spēlēja Kauņā, pirmajā mačā ar 20:26 piekāpās augstākās līgas debitantam Čeļabinskas *Poļot*, bet toties tālāk... Nākamajā mačā pret ACSK uzvaras vērtus trīs sekundes pirms beigām guva Sergejs Kohans, tad tika pārliecinoši pārspēts vietējais *Granitas* un SK *Kuncevo*, bet ar MAI nospēlēts neizšķirti.

Nākamais spēļu posms risinājās Rīgā, un tik pilna Sporta manēža rokasbumbā līdz tam vēl, šķiet, nebija bijusi. «Celtnieks» uzvarēja četrās spēlēs, zaudēja tikai Krasnodaras SKIF un Minskas ASK, kas tajā sezonā pirmo reizi kļuva par PSRS čempionu. Pēc pirmā apļa «Celtnieks» bija otrajā vietā! PSRS izlases kandidātu lokā nokļuva uzreiz četri «Celtnieka» spēlētāji – vārtsargs Uldis Kluburs, Sergejs Demidovs, Juris Jonāns un Haralds Zeidmanis.

Turpinājums nebija tik sekmīgs: trauma Jonānam, kurš atgriezās ierindā tikai otrā apļa beigās un vēl joprojām gandrīz «uz vienas kājas», iespēlējās sezonas sākumā atpalikušie favorīti, «Celtnieka» ātrā un agresīvā spēle tika *atkosta*, un tikai otrā apļa pēdējā spēļu kārtā izšķīrās, vai tiksīm pirmajā sešniekā. Tomēr tikām – paši uzvarējām trīs pēdējās spēles, bet Tbilisi *Burevestņik* pieveica Čeļabinskas komandu. «Celtniekam» – sestā vieta.

Pirms nākamās sezonas sākās dažādas problēmas – dienestā vajadzēja doties Valtam Bērziņam, paslēpt viņu neizdevās (bija «labvēļi», kas paziņoja par Bērziņa it kā dienēšanu Latvijā), armijnieki medija vēl dažus spēlētājus, sākās kaut kāda aizkulišu cīņa par «Celtnieka» nolikšanu savā vietā, turklāt kaut kas bija sašķobījies pašā komandā, un atkal bija jācīnās par palikšanu augstākajā līgā. Izdevās – 11. vieta, pārspēļu turnīrs, kas atkal beidzās laimīgi. Komandai pievienojās virkne jaunu spēlētāju, juniori joprojām bija vieni no labākajiem PSRS, un parādījās daži iepriekš nepamanīti spēlētāji (komandā jau bija ienākuši Bolgzds, Brencāns, Dimpers, Bāliņš, Strazds, Tjarve, Baldiņš), bet «lielā komanda»... Sākās nesaķaņas starp komandas treneriem Andri Gulbi un Dzintaru Kurmi, kas beidzās ar pamatīgu konfliktu un Gulbja aiziešanu. 1984. gadā Andris Ķipēns tika uzaicināts PSRS izlasē gatavoties olimpisko spēļu alternatīvajam turnīram «Draudzība», bet PSRS čempionātā «Celtnieks» iebuksēja tik dziļi, ka no pēdējās vietas vairs neizdevās izglābties. Jāatgriežas 1. līgā.

Trīs gadus «Celtniekam» neizdevās tikt kaut vai 1. līgas sešniekā, kam par iemeslu bija gan dažu spēlētāju aiziešana, gan aizkulišu cīņas, kurās mums argumentu bija daudz mazāk nekā citām komandām. No Krievijas atbrauca Georgijs Skopcovs un Aleksandrs Ļaba, vēlāk arī Sergejs Stupka un Dmitrijs Bražņikovs, no MAI atgriezās Demidovs, komandā ienāca nākamā 1969.–1971. gadā dzimušo talantīgu spēlētāju paaudze (Lazdiņš, Vikštrēms, brāļi Cjunki, Proškins, Smagars, Labanovskis, Melderis, Dumarāns), ierindā un brieduma gados bija Tjarve, Reips, Dušelis, Skrebelis, un 1988. gadā «Celtnieks» atgriezās PSRS augstākajā līgā. Gaisā jau virmoja pārmaiņu laiks, un liela daļa no tā «Celtnieka» vēlāk kļuva par pirmās Latvijas izlases kodolu.

Pirmais meistarkomandas vecākais treneris bija Nils Grasis, vēlāk viņu nomainīja Harijs Čebrikovs, kura vietā atkal nāca Grasis. Nākamais pie

stūres stājās Andris Gulbis, kuru nomainīja Dzintars Kurmis – viņš palika par pēdējo meistarkomandas galveno treneri (kopā ar palīgu Jāni Valeiko 1988. gadā ar «Celtnieku» pēdējo reizi atgriezās augstākajā līgā). Vairāk nekā 20 gadus komandas priekšnieks vai administrators (kāds nu kuro reizi bija amata nosaukums) bija Gundars Opmanis. Tieši «Celtnieka» rokasbumbas meistarkomandā savu pieredzi savulaik sāka krāt pašreiz pazīstamie Latvijas sporta ārsti Āris Aivars un Egils Dzērve.

TRĪS GADI ELITĒ

Latvijas sieviešu rokasbumbas komanda VEF neiekļuva pirmā PSRS čempionāta finālsacensībās, «Daugava» palika tajā pašā līmenī pēc gada, bet jau ar trešo piegājienu izdevās debija augstākajā līgā. Tiesa, ne pirmajā, ne otrajā, ne trešajā un pēdējā reizē ilgāk par vienu sezonu tajā uzskavēties neizdevās.

1964. gada čempionātā «Daugava» ieguva tikai trīs punktus un palika 12. vietā. Jau pēc gada izdevās atgriezties augstākajā līgā, bet 1966. gadā iznākums bija tāds pats – šoreiz tikai divi punkti un tā pati 12. vieta. Patiesībā meistarkomanda kā tāda nemaz nepastāvēja, PSRS čempionātā spēlēja Latvijas čempionvienība, ko pastiprināja dažas citu komandu spēlētājas. Līdz 1968. gadam sieviešu komanda spēlēja 1. līgā, bet pēc tam trīs gadus PSRS čempionātos nepiedalījās. 1972. gadā notika atgriešanās, taču 10. vieta 1. līgā nekļuva par stimulu turpinājumam – turpmākos piecus gadus Latvijas sieviešu handbols PSRS čempionātos netika pārstāvēts.

Pēdējā atgriešanās (līdz pat PSRS izjukšanai) notika 1977. gadā, kad sieviešu handbolā tika izveidota meistarkomanda un to savā paspārnē bija pārņēmusi lauku sporta biedrība «Vārpa». Treneru Alda Neimaņa un

Rozālijas Zemvaldes (viena no sieviešu handbola pionierēm Latvijā, savulaik teicama basketboliste TTT pirmajās komandās) vadībā *vārpietes* ieņēma 3. vietu pretendentu turnīrā par tiesībām spēlēt 1. līgā. Pēc gada šādā pašā turnīrā – otrā vieta un tiesības spēlēt 1. līgā. 1979. gadā «Vārpas» meistarkomandu jau vadīja Andris Drēska un darija to līdz pat savas dzīves pēdējai dienai (vēlāk par otro treneri atkal kļuva Zemvalde)... Viņa vadībā «Vārpa» pamazām rūdījās un kāpa augšup – 12. vieta, 8. vieta, 6. vieta...

Uz «Vārpas» spēlēm VEF sporta zālē visiem skatītājiem nepietika vietas un nācās pārcelties uz ASK sporta zāli Krustabaznīcas (toreiz – Nākotnes) ielā vai pat krietni plašāko Sporta manēžu Maskavas ielā. 1984. gadā «Vārpa» pirmo reizi iekļuva 1. līgas pirmajā trijniekā – 2. vieta (Drēskas palīgs bija nesena «Celtnieka» spēlētājs Haralds Zeidmanis). Tādas spēlētājas kā Kudrjavceva, Andrejeva un Stepanova bija starp labākajām 1. līgā. Pēc 9. vietas 1985. gadā sekoja 3. vieta 1986. gadā (tā gada čempionātā «Vārpas» sastāvā pirmo reizi spēlēja citas republikas handbolistes – Olga Potehina atbrauca no Krasnojarskas un kļuva par vienu no labākajām līnijas spēlētājām 1. līgā), 2. vieta 1987. gadā un iekļūšana augstākajā līgā caur pārspēļu turnīru. Tur *vārpietēm* klājās apmēram tāpat kā savulaik «Daugavai» – neglābjama pēdējā vieta... Atgriezušās 1. līgā, «Vārpas» meitenes nospēlēja tajā atlikušās trīs PSRS čempionātu sezonas un bija 6.–7. vietā.

Ilgus gadus – kopš komandas izveidošanas – kopā ar «Vārpu» bija komandas priekšnieks Jānis Lēnmanis, vēlāk visas organizatoriskās lietas kārtoja Regīna Majejska, bet Nora Pētersone kļuva par otro treneri. Ilgus gadus ar komandu strādāja ārste Solveiga Brīvkalne.

PSRS ČEMPIONI

Tādi mums ir seši. Par pirmo 1971. gadā Maskavas MAI rindās kļuva Jānis Vilsons, kurš 1972. gadā ieguva otro titulu. 1973. gadā Maskavas ACSK sastāvā par PSRS čempioniem kļuva Māris Gulbis un Valdis Rozentāls. Māris Gulbis tolaik bija viens no labākajiem līnijas spēlētājiem, un viņš ACSK rindās PSRS čempiona titulu ieguva četras reizes. Šajā pašā komandā, taču jau 80. gadu vidū, PSRS čempionu titulu ieguva arī Valts Bērziņš un Sergejs Kohans, turklāt Bērziņš kļuva par vienu no galvenajiem varoņiem izšķirīgajā spēlē pret Minskas ASK.

Natālija Kudrjavceva divreiz bija PSRS čempione Rostovas *Rostselmaš* rindās, un viņai pieder tas gods palikt par pēdējo PSRS čempioni 1991. gadā.

TRENERI: PIRMĀ MEISTARKOMANDA,
PIRMĀS MEDAĻAS, PIRMĀ IZLASE...

Latvijas rokasbumbas vēsturē ir bijuši daudzi treneri, kas tajā atstājuši daudz labu darbu. Vai visus ir vispār iespējams nosaukt? Viens vairākus gadus bija meistarkomandas vai izlases treneris, tika pieminēts presē un rādīts televīzijā, bija atpazīstams, turpretim cits daudzus gadus gāja uz skolām, aicināja trenēties rokasbumbā bērņus, pat braukāja ar savu auto pa Latvijas novadiem talantu meklējumos un sameklēja tos, kurus vēlāk trenēja un spēļu laikā vadīja pirmais, – bez viņa nav iedomājama rokasbumba kādā novadā vai pilsētā. Kura loma ir lielāka? To nav iespējams un laikam arī nevajag izsvērt. Katrs darbs, kas padarīts, ir nācis par labu. Tajā laikā, par kuru šajā grāmatā galvenokārt rakstīts, uzmanības centrā bija meistarkomandas vecākais (galvenais) treneris, jo meistarkomanda praktiski bija tālaika Latvijas izlase. Lai arī ar PSR piedevu, bet – Latvijas izlase, jo citas tajā laikā nemaz nevarēja būt. Šajā grāmatas nodaļā nebūs atsevišķi izcelts pašreizējais Latvijas vīriešu izlases un Rīgas ASK/AB.LV galvenais treneris Andris Gulbis, jo viņš šajā grāmatā ir starp spilgtākajām Latvijas handbola zvaigznēm. Viņa trenera karjera vēl turpinās, un viņš tajā vēl nebūt nav paveicis visu, ko iecerējis un par ko sapņo...

Katrs darbiņš, kas godam paveikts, ir sekmējis handbola attīstību Latvijā. Jebkurā sporta veidā taču ir treneri, kas visu mūžu strādājuši tikai ar bērņiem, bet ir treneri, kas to nemaz nav darījuši vai darījuši ļoti maz, toties kļuvuši pazīstami un atzīti, pat slaveni, kā lielu komandu vadītāji. Katram savs. Un tomēr... «Atceries, kā viņš toreiz...» Un tas «viņš» noteikti bija viens no tiem, kas tiks ne tikai pieminēti, kaut gan katram

laikam ir savs vismaz viens treneris, par kuru var teikt «atceries, kā viņš toreiz...». Nedaudz atcerēsimies...

HARIJS ČEBRIKOVŠ

Pirmās un vienīgās medaļas PSRS augstākās ligas čempionātos tika iegūtas Harija Čebrikova vadībā – 1967. gadā, kad komanda ieguva bronzas godalgas, viņš bija Rīgas «Daugavas» vecākais treneris.

Harijs bija starp tiem, kas jaunajā spēlē – rokasbumbā 7:7 – ienāca no basketbola. 1959. gadā viņš pabeidza toreizējo RPI (tagad RTU), taču vēl vienu sezonu nospēlēja augstskolas basketbola komandā. Pirmā saskare ar rokasbumbu viņam bija lielajā futbola laukumā jeb 11:11 rokasbumbā. Studentu izlasē, kas brauca uz Harkovu piedalīties Vissavienības studentu čempionātā, Harija nebija, savukārt 1962. gadā pirmā PSRS čempionāta kvalifikācijas turnīrā Kauņā viņš bija skatītājs. Taču dažreiz viņš uzspēlēja rokasbumbu RPI otrajā komandā un, kaut gan pēc augstskolas beigšanas viņa pamatdarba vieta bija stikla fabrika Sarkandaugavā, kopš 1962. gada sāka savas trenera gaitas.

Nils Grasis, kurš izveidoja pirmo rokasbumbas 7:7 komandu RPI, no augstskolas bija aizgājis, bet tieši uz RPI komandas bāzes radās pirmā tālaika meistarkomanda rokasbumbā (kaut gan jēdziens «meistarkomanda» tolaik nebūt nenozīmēja to pašu, ko, piemēram, 70. vai 80. gados, – tā nebija «padomju amatieru» komanda) un pieredzējušākie spēlētāji palūdzēja Hariju, lai virsvadību uzņemas viņš. 1963./64. gada PSRS čempionāta kvalifikācijas turnīrā komandu jau vadīja Harijs Čebrikovs. Pie tā sauktās meistarkomandas stūres viņš sabija gandrīz līdz 1975. gada PSRS tautu spartakiādei, bet tas jau ir cits stāsts. Vispirms bija vēsturiskais 1967. gada PSRS čempionāts.

70. gados meistarkomandā jau sākās piemaksas par spēlēšanu, bet iepriekš visi strādāja vai mācījās, Sporta komiteja vai sporta biedrība «Daugava», ar kuras karogu startēja komanda, kas piedalījās PSRS čempionātā, rakstīja atbrīvojumus un par spēlēšanu maksāja tikai PSRS izlases dalībniekiem (Gulbis un Vilsons saņēma stipendijas). Treniņi notika vēlu vakaros, atbrīvojumus, saglabājot darba algu, vajadzēja arī uz treniņnometnēm. 1965. gadā Rīgas «Daugava» uzvarēja visās 1. līgas spēlēs un iekļuva augstākajā līgā, bet 1966. gadā tajā tikai ar lielām pūlēm noturējās. «No pirmā skatiena šķiet, ka visu izšķīra tikai uzvarētās abas savstarpējās spēles pret Tiraspoli, taču ne tikai tās – tām nebūtu nozīmes, ja mēs nebūtu uzvarējuši iepriekšējā gada čempionu Maskavas MAI, kam visi mūsu tuvākie konkurenti zaudēja,» atceras Harijs. «Nebūtu to divu punktu, nebūtu nemaz ko rēķināt. Mēs uzvarējam arī ar tam laikam zemu rezultātu – 7:4, turklāt pirmais puslaiks beidzās ar 4:1 un vienīgos vārtus MAI guva ar septiņu metru soda metienu. Šī uzvara puisiem deva pārliecību, ka var spēlēt ar visiem un var uzvarēt visus, tā mums noteikti palīdzēja nākamajā gadā gan paņemt tik svarīgo punktu no čempiona SK *Kuncevo*, gan nezaudēt izšķirīgajā spēlē par trešo vietu tam pašam MAI.»

Harijs bija tikai divus trīs gadus vecāks par komandas labākajiem spēlētājiem, ar visiem viņš bija «uz tu», un ne tikai spēlētāji, bet arī viņš pats un viņi visi kopā mācījās spēlēt rokasbumbu, vēl tikai apguva šo spēli. Līdz video un interneta laikmetam vēl bija tālu... Būdams 1964. gada pasaules čempionātā toreizējā Čehoslovākijā, Harijs pasūtīja turienes žurnālu *Hazena*, pie mums ne bez grūtībām, bet varēja dabūt čehu žurnālu *Stadion*, Harijs nopirka čehu valodas vārdnīcu un ar tās palīdzību lasīja, pētīja shēmas, metienu un piespēļu kinogrammas. Daudz ideju ieteica komandas līderis Ēriks Veldre un citi pieredzējušākie spēlētāji.

«Tās 1967. gada bronzas medaļas nebija trenera Čebrikova, bet gan visas komandas iegūtas, jo mēs visi kopā apspriedām spēļu taktiku, puīši bija pārņemti ar rokasbumbu un arī paši savā starpā brīvajā laikā bieži vien pārrunāja iespējamās spēlēšanas variantus. Tas bija pirmām kārtām visas komandas panākums,» par «bronzas komandu» saka Harijs. «Šajā ziņā zīmīgs gadījums bija vienā no tā gada PSRS čempionāta posmiem. Toreizējais Ļvovas ASK vecākais treneris, bet vēlāk pazīstamais tiesnesis Mihails Ļipovs gāja viesnīcā mani meklēt, es laikam biju kaut kur izgājis, bet manā numurā spēlētāji – Veldre, Gulbis, Rozentāls un vēl daži – uz galda bīdīja kapeikas un sprieda, kādu sadarbību varētu vēl izdomāt, ar ko pretinieku pārspēt un pārsteigt. Ļipovs bija neizpratnē un vēlāk man teica – klausies, Harij, vai viņi tev patiešām ir tādi dīvaini, viņi taču būtu varējuši vienkārši kārtis uzspēlēt, bet nē – bīda pa galdu kapeikas, kaut ko *sběmo*... Šādā vai tamlīdzīgā veidā bieži radās jaunas idejas, kas nereti atnesa panākumu.»

Panākums bija ne tikai 3. vieta 1967. gada PSRS čempionātā, bet arī 3. vieta PSRS Arodbiedrību čempionātā, jo tas pēc ranga bija otrais nākamais turnīrs (nepiedalījās tikai armijas komandas). Tas diemžēl bija pēdējais (vēlāk jau «Celtnieks» arī vienreiz ieguva medaļas Arodbiedrību čempionātā) tai komandai, kas jau pēc gada izkrita no augstākās līgas. Vēl pēc dažām sezonām Harijs Čebrikovs pameta vecākā trenera vietu, kaut gan toreizējais sporta biedrības «Daugava» priekšsēdētājs Maigonis Geistards mēģināja pierunāt Hariju palikt (viņš bija Harija basketbola treneris Universitātē, un divatā viņi parasti runāja «uz tu», tā ka saruna bija atklāta).

«Sapratu, ka nevaru vairs šai komandai neko jaunu dot, un tāpēc nolēmu aiziet. Nāca klāt jauni spēlētāji, it kā trenējamies kā parasti, braucām uz treniņnometnēm, bet... kā netikām, tā netikām ārā no 1. līgas. Komandai

vajadzēja svaigas idejas, turklāt jauns treneris varēja ienest tajā arī jaunas emocijas,» savu aiziešanu atceras Harijs.

No meistarkomandas viņš aizgāja, taču no rokasbumbas ne – un nav aizgājis arī līdz šai dienai. Šosezon Harijam ir jau 47. (!) Latvijas čempionāts RTU (RPI) komandas trenera lomā! Rokasbumbā viņš ir bijis spēlētājs, treneris, tiesnesis (arī PSRS augstākajā līgā), spēļu posmu galvenais tiesnesis, EHF inspektors, Latvijas Handbola federācijas prezidents un ģenerāls sekretārs, pie sekretariāta galdiņa rakstījis spēļu protokolus, uzņēmis laiku, bijis informators un, iespējams, vēl kaut kas, ko mēs nemaz nezinām...

NILS GRASIS

Pirmais tālaika meistarkomandas treneris un pirmais rokasbumbas treneris arī toreizējā RPI, kaut gan pēc savas būtības viņš bija un ir basketbolists. Un to nemaz nenoliedz.

«Es arī spēlēju basketbolu un aizspēlējos tajā līdz Rīgas izlasei, paspēju uzspēlēt arī PSRS čempionāta 1. līgā otrajā komandā ar toreiz jaunajiem Drāki un Ozeru. RPI sāku strādāt par basketbola treneri, turklāt trenēju gan puīšu, gan meiteņu komandas,» atceras Nils Grasis. «Rokasbumba manā dzīvē ienāca gandrīz vai apstākļu sakritības dēļ. Vispirms no Liepājas atbrauca Guntis Štrauss, viņam atdeva sieviešu komandu, un es vēl nopriecājos, ka varēšu darboties tikai ar vienu komandu. Tad no LVFKI pie mums pārnāca Gunārs Čakste un viņam atdeva vīriešu komandu... Nākamajā gadā Harkovā vajadzēja notikt pirmajam PSRS studentu čempionātam rokasbumbā un mani norīkoja «apgūt neskartās zemes» – proti, sākt veidot komandu šajā spēlē. Kādi mēs bijām iesācēji... Tikai Harkovā patiesībā pirmo reizi pa istam uzzinājām un izjutām, kā jāspēlē rokas-

bumba. Turklāt mēs spēlējām ar futbola bučiem zālāja laukumos, bet Harkovā laukumiem bija tenisa kortu segums. Kur lai ņem apavus un īpaši lielos izmērus? Dabūjām skriet pa pilsētu, lai sapirktu tenisa čības. Grāmatu veikalā «Globuss» dažkārt varēja nopirkt kādu VDR izdotu grāmatu par rokasbumbu, daudz padomu deva Ēriks Veldre, labs skolotājs bija Jānis Grīnbergs, kurš toreiz jau dzīvoja Lietuvā. Mācījāmies elementārus spēles paņēmienus, šo to izdomājām paši. Treniņi nereti bija desmitos vakarā vai pat vēlāk vecajā LSPA sporta zālē, un mēs tos pa jokam saucām par «nakts seansiem». Turp aicinājām uz draudzības spēlēm citu republiku komandas, un tad skatītāju balkons bija pārpilns.»

Dažādu iemeslu dēļ Nils Grasis uz kādu laiku bija atteicies no trenēšanas un rokasbumbas vispār, strādāja dažādus gadījuma darbus, taču jaunā spēle vilka atpakaļ un noteikti arī palīdzēja pārvarēt grūtu posmu dzīvē. 1975. gada PSRS tautu spartakiādē Latvijas izlasi jau vadīja Nils Grasis, kurš meistarkomandas vecākā trenera amatā bija nomainījis Hariju Čebrikovu. Viņa laikā mūsējie bija vieni no pirmajiem PSRS, kas iegādājās videokameru, filmēja pretinieku spēles un tādējādi sīki izpētīja galvenos pretiniekus spartakiādes apakšgrupā – gruzīnus. Spēles laiks uz tablo jau bija beidzies, rezultāts bija neizšķirts, un mums tas bija panākums (Tbilisi *Burevestņik* tajā gadā PSRS augstākajā līgā bija 4. vietā, bet mūsu «Celtnieks» – 4. vietā 1. līgā), taču pēkšņi izrādījās, ka jāspēlē vēl pusotru sekundi un gruzīniem jāizpilda deviņu metru brīvmetiens. Zibenīga piepēle Anpilogovam, un viens no PSRS izlases līderiem guva uzvaras vārtus... No šāda trieciena mūsu komanda vairs neatjēdzas, uzvara pār mājiniem ukraiņiem pēdējā grupas mačā bija vājš mierinājums, jo iznāca tikai 10. vieta.

Gadu vai divus «Celtnieku» vārda tiešā nozīmē turēja 1. līgā un piebremzēja pirms kāpšanas uz augšu, taču 1977. gadā Rīgas komanda vairs

nebija apturama. Tajā bija ienākusi virkne jaunu talantīgu spēlētāju, Grasis ar saviem palīgiem brauca uz Rīgas «Dinamo» treniņnometnēm Kandavā pie Rīgas «Dinamo» hokejistu trenera Viktora Tihonova, mācījās, pārņēma idejas, pielāgoja tās rokasbumbai, puiši sāka nodarboties ar akrobātiku, Grasis gāja konsultēties par ātruma un ātrumizturības trenēšanu pie bijušā barjerskrējēja un tālaika LVFKI dekāna Vladimira Anaņina. Triju gadu laikā «Celtnieks» pārvērtās. Jaunajai pieejai bija liela nozīme uzvarā 1. līgā (pēdējā spēļu posmā Baku mūsējiem vajadzēja vēl tikai vienu uzvaru, taču, kamēr to guvām, vajadzēja vēl «samaksāt nodevas» triju zaudējumu veidā tiem, kuriem punktus vajadzēja vairāk, – mums vienkārši neļāva uzvarēt...) un pirmajā sekmīgajā sezonā augstākajā līgā. Jā, 1978. gada čempionātā «Celtnieks» finišēja tikai 11. vietā, taču tikai 6 punkti to šķīra no 8. vietas, bet pēdējā komanda Baku ASK atpalika par 15 punktiem. «Celtnieks» aizvadīja vairākas ļoti labas spēles pret visiem medaļniekiem un čempioniem, kā arī pret citām pirmā sešnieka komandām un nospēlēja maču, kas laikam arī paliks Latvijas rokasbumbas vēsturē kā dramatiskākais un neizprotamākais zaudējums – spēļu posmā Rīgā «Celtnieks» mačā pret Kijevas ASK pēc pirmā puslaika bija vadībā ar 14:4, bet tomēr zaudēja ar 18:19... Likās, ka nākamajā sezonā nevajadzētu būt bažām par palikšanu augstākajā līgā, taču «Celtnieks» ieguva tikai piecus punktus un izkrita uz 1. līgu.

Komandā sākās nesaskaņas gan starp treneriem, gan spēlētājiem, droši vien spēlētāji bija arī nedaudz «pārdzīti», radās «neapmierinātie», kas gāja meklēt «taisnību» un saprotošus cilvēkus. Tas viss nevarēja neietekmēt sniegumu. Nils Grasis jūta, ka zaudējis uzticību, ka komanda vairs nav «savācama», un uzreiz pēc čempionāta uzrakstīja atlūgumu. Kopš tā laika viņš strādā LSPA. Vēl vienu reizi – glābēja lomā – viņš gan stājās pie Latvijas sieviešu izlases stūres, taču tas bija atsevišķs gadījums un nebija

Nila Graša atgriešanās mēģinājums lielajā handbolā. Ilgus gadus viņš bija «Sarkanās zvaigznes» treneris Latvijas (PSR) čempionātos – līdz pat šīs komandas pastāvēšanas pēdējai dienai, kad rūpnīcas vadība pēkšņi paziņoja, ka nevar (negrib!) to uzturēt. LVFKI Nils trenēja gan vīriešu, gan sieviešu komandas, bet nu jau vairākus gadus viņam tieši ar rokasbumbu nav sakara – Nils Grasis ir LSPA Sporta spēļu katedras docents un Latvijas Treneru tālākizglītības centra vadītājs.

DZINTARS KURMIS

Pirmais Latvijas vīriešu izlases galvenais treneris, treneris, kura vadībā tika veikts līdz šim augstākais kāpiens Eiropas kausu izcīņā. Pēdējais meistarkomandas galvenais treneris.

70. gadu sākumā Dzintars Kurmis piecas sezonas spēlēja meistarkomandā, taču gūžas traumas dēļ beidza spēlētāja karjeru agrāk, nekā pašam gribējās. Uzreiz par treneri Kurmis nekļuva. Kabatā bija toreizējā LVFKI diploms, un viņš devās uz dzimto Bausku. Bija sporta komitejas priekšsēdētāja vietnieks, tad priekšnieks, pastrādāja par fizikultūras skolotāju, trenēja jaunos handbolistus un strādāja ar Bauskas komandu. Uz «Celtnieku» Dzintaru uzaicināja Nils Grasis, turklāt atbildi vajadzēja dot diennakts laikā. Kurmis piekrita un nostrādāja «Celtniekā» līdz tā pastāvēšanas pēdējai dienai – vispirms par otro treneri pie Nila Graša un tad pie Andra Gulbja, bet kopš 1984. gada sezonas beigām – par galveno treneri. Nebija tik vienkārši pacelt komandu atpakaļ augstākajā līgā. Vispirms jau beidza spēlēt vairāki pieredzējuši handbolisti, uz MAI aizbrauca Sergejs Demidovs, savukārt nesenajiem junioriem vēl pietrūka gan meistarības, gan šādu spēļu pieredzes un rūdijuma. Pirmajā līgā daudz kas izšķīrās ne tikai laukumā, un, ja reiz bija vēlēšanās atkal atgriezties

augstākajā līgā, vajadzēja būt vilkam vilku barā. Pretējā gadījumā tevi vienkārši «noēda».

Tikai 1988. gadā Kurmim izdevās pacelt «Celtnieku» atpakaļ augstākajā līgā. Bija atgriezies Demidovs, labs pastiprinājums bija Sergejs Stupka, ierindā bija iepriekšējo gadu līderi, pieredzi jau bija ieguvuši tālaika talantīgie juniori Aigars Lazdiņš, Valdis Labanovskis, Uģis Vikštrēms, Jānis Smagars, brāļi Ēriks un Artūrs Cjunki, Valerijs Proškins... Par Kurmja palīgu strādāja Jānis Valeiko. Vietu augstākajā līgā «Celtnieks» nodrošināja jau vismaz pāris spēles pirms čempionāta beigām, kaut gan patiesībā jau pirms pēdējā spēļu posma Brovaros bija skaidrs, ka diezin vai «Celtnieks» neiegūs uzvaru un ceļazīmi uz augstāko līgu.

Pēc gada augstāko līgu atkal vajadzēja atstāt, bet vēl pēc gada «Celtnieks» tajā vēl pārliecinošāk atgriezās, bet... vairs nepaspēja tajā uzspēlēt, jo PSRS izjuka. Tieši tas «Celtnieks» kļuva par pirmās Latvijas izlases kodolu, un par komandas pirmo galveno treneri kļuva Dzintars Kurmis. Viņam ar Bauskas «A&T» (pēc «Celtnieka» izjukšanas gandrīz visi spēlētāji iekļāvās šajā komandā) izdevās visaugstāk tikt Eiropas kausu izcīņā – ceturtdaļfinālā Kausu ieguvēju kausa izcīņā. Diemžēl «A&T» nepastāvēja ilgi, un jau 1994. gadā Kurmis strādāja par Čakovecas sieviešu komandas galveno treneri Horvātijā un kļuva par pirmo mūsu handbola treneri, kas devies darbā uz kādu ārzemju klubu. Pirms tam viņam bija iespēja aizbraukt pastrādāt uz Itāliju, taču tas neizdevās un kāds vietējais biznesmenis viņu uzaicināja uz Čakovecu. Arī šoreiz, tāpat kā savulaik pēc Nila Graša zvana, lēmumu vajadzēja pieņemt dienas laikā. 1996. gadā Dzintars Kurmis bija galvenais treneris Ahimas vīriešu komandā, kas tolaik spēlēja Vācijas reģionālajā – 3. līgā, bet tagad ir 2. bundeslīgas komanda, tajā spēlē arī Māris Veršakovs, kurš tur nokļuvis ne bez Kurmja līdzdalības. Pēc atgriešanās no Vācijas Dzintars Kurmis Rīgā jau bija uzsācis savu biznesu,

taču piekrita vadīt Latvijas izlasi vēl vienā kvalifikācijas spēļu ciklā (2000. gada Eiropas čempionāta kvalifikācijas turnīrā). Ar to viņa aktīva darbošanās rokasbumbā arī beidzās (patlaban viņš vēl ir vienīgi dažu spēlētāju aģents).

ROZĀLIJA ZEMVALDE

Viņa bija pašā pirmajā TTT basketbola komandā un arī Latvijas (PSR) izlasē, taču basketbolu aktīvi spēlēt beidza agrāk, nekā TTT kļuva slavens. Rozālija Zemvalde bija viena no tām, kas aizsāka rokasbumbu LVFKI un vispār Latvijā. 1960. gadā uz PSRS studentu čempionātu Harkovā Nils Grasis veda RPI puīšu komandu, bet Rozālija Zemvalde – LVFKI meiteņu komandu. Viņa spēlēja rokasbumbu 11:11 un bija viena no pirmajām mazās rokasbumbas spēlētājām Latvijā.

Rozālija Zemvalde bija spēlētāja, spēlējošā trenere, trenere, pasniedzēja, Latvijas Rokasbumbas federācijas priekšsēdētāja, vairākas reizes – Latvijas čempionātu galvenā tiesnese. Viņa iesaistīja rokasbumbā Noru Pētersoni, kas kļuva par vienu no labākajām vārtsardzēm, un no vieglatlētikas rokasbumbā «ievilka» Ausmu Kamenderi, kas savulaik bija viena no labākajām ārējās līnijas spēlētājām, pat PSRS izlases kandidāte, taču smagas traumas un divu tai sekojošu operāciju dēļ uz izlasi netika un vēlāk viņu turp vairs neaicināja. Kamendere ilgu laiku bija Dobeles sporta skolas trenere un vadīja arī Dobeles vīriešu komandu Latvijas čempionāta virslīgā. Rozālija Zemvalde izaudzināja daudzas sekretariāta meitenes, un tas, ka PSRS čempionāta posmos Rīgā «pie galdiņa» vienmēr bija izcila kārtība, ir liels viņas nopelns.

Rozālija Zemvalde bija otrā trenere «Vārpas» meistarkomandā gan pie Alda Neimaņa, gan pie Andra Drēskas, viņa meitenēm bija arī kā vecākā

draudzene, pie kuras varēja aiziet un izrunāties. Visu savu mūžu Rozālija Zemvalde bija cieši saistīta ar LSPA – vispirms studente, tad pasniedzēja un trenere, turklāt dažas sezonas viņa vadīja arī vīriešu komandu. Rozālija kādu laiku trenēja arī savulaik vienu no spēcīgākajām vīriešu komandām Latvijas čempionātā – KMA, kurā spēlēja Valdis Rozentāls un kurā tieši Zemvaldes laikā no akrobātikas nokļuva vēlākais «Celtnieka» meistarkomandas vārtsargs Ojārs Viļumsons. Jau būdama pensijā un smagi slima, viņa turpināja strādāt, atgriezās augstskolā arī pēc operācijas, bet tad aizgāja atvaļinājumā un vairs neatgriezās... Kopš 1996. gada augusta Rozālijas Zemvaldes vairs nav mūsu vidū.

LAIMONIS ADAMOVIČS

Viņš rokasbumbā nebija ilgu laiku, taču tās vēsturē palika, un viņu nevar nepieminēt īpaši – kaut vai tāpēc, ka tieši Laimonis Adamovičs bija pirmais mūsu sieviešu meistarkomandas (šā vārda tālaika izpratnē, protams) vecākais treneris. Viņa vadībā mūsu sieviešu komanda spēlēja pirmajos PSRS čempionātos, bet VEF komanda bija Latvijas čempione.

Laimonis Adamovičs – tāpat kā daudzi citi tolaik – rokasbumbā ienāca no basketbola. Viņš bija apveltīts ar lielisku humoru, vienmēr eleganti ģērbies, un daudzi tālaika spēlētāji noteikti vēl atceras Laimoņa lielo lietussargu, kuru tas pēc kādas neveiksmīgas spēles vienkārši salauza... Laimonis labi izprata spēli un bija taktiskā ziņā gudrs treneris, taču, kad izjuka VEF komanda, viņš atkal pievērsās basketbolam. Diemžēl nepilnu 60 gadu vecumā Laimonis Adamovičs pēkšņi nomira.

ANDRIS DRĒSKA

Visi līdz šim lielākie Latvijas sieviešu rokasbumbas panākumi saistās ar Andri Drēsku. Patiesībā tieši viņam vajadzēja būt arī par Latvijas sieviešu izlases pirmo treneri, taču ļauna slimība izrāva Andri no mūsu rindām un viņš nepiedzīvoja Latvijas izlases debiju oficiālos turnīros.

Pats Andris Drēska rokasbumbu spēlēja diezgan maz un nebija starp labākajiem un redzamākajiem spēlētājiem. Viņš ir viens no spilgtiem piemēriem tam, ka nav obligāti jābūt par augstas klases spēlētāju vai vismaz meistarkomandas rezervistu, lai vēlāk kļūtu par labu treneri (un otrādi – teicams meistars laukumā reti kļūst par labu treneri). Daudzus gadus Drēska bija vistiešākajā veidā saistīts ar jaunatnes handbolu, viņš bija Latvijas zēnu izlases treneris vissavienības skolnieku spartakiādēs, viņš labi pārzināja visus rezervju apcirkņus, viņa vadībā Latvijas skolnieku izlase spartakiādēs divreiz ieņēma 4. vietu, turklāt vienā no tām reizēm tikai konkurentu «sazvērestība» neļāva mūsu puišiem tikt trijniekā.

1979. gadā Drēska debitēja PSRS 1. līgas čempionātā pie «Vārpa» stūres un palika šajā komandā līdz savai pēdējai dienai. Pēc diviem gadiem *vārpietes* iekļuva 1. līgas pirmajā sešniekā, vēl pēc diviem gadiem pietuvojās pirmajam trijniekam (4. vieta), bet 1984. gadā «Vārpa» pirmo reizi ieguva 2. vietu 1. līgā. Kopā tā sanāca 14. vieta starp visām PSRS komandām, un tas jau nozīmēja tikai vienu – Andra Drēskas un viņa palīgu vadībā tika izveidota patiešām laba līmeņa komanda, jo rokasbumbas līmenis PSRS bija viens no augstākajiem pasaulē. 1986. gadā «Vārpa» bija trešā, bet 1987. gadā paveica neticamo – no pretendentu turnīra iekļuva augstākajā līgā! Andris Drēska nojauta, kas mūs gaida augstākajā līgā, taču nemetās par katru cenu pastiprināt komandu ar iebrucējām (Olga Potehina no Krasnojarskas bija ieradusies jau pirms 1986. gada sezonas,

viņa bija pirmā un palika pēdējā citas republikas spēlētāja, kas pastiprināja «Vārpu»), viņš palika uzticīgs savām meitenēm – tām, ar kurām tika izstaigāti smagi ceļi 1. līgā, tām, ar kurām tika piedzīvoti rūgti zaudējumi un gūtas uzvaras. Droši vien viņš būtu varējis atrast iespējas un uzaicināt divas trīs spēlētājas, kas labprāt brauktu spēlēt uz Rīgu, taču Andris Drēska pat nemeklēja šādas iespējas un tās nopietni neapsvēra.

Viņš bija stingrs treneris, bet – taisnīgs, Viņam komandā nebija «mīlulišu». Ja bija pelnīts, rājienu saņēma arī kāda no līderēm un tika nosēdināta uz rezervistu soliņa pārdomām, taču viņš prata arī apturēt asaru straumītes, prata istajā brīdī pateikt labu vārdu. Tā mierīgi, tēvišķīgi un uzmundrinoši. Andris neliekuļoja priekšnieku priekšā un neielaidās aizkulišu spēlēs PSRS čempionāta 1. līgā, kur nereti valdīja vilku likumi. Un tieši par to viņu kolēģi visvairāk cienīja.

Augstākajā līgā «Vārpai» neizdevās noturēties – pietrūka gan meistarības, gan pieredzes (arī trenerim), gan spēlētāju resursu, taču meitenes ieguva tādu skolu, kādu nekad un nekur citur nebūtu ieguvušas, un tā viņām noteikti noderēja vēlāk – jau Latvijas izlasē. Līdz PSRS izjukšanai atgriezties augstākajā līgā vairs neizdevās un *vārpietes* tam ne reizi arī nebija pat tuvu. Gaisā jau virmoja neatkarības vēsmas, Andris Drēska pamazām veidoja jaunu komandu, gan jau viņam bija doma arī par Latvijas izlasi un par to, kā šī komanda izskatīsies starptautiskajā arēnā. Kad Latvijas sieviešu izlase debitēja Eiropas čempionāta kvalifikācijas turnīrā, Drēskas vairs nebija, taču tas, ka Latvija uz Eiropas handbola skatuves nekrita kaunā, bija arī viņa nopelns.

MŪSĒJIE PSRS IZLASĒS

Vairāki mūsu spēlētāji bija PSRS izlases pamatsastāvā, vairāki spēlēja izlasē tikai dažas reizes, vēl citi piedalījās tikai treniņos vai tā arī palika kandidātu sarakstā. Mums ir bijušas pasaules junioru čempiones un divi vicečempioni, ir bijuši junioru un jauniešu izlašu dalībnieki, kas piedalījās (un uzvarēja) starptautiskos turnīros, bija tādi, kas aizbrauca tikai uz pāris treniņnometnēm. Iespējams, kāds (vai kāda), kurš (vai kura) savulaik bija piedalījies PSRS izlases treniņos vai tika vienkārši ierakstīts tās kandidātos, šeit nav pieminēts. Neņemiet ļaunā, ja tā gadījies. Galvenās personas, spēlētāji, kas PSRS izlasēs atstājuši paliekošas pēdas un tajās ne tikai atzīmējušies, šeit būs pieminēti.

Pats pirmais no Latvijas handbolistiem PSRS izlasē iekļuva Ēriks Veldre – tas notika vēl 1961. gadā, laikā, kad nebija noticis neviens PSRS čempionāts rokasbumbā 7:7. Ēriks bija arī viens no labākajiem lielās jeb 11:11 rokasbumbas spēlētājs un PSRS izlases dalībnieks. Par viņu, kā arī par Jāni Vilsonu un Andri Gulbi šajā grāmatā ir atsevišķas nodaļas. Viņi PSRS izlasē spēlējuši visvairāk – Vilsonam 44, Veldrem 34 un Gulbim 20 spēļu, viņi piedalījušies pasaules čempionātos un olimpiskajās spēlēs (Vilsons), uzvarējuši studentu pasaules čempionātā (Vilsons un Gulbis), kam toreiz bija liels prestižs.

Tajā pašā laikā, kad spēlēja minētais trio, vienu spēli PSRS izlasē aizvādīja arī Valdis Rozentāls. 1970. gadā trīs spēles PSRS izlasē nospēlēja Māris Gulbis, taču viņš tad jau pārstāvēja Maskavas ACSK un izlasē pirmo reizi tika iesaukts no šīs komandas.

Kamēr «Celtnieks» kūrās pa PSRS 1. līgu, uz sezonu vai divām ieskatīdamies augstākajā, PSRS izlasē nevienu neaicināja. 1981./82. gada čempionātā mums bija četri PSRS izlases kandidāti – Sergejs Demidovs, Juris Jonāns, Uldis Kluburs un Haralds Zeidmanis, taču izlasē uzspēlēja tikai Demidovs un Kluburs. Sergejs piedalījās B grupas pasaules čempionātā un Pasaules kausa izcīņā, kā arī vairākos starptautiskos turnīros, bet Uldis spēlēja Karpatu kausa izcīņā, kas tolaik bija viens no prestižākajiem izlašu turnīriem. Pirms Losandželosas olimpisko spēļu alternatīvā turnīra *Družba* izlasē uz treniņiem un pārbaudes spēlēm tika iesaukts Andris Ķipēns, pirms 1988. gada Seulas olimpiskajām spēlēm – Anrijs Brencāns.

1981. gadā Kluburs kļuva par pasaules junioru vicečempionu, junioru izlasē spēlēja arī Valerijs Putāns (uz čempionātu netika traumas dēļ) un Sergejs Demidovs, jauniešu izlasēs spēlēja un turnīros *Družba* uzvarēja Voldemārs Meļņikovs, Roberts Vecums, Jānis Skrebelis un Andris Skapsts, junioru un jauniešu izlašu redzeslokā bija Ainārs Dudarevs, Valdis Labanovskis, Pēteris Baumanis un Juris Jonāns.

No mūsu handbolistēm pirmā PSRS izlases formu uzvilka vārtsardze Nora Pētersone – 1966. gada turnīrā Rīgā viņa izlases sastāvā aizvadīja vienu spēli. Nora ir arī pirmā mūsu PSRS sporta meistare rokasbumbā. Natālija Kudrjavceva vairākus gadus bija PSRS izlases redzeslokā, taču uz pasaules čempionātu ne reizi netika. Kādai bija jābūt liekai, kāds nespēlēja «pareizajā» klubā... Kudrjavceva PSRS izlases sastāvā piedalījās trijos četros nozīmīgos starptautiskos turnīros. Pēc Natālijas neviena cita mūsu spēlētāja PSRS izlases redzeslokā vairs netika.

1981. gadā Kudrjavceva kļuva par pasaules junioru čempioni, bet pēc četriem gadiem par pasaules junioru čempioni kļuva arī vārtsardze Indra

Majore. Viņa jau sacensību vietā Korejā guva traumu un tāpēc ziemžēl nevienu spēli nepiedalījās, taču čempionu sarakstā tik un tā iekļuva. Junioru un jauniešu izlašu redzeslokā, arī ar iespēju piedalīties treniņnometnēs, bija Svetlana Mednis, Antoņina Jurkeviča, Anželika Cvetkova, Ginta Ozoliņa un Inga Birzniece.

AR SAVU KAROGU

Latvija vēl nebija uzņemta ne Starptautiskajā (*IHF*), ne Eiropas (*EHF*) Handbola federācijā, bet mūsu komandas jau spēlēja ar sarkanbaltsarkanu karogu. Karogs bija vai nu tribīnēs, vai ģērbtuvē, vai komandas autobusā. Vēl jau skaitījāmies *de iure* PSRS sastāvdaļa, taču jau pēdējos PSRS čempionātos (īpaši pašā pēdējā, kad «Celtnieks» uzvarēja 1. līgā) mūs daudz iztvēra kā gandrīz neatkarīgas Latvijas komandu. Lai arī Krievijā kāds tribīnēs šad tad arī atļāvās kādu dzelīgu izteicienu, piemēram, Ukrainā un tā sauktajās tālajās ārzemēs mums izteica atbalstu.

Beidzās PSRS čempionāti un līdz ar to – arī «Celtnieka» 20 gadu ilgā ēra Latvijas rokasbumbā. Meistarkomanda gandrīz pilnā sastāvā pārnāca Valda Kurpica vadītā Bauskas «A&T» paspārnē. Komandā iekļāvās jaunās paaudzes handbolisti Armands Uščins, Ivars Geislers, Āris Puriņš, Jānis Strautnieks, Kaspars Briedis, Ojārs Skadiņš... Palika lielākā daļa pieredzējušo spēlētāju un vēl kā «Celtnieks», bet būtībā gandrīz kā Latvijas izlase (lai tā tāda patiešām būtu, pietrūka tikai oficiāla izlases statusa un dažu spēlētāju no citām komandām – vispirms jau Edgara Švanka, vēl arī Mareka Skabeiķa, Andreja Ravinska, Aigara Pilskalna, Jura Bunkas...). Šī komanda piedalījās starptautiskā turnīrā Zviedrijā, kur spēlēja gan ar toreiz vienu no pasaules labākajām izlasēm – 1990. gada pasaules čempioni Zviedriju, gan Dāniju un Portugāli. Tad bija turnīrs Itālijā, kopā ar Krievijas izlasi mūsējie devās turnejā pa Spāniju, un spāņi bija sagatavojuši mūsējiem formas Latvijas karoga krāsās – tumši sarkanu un baltu. Pēc tam kopā ar Lietuvas izlasi mūsējie veica turneju pa Franciju. Nav pat īpaši svarīgi, kas tā bija par komandu – «Celtnieks»

vai jau «A&T», daudz svarīgāk bija tas, ka ārzemēs šī komanda tika uzņemta un skatītājiem pasniegta kā Latvijas izlase. Tas radīja daudz lielāku interesi (valsts, kas nupat atguvusi neatkarību) un lika mums pievērst uzmanību – pateicoties šīm turnejām, par pirmo jau atkal neatkarīgas Latvijas spēlētāju ārzemju klubos kļuva Jānis Skrebelis (bijušajā Dienvidslāvijā), viņam sekoja Uģis Vikštrēms (Austrijā) un Aigars Lazdiņš (Portugālē).

Latvijas izlases pirmais oficiālais turnīrs bija 1994. gada Eiropas čempionāta kvalifikācijas turnīrs. Lielākais Latvijas vīriešu izlases panākums ir iekļūšana vienreiz pasaules un vienreiz Eiropas čempionāta kvalifikācijas turnīra izslēgšanas spēlēs – 2005. gada pasaules čempionāta kvalifikācijas turnīra izslēgšanas spēlēs zaudējām nākamajiem titula ieguvējiem Spānijas izlases handbolistiem, bet 2008. gada Eiropas čempionāta kvalifikācijas turnīra izslēgšanas spēlēs piekāpāmies Čehijai.

Lielāko panākumu izlašu līmenī ir guvusi Latvijas junioru izlase, kas trenera Andra Gulbja vadībā kļuva par pirmo Latvijas handbola izlasi, kas iekļuva finālturnīrā. 2000. gadā Grieķijā Eiropas čempionāta finālturnīrā Latvijas izlase ieņēma 11. vietu starp 12 komandām. 2004. gadā junioru izlase spēlēja finālturnīrā ar sacensību rīkotājvalsts tiesībām, vairākās spēlēs tika muļķīgi zaudētas galotnes, un savā laukumā sanāca 16. vieta. Eiropas čempionāta finālturnīrā Latvijas junioru izlase vēlreiz iekļuva 2006. gadā (15. vieta).

Andris Gulbis izveidoja «Tēvzemi», kas vēlāk pārtapa par «Dio», «Ro&Ma», «RoSK», «Dambis», «Dambis/ASK», ASK/LSPA un kļuva par pamatu pašreiz spēcīgākajai Latvijas klubu komandai ASK/AB.LV. Diemžēl ilgi nepastāvēja «A&T», kuras spēlētājus un vietu virslīgā pārmantoja vispirms RVR, tad Tukuma GPS un «Tukuma buļļi», bet tagad tā ir «K-rauta». Galvenais – saglabājās līdzšinējie handbola centri un handbola nodaļa Murjāņu sporta

ģimnāzijā, kur savulaik ir mācījušies vai mācās gandrīz visi Latvijas izlašu spēlētāji.

1991. gadā tika izveidota Baltijas handbola līga – vecākā no visām Baltijas līgām kopš Baltijas valstu neatkarības atjaunošanas. Tajā pašā laikā mūsu spēcīgākie klubi sāka domāt arī par piedalīšanos Eiropas kausu izcīņā. Debija notika jau 1992./93. gada sezonā, kad «Dio» piedalījās Čempionu kausa izcīņā, bet «A&T» spēlēja Kausu ieguvēju kausa izcīņā. Tajā sezonā tika gūts arī līdz šim lielākais panākums – «A&T» iekļuva ceturtdaļfinālā, kur sīvā cīņā divu spēļu summā (22:22 Bauskā un 27:31 Vespremā) piekāpās nākamajam finalistam ungāru klubam *Fotex*. Vēlāk nevienam citam Latvijas klubam labāko astoņniekā kādā no Eiropas kausiem nav izdevies tikt, kaut gan ASK/AB.LV pāris reižu bija tuvu tam.

Pavisam bez šīm divām komandām un to vēlākajām pēctecēm Eiropas kausu izcīņā vēl ir spēlējušas arī Dobeles (divreiz) un Jūrmalas vīriešu handbola komandas.

Latvijas sieviešu izlasei vēl pirms debijas pirmajā oficiālajā turnīrā, kas arī bija Eiropas 1994. gada čempionāta kvalifikācijas turnīrs, nebija ne tuvu tik daudz aktivitāšu. Sieviešu handbolā līdz ar meistarkomandas izjukšanu un Andra Drēskas nāvi (1992. gadā) iestājās straujāks un dziļāks pagrimums nekā vīriešu handbolā. Pēdējos gados Latvijas sieviešu izlase atkal ir atjaunota, tā jau ir piedalījusies gan Eiropas, gan pasaules čempionāta kvalifikācijā, gan jauniešu un junioru čempionātu kvalifikācijas turnīros, taču līdz tam līmenim, kāds bija «Vārpas» labākajos gados, pašreiz ir tālu.

No Latvijas sieviešu rokasbumbas klubiem Eiropas kausos pirmā spēlēja Rīgas «Vārpa», un šī komanda arī līdz šim tika vistālāk – 1993./94. gada sezonā EHF kausa izcīņā *vārpietes* pārvarēja pirmo kārtu, iekļuva

astotdaļfinālā un tur abās spēlēs zaudēja Zagrebas *Lokomotiva* (abas spēles notika Zagrebā). Vēl bez «Vārpas» un šīs komandas pēctecēm – Ulbrokas un Stopiņu komandas – Eiropas kausu izcīņās piedalījās arī Ludzas BTB handbolistes.

MŪSĒJIE ĀRZEMĒS

Nav šaubu, ka gan 60., gan 70. gados vismaz daži labākie mūsu rokasbumbas spēlētāji būtu varējuši spēlēt spēcīgos ārzemju klubos. Toreiz ārzemju spēlētāju aicināšana nebija ne tuvu tik izplatīta kā tagad, bet iespēja uzspēlēt ārzemēs būtu ne tikai Veldrem, Vilsonam, abiem Gulbjiem un Rozentālam, bet arī vēl vismaz 5–6 mūsu handbolistiem. Nedrīkstēja varēt. Lai gan daļa no viņiem droši vien būtu tikuši spēlēt arī dažos labākajos PSRS klubos (vairākus arī aicināja uz tiem – īpaši tad, kad mūsu meistarkomandai draudēja vai arī gadījās izkrišana no augstākās līgas), arī tad vietējā rokasbumbas un sporta vadība noteikti liktu šķēršļus (kā tas arī notika), taču neviens jau īpaši pats negribēja doties prom no Rīgas.

80. gadu otrajā pusē dzelzs priekšskars pavērās, uz ārzemēm devās daži PSRS izlases spēlētāji un jau varēja cerēt aizbraukt arī «mirstīgie». Tiesa, spēlēšana PSRS izlasē toreiz un vēl vairākus gadus vēlāk bija vislabākais ieteikums, jo tā tomēr bija viena no pasaules spēcīgākajām komandām (1988. gadā PSRS izlase uzvarēja olimpiskajās spēlēs Seulā – pēdējās vasaras olimpiskajās spēlēs, kurās piedalījās PSRS, jo pēc četriem gadiem tādas valsts vairs nebija, tad Barselonā uzvarēja tā sauktās Neatkarīgo Valstu Savienības jeb NVS izlase un arī spēlēšana tajā kļuva par lielisku iespēju tikt labā ārzemju klubā).

Pirmajā pārceļošanas vilnī neviens no Latvijas handbolistiem netika. Toties jau 1989. gadā par pirmajām bezdelīgām kļuva Arvīds Tjarve un Sergejs Demidovs. Tā nebija nejaušība, ka abi aizbrauca attiecīgi uz Brēmeni Vācijā un Sandefjordu Norvēģijā. Brēmene ir Rīgas sadraudzības pilsēta, un tās sportisti, to skaitā arī handbolisti, Latvijas galvaspilsētā vieso-

jās bieži, Brēmenes komanda zināja «Celtnieku» un zināja Tjarvi, kuru arī uzaicināja pie sevis. Tolaik Brēmenes komanda spēlēja reģionālajā līgā, kas pēc ranga ir trešā spēcīgākā handbola līga Vācijā, un šajā līgā (vēlāk arī Ahimas komandā) Tjarve arī aizvadīja lielāko daļu no savas atlikušās spēlētāja karjeras. Labs kontakts latviešiem tolaik bija izveidojies arī ar norvēģiem un tieši Sandefjordas komandu, tā vairākkārt spēlēja ar «Celtnieku» Rīgā, un mūsējie brauca uz Sandefjordu, tā ka norvēģi zināja, ko pārķ. Sergejs jau pirmajā sezonā kļuva par labāko spēlētāju Norvēģijas virslīgas čempionātā un kopā ar Sandefjordas komandu ieguva čempiona titulu.

Pirmajām bezdelīgām sekoja nākamās – uz Sarajevas komandu toreizējā Dienvidslāvijā un tagadējā Bosnijā un Hercegovinā devās Jānis Skrebelis un Jānis Dušelis. No Rīgas līdz pat ziemas olimpisko spēļu galvaspilsētai Sarajevai abi tika vesti ar mikroautobusu «Latvija», un tas bija piedzīvojumiem bagāts ceļojums. Dušelis vēlāk spēlēja arī Somijā un Itālijā, un viņš ir vienīgais mūsu handbolists, kurš spēlējis trijās ārzemju valstīs. Skaidrs, ka lielākajai daļai no aizbraucējiem tikšana ārzemju klubā bija jau spēlētāja karjeras beigās vai tās otrajā pusē, viņi brauca sevi apliecināt citā vidē, taču turp devās ne jau pēc lieliem sportiskiem sasniegumiem, bet gan nopelnīt, un tāpēc lielākā daļa spēlēja vidusmēra vai pat zemāku līgu klubos, kur tik un tā – savienojot spēlēšanu ar darbu – varēja nopelnīt krietni vairāk nekā Latvijā, tikai spēlējot vai arī apvienojot to ar kādu citu darbu. Uz Portugāli devās Aigars Lazdiņš, kurš ārzemēs nospēlēja astoņas sezonas, Austrijas čempionvienībā Lincā spēlēja Uģis Vikštrēms, kurš vēlāk kļuva par Austrijas pilsoni un spēlēja arī šīs valsts izlasē, bet EHF čempionu līgā vienā spēlē guva astoņus vārtus pret pašu *FC Barcelona*. Uz ārzemēm devās Linārs Bolgzds, Aigars Pilskalns, brāļi Artūrs un Ēriks Cjunski (viņi spēlēšanu savienoja ar profesijas pilnveidošanu), Ivars

Dumarāns, Aleksandrs Ļaba, Valdis Labanovskis, Andrejs Ravinskis, Vālerijs Proškins, Artis Jansons... Process kļuva neatgriezenisks, un pašreiz mums ir vairāk nekā 30 handbolistu, kuri spēlēja vai spēlē ārzemju klubos dažādās valstīs un dažāda līmeņa līgās – Vācijā, Spānijā, Īslandē un Austrijā. Daudzi ir spēlējuši un spēlē laba līmeņa Horvātijas, Austrijas un Vācijas 2. bundeslīgas klubos, tā ka ir tikai likumsakarīgi, ka aptuveni pusi Latvijas izlases veido ārzemju klubu spēlētāji – tie, kas spēlē augstākā ranga komandās.

Atsevišķu lappusi Latvijas handbola vēsturē ierakstīja Edgars Švanks, kurš nokļuva Hamelnas klubā un kļuva par pirmo mūsu handbolistu Vācijas 1. bundeslīgā, kas ir viena no divām spēcīgākajām handbola līgām pasaulē (otra ir spāņu *ASOBAL*). Edgars ieguva Vācijas pilsonību un aizvadīja arī 20 spēles Vācijas izlasē, taču ne Eiropas, ne pasaules čempionātos tās sastāvā nepiedalījās. Atgriezies zem Latvijas izlases karoga Edgaram diemžēl neizdevās – 2004. gada maijā viņš kopā ar izlasi jau gatavojās pasaules 2005. gada čempionāta kvalifikācijas turnīra izslēgšanas spēlēm pret Spāniju, taču pēkšņi radušos veselības problēmu dēļ bija spiests ne tikai izlaist šīs spēles, bet arī vispār beigt savu spēlētāja karjeru.

Pašreiz Vācijas 1. bundeslīgā spēlē Evars Klešņiks (Esenes komandā), kā arī Aleksandrs Pētersons, kurš jau vairākus gadus ir Īslandes pilsonis, ir viens no šīs izlases līderiem un viens no pamatspēlētājiem spēcīgā Vācijas 1. bundeslīgas komandā *Flensburg-Handewitt*, taču kuru mēs joprojām uzskatām par savējo (tieši tāpat kā Uģi Vikštrēmu). Rīgā Pētersons sāka trenēties un spēlēt, viņš bija tajā junioru izlasē, kas pirmo reizi spēlēja Eiropas čempionāta finālturnīrā, viņš spēlēja arī Latvijas izlasē un tagad katru vasaru brauc ciemos uz Rīgu pie saviem vecākiem, radiem un draugiem.

Valerijs Putāns savulaik traumu dēļ nerealizēja savu spēlētāja talantu meistarkomandā – viņš bija viens no tiem, kuru vadība nepalaida (viņam pat tika piešķirta mūža diskvalifikācija!) uz citu komandu – uz MAI, kurp viņu aicināja Jurijs Kļimovs. Valerijs aizbrauca spēlēt uz Norvēģiju, un arī viņam šajā grāmatas nodaļā ir jābūt īpašai vietai – ne tik daudz kā spēlētājam, bet vairāk kā trenerim ārzemju klubā. Kaut vai tāpēc, ka neviens cits mūsu handbola treneris nav vadījis vienu no labākajām komandām sieviešu handbola lielvalstī – Putāna trenētais Tronheimas *IL Byasen* viņa vadībā bija Norvēģijas čempions, bet pēdējos trijos gados bija otrajā vietā; šī komanda ir spēlējusi čempionu līgas ceturtdaļfinālā un Kausu ieguvēju kausa izcīņas pusfinālos. Tagad Valerijs strādā Norvēģijas Handbola federācijā, viņam Norvēģijā ir iznākusi handbola mācību grāmata. Handbola gudrības Valerijā ielika viņa tēvs Nikolajs vēl dzimtajā Ludzā, bet vēlāk – Murjāņu sporta ģimnāzija. Nikolajs savulaik ir izgudrojis simtiem unikālu vingrojumu un daudz dažādu palīgierīču rokasbumbas treniņiem, viņa leģendārā aptuveni 600–700 vingrojumu kartotēka ir vienreizēja rokasbumbas pamatu mācību grāmata. Valerijs prata izmantot tēva gudrības un pašreiz ir pazīstamākais un vistālāk tikušais mūsu rokasbumbas treneris ārzemēs.

Mūsu dāmu «ārzemju leģions», protams, ir krietni mazāks, un tas arī saprotams – sieviešu rokasbumba ne savas izplatības, ne līmeņa ziņā pašreiz nav tādā līmenī, lai mums būtu daudz spēlētāju ārzemju klubos un turklāt vēl augsta ranga klubos. Pēdējos pašreiz vispār nav nevienas, tās piecas «ārzemnieces», kas mums pašreiz ir, spēlē visnotaļ viduvēja līmeņa (salīdzinot ar Eiropas labākajiem klubiem) komandās Īslandē, Norvēģijā un Dānijā.

Pirmā uz ārzemēm devās – kas arī ir likumsakarīgi – Natālija Kudrjavceva, un viņa vienīgā no mūsu handbolistēm spēlēja Eiropas spēcīgākajos

klubos Norvēģijā un Austrijā (pirms tam – Krievijā, taču tad vēl bija PSRS un tās vēl neskaitījās ārzemes), kur gan Natālija bija galvenokārt trenere. Vēlāk uz ārzemēm aizbrauca vēl vairākas bijušās «Vārpas» spēlētājas, taču Eiropā pazīstamos klubos neviena no viņām nespēlēja.

CILVĒKI AR SVILPĒM

Tāpat kā neviena rokasbumbas spēle nevar notikt bez bumbas, bez atbilstoša laukuma, vārtiem un – galu galā – divām komandām, tāpat tā nevar notikt bez tiesnešiem. Latvijā vienmēr ir bijis daudz labu rokasbumbas tiesnešu, vairāki mūsu tiesnešu pāri ir vadījuši izšķirīgās spēles PSRS čempionātos, kas spriedzes ziņā varbūt pat bija grūtāk nekā tiesāt dažas spēles pasaules čempionātos. Uz Latvijas tiesnešiem vienmēr varēja palūties, tos parasti norīkoja uz vissvarīgākajām spēlēm, jo zināja – Latvijas tiesneši nevienam tišām par labu nesvilps. Tas ir augstākais vērtējums, kāds vien mūsu tiesnešu saimei var būt. Labākie mūsu tiesneši ir šajā grāmatā īpaši izcelti un uzskaitīti, taču arī starp labākajiem ir savi līderi – tie, kas kļuva atzīti ne tikai Latvijā un ne tikai bijušās PSRS robežās.

PIRMAIS PĀRIS

Divas olimpiskās spēles un olimpisko spēļu alternatīvais turnīrs, seši pasaules čempionāti, četras Eiropas kausa izcīņas finālspēles, Dānijas un pasaules izlašu mači, neskaitāmas spēles «uz dzīvību un nāvi» PSRS čempionātos, Eiropas kausa izcīņās, pasaules čempionātos un olimpiskajās spēlēs – tie ir tikai galvenie fakti no Jāņa Ķuzuļa un Andra Vītola dosjē.

Abi savulaik diezgan labi spēlēja rokasbumbu. Jānis piedalījās divos PSRS čempionātos (pirmo reizi, būdams dienestā, Maskavas kara apgabala komandā), savukārt Andris divreiz bija Latvijas čempions RPI sastāvā. Viņi bija labi spēlētāji, taču nebija apveltīti ar tādām dotībām, lai kaut ko lielu sasniegtu kā spēlētāji. Toties abiem bija lieliska spēles

izpratne, un – kā jau tas nereti sportā notiek – lai paliktu savā iecienītajā rokasbumbā, abi izvēlējās smago tiesneša arodu. Andris kā gados vecākais sāka tiesāt agrāk (viņš tiesāja, bet Jānis vēl spēlēja), tad viņam sekoja Jānis. Sākumā viņi tiesāja pa vienam, jo līdz pat 60. gadu beigām rokasbumbā laukumā bija tikai viens tiesnesis, bet pie vārtiem – vēl pa vienam ar karodziņiem, kas tikai sekoja vārtu guvumam, kā arī tam, vai spēlētājs ir vai nav uzkāpis sešu metru aizsardzības zonas līnijai.

Ķuzulis un Vītols ātri kļuva par vienu no labākajiem tiesnešu pāriem PSRS un droši vien tiktu jau uz 1972. gada olimpiskajām spēlēm Minhenē, kur rokasbumba 7:7 pirmo reizi tika iekļauta olimpiskajā programmā, taču nedaudz par vēlu saņēma starptautisko tiesnešu kategoriju.

Daudzi treneri ir atklāti teikuši: «Ja tiesā Ķuzulis un Vītols, esmu mierīgs. Tad man atliek uztraukties tikai par paša komandu un pretinieku, nevis par tiesāšanu.» Tiesa, PSRS čempionātos viņi tiesāja visus tā sauktos «asinsmačus», bet uz ārzemēm kādu laiku vēl brauca vecie tiesneši, jo viss notika «pēc izdienes». Jānis Grīnbergs, kurš *IHF* nodarbojās ar tiesnešu skološanu un nozīmēšanu, apmēram tajā laikā sāka veidot un gatavot jaunus tiesnešu pārus un tieši viņu – Jāni Grīnbergu – Ķuzulis un Vītols uzskata par savu treneri un lielāko skolotāju.

1976. gadā Ķuzulis un Vītols tiesāja Monreālas olimpisko spēļu turnīrā, turklāt viņiem tika uzticēts vadīt piecas spēles, kas ir daudz. Handbola tiesnešu pāris no Latvijas bija viens no labākajiem pasaulē, to cienīja un augstu vērtēja ārzemēs, bet tas ne vienmēr patika PSRS handbola vadītājiem. Pārāk godīgi – mums no viņiem nekāda labuma... Pirmais nopietnais «uzbrauciens» notika 1978. gada pasaules čempionātā Dānijā, kurā mūsu pārim vajadzēja tiesāt maču par 3. vietu starp Dāniju un VDR. Finālā spēlēja PSRS un VFR izlase, un PSRS handbola vadoņi – sev raksturīgā stilā un atbilstoši savai domāšanai – mēģināja ietekmēt Jāni un Andri,

lai tie palīdz uzvarēt dāņiem, jo tad finālā būšot labvēlīgāka attieksme pret PSRS izlasi. Jau pēc Monreālas olimpiskajām spēlēm toreizējais PSRS sieviešu izlases galvenais treneris slavenais Igors Turčins savā atskaitē bija rakstījis, ka Vītols un Ķuzulis nestrādā ar saviem kolēģiem, neko nedara, lai tie būtu labvēlīgi noskaņoti (proti – tiesātu par labu) PSRS izlasei utt. Tā uzskatīja tikai treneris, kurš nespēja saprast, ka tiesnesis jebkurā turnīrā ir tiesnesis, nevis savas valsts izlases pārstāvis ar svilpi mutē, taču pēc diviem gadiem Dānijā jau bija tiešs mēģinājums ietekmēt – PSRS vīriešu izlases galvenais treneris Anatolijs Jevtušenko telefonsarunā nepārprotami lika saprast, ka jāpalīdz dāņiem, jo tad dāņu tiesneši, kuri tiesās finālu, būs labvēlīgāk noskaņoti pret PSRS izlasi. Jānis un Andris izlikās, ka sapratuši to kā joku. Neilgi pirms spēles tualetē (!) to pašu sāka «potēt» arī toreizējais PSRS Handbola federācijas prezidents Vladimirs Krivcovs, un, protams, tika arī apsolīts, ka «dzimtene šādu rīcību prātis novērtēt». Ķuzulis un Vītols tiesāja godīgi, VDR izlase bija objektīvi nedaudz spēcīgāka un uzvarēja ar 19:15. Finālā VFR izlase pārspēja PSRS ar 20:19, un padomju izlases treneris Jevtušenko mūsu tiesnešus nosauca par fašistiem, jo viņi, raug, esot izdarījuši visu, lai uzvar vācieši... Paši spēlētāji gan neko nepārmeta. Mājupceļā lidmašīnā vadoņi abus tiesnešus nemaz neievēroja – viņi taču tagad bija ienaidnieki. Vēl vairāk – pēc nedēļas abiem vajadzēja ierasties pie PSRS Sporta komitejas vadības, un tur Jānis ar Andri saņēma lielāko, viņuprāt, komplimentu, kādu vien nācies saņemt – proti, komitejas priekšsēdētāja vietnieks Valentīns Sičs viņiem teica: «Daudzas reizes esmu bijis hokeja pasaules čempionātu delegācijas vadītājs un esmu pārliecinājies, ka godīgu tiesnešu nav. Kāpēc jums jābūt pirmajiem?»

Tiesnešu lapā, ko katra valsts federācija sūta uz *IHF*, pāris no Latvijas bija minēts tikai kā trešais starp PSRS pāriem, taču iejaucās *IHF* un tiesnešu

godīguma dēļ pieteikt karu starptautiskajai federācijai Maskavas vīri nobijās. Tad bija Maskavas olimpiskās spēles, un būtu bijušas arī Losandželosas olimpiskās spēles, ja vien PSRS turp būtu aizbraukusi... Olimpisko spēļu vietā VDR pilsētā Magdeburgā risinājās tām alternatīvs turnīrs *Družba*, un tiesneši sacensību norises vietu asprātīgi nodēvēja par *Losmagdeburgos*.

Par Jāņa Ķuzuļa un Andra Vītola tiesnešu gaitām varētu uzrakstīt grāmatu, taču šis dažas epizodes spilgti parāda, kādi tiesneši viņi bija. Stingri un godīgi, bet tajā pašā laikā saprotoši un spējīgi atzīt savas kļūdas. Viņi izprata spēles noteikumus un juta nianšes, nevis vienkārši tos ļoti labi zināja.

Andris kā gados vecākais agrāk sāka tiesāt un agrāk beidza, bet Jānis pēc tam PSRS čempionātos tiesāja kopā ar Viesturu Strautnieku, savukārt starptautiskajās spēlēs – ar Taranuhinu, Maļausku un Daneliju. Gan Vītols, gan Ķuzulis bija (Jānis vēl ir) EHF delegāti izlašu kvalifikācijas spēlēs un Eiropas kausu spēlēs.

VĪTOLA UN ĶUZUĻA PĒDĀS

Ja Jānis Ķuzulis un Andris Vītols bija pirmais tik augsta līmeņa rokasbumbas tiesnešu pāris no Latvijas, tad Renārs Līcis un Zigmārs Stoļerovs ir nākamais. Tieši viņi kļuva par nākamajiem, kas tiesāja un tiesā pasaules čempionātos, viņi ir otrie no mūsu handbola tiesnešiem, kas tiesās olimpiskajās spēlēs – 2008. gadā Pekinā.

Pirms viņiem bija Valerijs Jaškins un Ilmārs Kazinieks. Viņi vēl paspēja tiesāt arī svarīgas PSRS čempionātu spēles, taču tieši viņi bija pirmais jau neatkarīgās Latvijas rokasbumbas tiesnešu pāris, kas ieguva starptautisku atzinību. Valerijs sākumā tiesāja ar Valdi Kublačovu, kuru diemžēl pie-

veica ļauna slimība (1992. gada jūlijā viņam ar Valeriju vajadzēja braukt uz semināru, lai saņemtu EHF tiesnešu kategoriju, bet jau jūnijā Valda vairs nebija...), turpretim Ilmārs sāka tiesāt ar vēl vienu bijušo «Celtnieka» meistarkomandas spēlētāju, savu bijušo komandas biedru un kādu laiku arī kolēģi trenera darbā – Robertu Vecumu. Roberts no handbola aizgāja, pārinieka vairs nebija arī Valerijam, un tā viņi abi kopā 1992. gadā sāka «svilpt». Divas reizes Jaškins un Kazinieks tiesāja pasaules čempionātu pusfinālus juniorēm, 2000. gada Eiropas čempionātā sievietēm, kā arī 2001. gada *Challenge Cup* kausa izcīņas otro finālspeili sievietēm, kurā uzvarēja *Cercle Nimes* komanda un kļuva par pirmo Francijas klubu, kas ieguva Eiropas kausu. Daudzas reizes ir tiesātas dažādu Eiropas kausu un izlašu kvalifikācijas spēles. Jaškins un Kazinieks tiesāja arī pirmajā Eiropas čempionātā pludmales jeb bīčhandbolā 2000. gadā Itālijā, turklāt tieši Latvijas tiesnešu pāris tiesāja finālmaču starp Vāciju un Ukrainu. Patlaban viņi abi darbojas EHF novērotāju jeb komisāru lomā Eiropas kausu izcīņās un izlašu kvalifikācijas spēlēs.

Pašreiz Latvijas rokasbumbas tiesnešu pirmais pāris ir Renārs Līcis un Zigmārs Stoļerovs, un tieši viņi ir nākamie pēc Andra Vītola un Jāņa Ķuziņa, kas tiesās olimpisko spēļu turnīrā un kas tiesāja pasaules čempionāta finālturnīrā vīriešiem.

Gan Renārs, gan Zigmārs labi spēlēja handbolu, bija Latvijas čempioni, taču Zigmārs traumu dēļ spēlētāja karjeru pabeidza krietni agrāk nekā Renārs, kurš, šķiet, vienā ziņā ir pelnījis vietu Eiropas handbola vēsturē – viņš ir vienīgais, kurš bija savas valsts izlases kapteinis un viens no labākajiem spēlētājiem (turklāt Latvijas izlase nav nekāda «trešās šķiras» komanda), kā arī viens no labākajiem savas paaudzes tiesnešiem Eiropā. Daudzi viņa kolēģi tiesāšanā un spēlēšanā nevarēja saprast, kā tas iespējams, taču Renārs vairākas sezonas spēja apvienot šķietami neapvienojamo.

Diezin vai tamlīdzīgi piemēri ir sastopami arī kādā citā sporta spēlē. Renārs varēja spēlēt arī vēl tagad, varēja aizbraukt, piemēram, uz kādu Vācijas 2. bundeslīgas klubu, taču agri vai vēlu vajadzēja izšķirties par labu spēlēšanai vai tiesāšanai, jo tiesāšanā atzinība kļuva arvien lielāka un abiem ar Zigmāru parādījās reāla iespēja tiesāt visaugstākā līmeņa spēles. To apvienot ar aktīvu spēlēšanu, turklāt vēl valsts izlasē, nu gan nebija iespējams. Izvēli ietekmēja arī pēdējās sezonās gūtās traumas, tomēr galvenais bija iespēja kaut ko patiešām lielu sasniegt tiesāšanā. Labs spēlētājs un vēlāk arī labs tiesnesis, starp citu, bija arī Renāra tēvs Pēteris Lambergs (agrāk – arī Līcis), kurš tāpat kā dēls bija saspēles vadītājs, vairākas sezonas spēlēja «Celtnieka» meistarkomandā, bet tad Bauskas komandā (bija arī gan spēlētājs, gan vēlāk vienkārši komandas treneris), kā arī tiesāja PSRS čempionāta spēles.

Līcis un Stoļarovs pirmo lielo starptautisko atzinību ieguva pasaules čempionātā sievietēm 2005. gadā Sanktpēterburgā. 2006. gada pasaules čempionātā vīriešiem Vācijā viņi bija jaunākais tiesnešu pāris, turklāt savā debijas reizē šāda līmeņa turnīrā kļuva par vieniem no labākajiem. Tieši Vācijā tika sperts pirmais solis pretī olimpiskajai Pekinai.

2007. gadā Līcis un Stoļarovs tiesāja pasaules čempionātā sievietēm un viņiem tika uzticētas vairākas ļoti svarīgas spēles. Piemēram, Francijas izlases ceturtdaļfināla spēle pret Rumāniju, kurā izšķīrās, vai mājinieces turpinās cīņu par medaļām. Francijas izlase 13 000 skatītāju klātbūtnē Parīzes *Bercy* hallē otrajā pagarinājumā zaudēja ar 31:34, bet pēc spēles mājinieku treneri teica mūsu tiesnešiem paldies par labo darbu. Līcis un Stoļarovs šajā pasaules čempionātā tiesāja arī maču par bronzas medaļām starp Vāciju un Rumāniju, kas arī izvērtās dramatisks – būdamas pārliecinošā vadībā, rumānietes izlaida pārsvaru un papildlaikā zaudēja ar 35:36.

Jau šogad Renārs un Zigmārs tiesāja Āfrikas čempionāta finālturnīru vīriešiem Angolā, kas reizē bija arī šā kontinenta olimpiskais atlases turnīrs. Viņiem lika tiesāt nevis izšķirīgo maču par zelta medaļām starp Ēģipti un Tunisiju, bet spēli par trešo vietu starp Alžīriju un Angolu, un jau mājupceļā (lidostā) viņi uzzināja, ka par to, ka netiesāja finālu, var tikai priecāties – proti, turnīra komisārs (galvenais cilvēks starp tiesnešiem) teica, ka nav licis Licim un Stoļarovam tiesāt finālu tāpēc, ka ar viņiem viss jau esot skaidrs un fināls bijis vēl viens eksāmens rumāņu tiesnešu pārim. Tad arī pirmo reizi nāca apskaidrība, ka ir reāli tikt uz Pekinas olimpiskajām spēlēm. Februāra sākumā pienāca ziņa, ka Renārs Licis un Zigmārs Stoļarovs ir starp tiem 15 tiesnešu pāriem, kas tiesās Pekinas olimpisko spēļu vīriešu un sieviešu handbola turnīrus. Gan Renāram, gan Zigmāram ir tikai 31 gads, viņi būs viens no jaunākajiem rokasbumbas tiesnešu pāriem Pekinā, un tas nozīmē tikai to, ka šis olimpiskais ieraksts viņu tiesāšanas karjerā nav pēdējā virsotne. Bet par to jau būs jāraksta nākamajā Latvijas rokasbumbas apskatā...

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that proper record-keeping is essential for the success of any business and for the protection of the interests of all parties involved. The document then goes on to describe the various methods and procedures that should be used to ensure that records are kept in a clear, concise, and organized manner. It also discusses the importance of regularly reviewing and updating these records to reflect any changes in the business's operations or financial status.

The second part of the document focuses on the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that proper record-keeping is essential for the success of any business and for the protection of the interests of all parties involved. The document then goes on to describe the various methods and procedures that should be used to ensure that records are kept in a clear, concise, and organized manner. It also discusses the importance of regularly reviewing and updating these records to reflect any changes in the business's operations or financial status.

The third part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that proper record-keeping is essential for the success of any business and for the protection of the interests of all parties involved. The document then goes on to describe the various methods and procedures that should be used to ensure that records are kept in a clear, concise, and organized manner. It also discusses the importance of regularly reviewing and updating these records to reflect any changes in the business's operations or financial status.

The fourth part of the document focuses on the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that proper record-keeping is essential for the success of any business and for the protection of the interests of all parties involved. The document then goes on to describe the various methods and procedures that should be used to ensure that records are kept in a clear, concise, and organized manner. It also discusses the importance of regularly reviewing and updating these records to reflect any changes in the business's operations or financial status.

The fifth part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that proper record-keeping is essential for the success of any business and for the protection of the interests of all parties involved. The document then goes on to describe the various methods and procedures that should be used to ensure that records are kept in a clear, concise, and organized manner. It also discusses the importance of regularly reviewing and updating these records to reflect any changes in the business's operations or financial status.

PIECDESMIT GADI SIMTPIECDESMIT FOTOGRĀFIJĀS

1 1958. gads. Pirmais rokasbumbas 7:7 turnīrs Latvijā, VEF laukumā. Rīgas «Daugavas» čempionāts. Vicečempioni – Rīgas Celtniecības tehnikuma spēlētāji. Otrajā rindā no kreisās: Juris Kašs, Aivars Kurzemnieks, Guntis Krejers, Jānis Blaževics, Jānis Ņuzulis, Jegorovs, Andris Rumba. Pirmajā rindā no kreisās: Jānis Cunskis, neatpazīts, Vilnis Zommers

2 1958. gads. Rīgas «Daugavas» meistarsacīkstes. Gaišie – Rīgas Celtniecības tehnikums, tumšie – RRR. Uzbrukuma smailē – Jānis Ņuzulis

1

2

3

- 1 Uzbrūk topošie *celtnieki*
- 2 Vidū – viens no rokasbumbas pamatlicējiem Latvijā Dailis Sniedze
- 3 Dubavs – ASK komandas balsts

1

2

3

1 2 3 Latvijas visu laiku labākais spēlētājs Ēriks Veldre

4 1962. gads. Pirmie LPSR čempioni RPI (no kreisās) – A. Dreimanis, J. Vilsons, M. Meistars, A. Teterovskis, Ē. Priednieks, V. Krūmiņš, J. Induss

4

1 1965. gads. LVFKI. No kreisās: Valentīna Eriņa, Ruta Čipa, Helēna Lauska, Ausma Kamendere, Livija Kurzemiece, Valda Ūdre, Rītma Valeiko, Sarmīte Kvēpa, Māra Kalniņa, Nora Pētersone

2 1964. gada pasaules čempionāts Prāgā. Pirmais no kreisās – galvenais treneris Jānis Grīnbergs. Trešais no kreisās – Ēriks Veldre

3 PSRS izlase aizsardzībā. Centrā Ēriks Veldre

4 1964. gads, Daugavas stadions. ASK – «Sarkanā zvaigzne», pārspēle par LPSR čempionu. No kreisās: G. Smildziņš, I. Kalniņš, A. Jūbelis, J. Ņuzulis, A. Ribens, J. Bošs, V. Šavdins. ASK – tumšākos tērpos

1

2

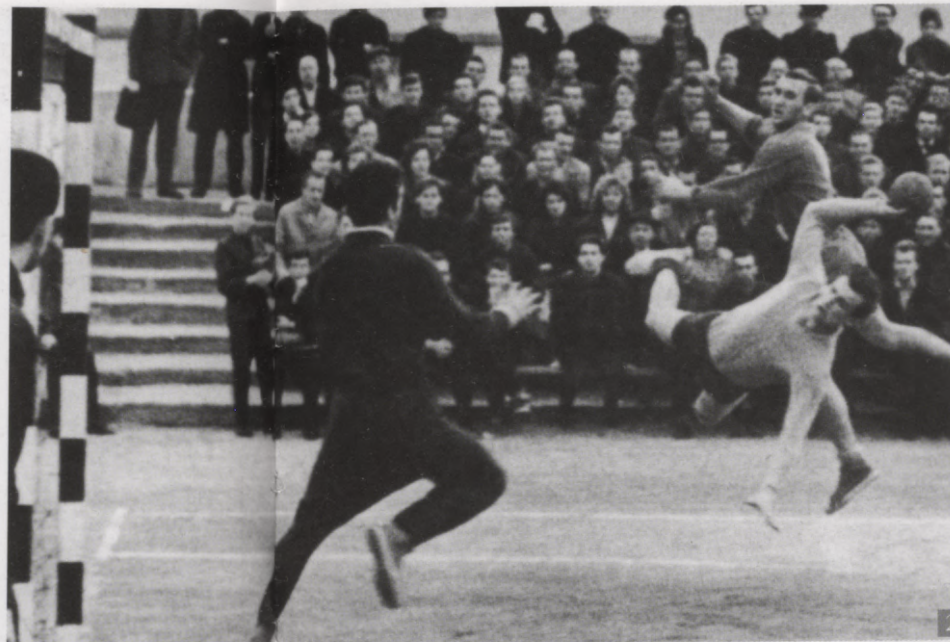
1 1964. gada LPSR čempioni – Rīgas ASK. No kreisās: V. Šavdins, A. Jakubausks, G. Smildziņš, A. Gulbis, A. Jūbelis, A. Ribens, V. Gračenko, G. Važa, V. Rozentāls

2 «Daugava» – 1964. No kreisās: M. Veldre, V. Krūmiņš, I. Kalniņš, J. Induss, J. Ķuzulis, Ē. Priednieks, M. Budovskis, Ē. Veldre, J. Bošs, J. Noviks, J. Vilsons

3 4 Uzbrūk viens no 60.–70. gadu labākajiem spēlētājiem Valdis Rozentāls

1

2

1 Valentīna Eriņa 60. gadu Daugavas un LVFKI komandu ātrā maļiņa.

2 Ērika Veldres «firmas metienu» lieliski apguvis Ēriks Priednieks

3 Arī rokasbumba piepilda tribīnes

3

1 PSRS meistaršacikstes augstākajā līgā. Rīga, 1966. gads. «Daugava» – *Burevestņik*, Tbilisi. No kreisās: Ē. Veldre, A. Ekseulidze, A. Jūbelis, I. Kalniņš, Dž. Bagrationi, Dž. Cercvadze, J. Induss

2 Andris Gulbis

3 Uzbrūk Alfrēds Jūbelis

1 60. gadu «Rīgas smalkmehāniķi». No kreisās: Valdis Rozentāls, Andris Gulbis, Jānis Vilsons (traumas dēļ ar aizsargķiveri), Ēriks Veldre, Alfrēds Jūbelis, Jānis Induss

2 1966. gada PSRS meistarsacīkstes Rīgā. No kreisās: I. Kalniņš, J. Vilsons, J. Noviks, A. Dreimanis

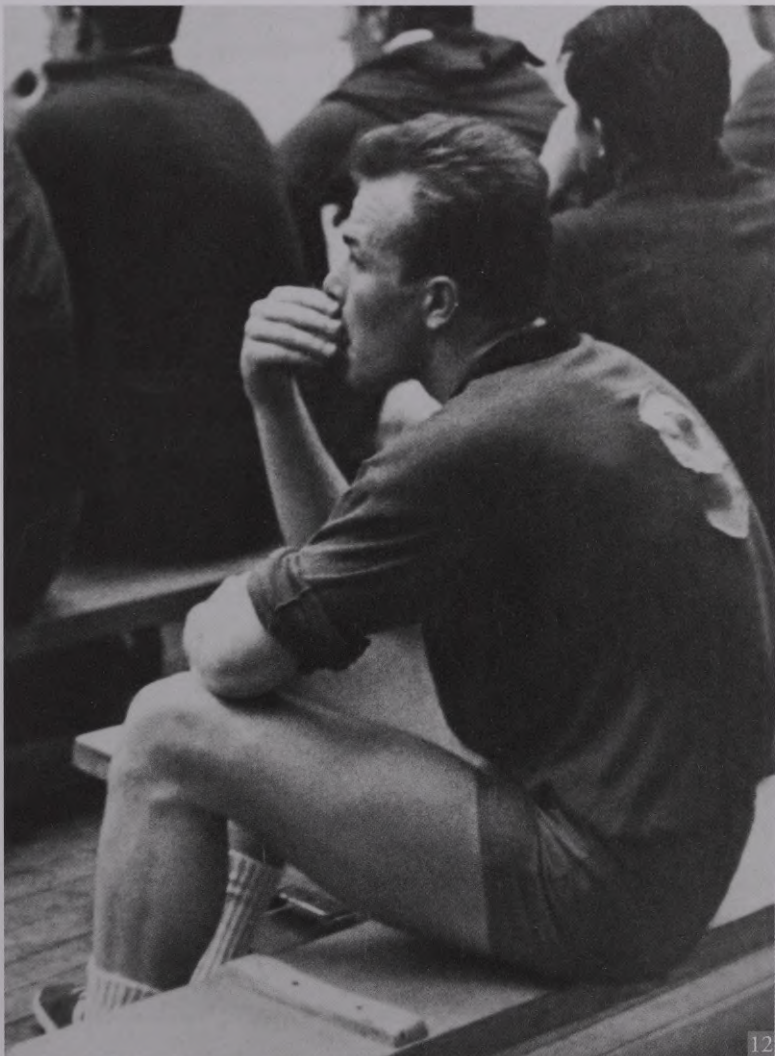
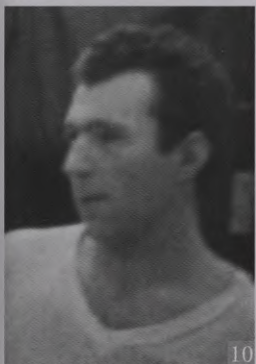
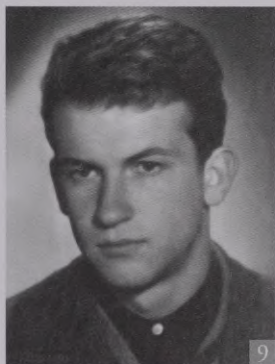

«Daugavas» spēlētāji – 1967. gada PSRS meistarsacīkšu
bronzas medaļu ieguvēji

- 1 Jānis Vilsons
- 2 Juris Noviks
- 3 Treneris Harijs Čebrikovs
- 4 Ēriks Veldre
- 5 Ivars Kalniņš
- 6 Valdis Rozentāls
- 7 Jānis Induss
- 8 Andris Sprinģis
- 9 Ēriks Priednieks
- 10 Alfrēds Jūbelis
- 11 Vladislavs Šavdins
- 12 Andris Gulbis

1 RPI un «Daugavas» komandas treneri Harijs Čebriks un Ēriks Grāsis

2 «Daugava-68». No kreisās: J. Induss, O. Viļumsons, I. Kalniņš, Ē. Priednieks, A. Sprīngis, V. Nedbailo, A. Jūbelis

3 1968. gads. LVU – 5. vieta PSRS A klases 2. grupā

4 R. Zemvalde – spēlētāja, trenere, LVFKI pasniedzēja, Latvijas Rokasbumbas federācijas prezidente

1 LVFKI 1969. gada čempiones. Pirmajā rindā no kreisās: Ilona Lēpere, Angelika Borisova, Vilīta Rieka, Svetlana Loseva, Ruta Čipa, Sarmīte Kvēpa. Otrajā rindā no kreisās: Ausma Kamendere, Līga Lustika, Valda Ūdre, trenere Rozālija Zemvalde, Gaļina Iļenkova, Nora Pētersone, Māra Kalniņa

2 3 Latvijas labākā vārtsardze Nora Pētersone laukumā un vārtos

4 Sieviešu rokasbumba – veselība un daile!

3

4

1

1 1967. gada LPSR čempioni – RPI. No kreisās: O. Viļumsons, M. Gulbis, E. Priednieks, J. Induss, A. Dreimanis, J. Vilsons, V. Rozentāls, A. Gulbis, A. Jūbelis, A. Sprīģis

2 Latvijas PSR Nopelniem bagātais treneris Harijs Čebrikovs

3 Saldus rokasbumbas pionieris Arvīds Arājs

4 PSRS izlase ar kosmonautu Alekseju Ļeonovu. Otrās no kreisās – Andris Gulbis, sestais – Jānis Vilsons

2

1 «Ražošanas apspriede». No kreisās: J. Valeiko, A. Gulbis, J. Vilsons, Ē. Veldre, J. Induss

2 1968. gads, Krasnodara. PSRS izlases sastāvā. Pirmajā rindā pirmais no labās – Valdis Rozentāls, otrajā rindā otrais no kreisās – Andris Gulbis, ceturtais – Jānis Vilsons

3 LPSR Sporta komitejas valsts trenere Gundega Drēska

4 PSRS izlases vārtsargs Jānis Vilsons atvairā VDR spēlētāju ubrukumu

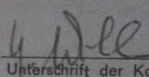

1 J. Vilsona dalībnieka karte pasaules studentu meistersacīkstēs 1968. gadā VFR

2 LPSR 1970. gada čempioni LVFKI. Pirmajā rindā no kreisās: J. Fomins, V. Sīpenieks, V. Meļņikovs, A. Stepkāns, V. Pūpols, O. Pīrāgs. Otrajā rindā no kreisās: V. Kukulis, A. Buķelis, A. Saliņš, A. Eģītis, treneris J. Čeksters, Dz. Kurmis, P. Līcis, G. Šulcs

3 70. gadu «Celtņieks». No kreisās: J. Vilsons, I. Kalniņš, V. Ozoliņš, A. Sprīģis, V. Rozentāls, A. Gulbis, J. Induss, A. Jūbelis, A. Eģītis, J. Valeiko

4 Jānis Induss – ilggadējs «Daugavas» pamatsastāva spēlētājs (1962–1973), PSRS meistersacīkšu bronzas medaļas īpašnieks, deviņkārtējs LPSR čempions

	VILSON
	Name
	Yanis
	Vorname
	SOWJETUNION
	Land
	1944
	Geburtsdag
	Institut polytechnique de Riga
	Hochschule
Unterschrift	
Spieler	
Organisationskomitee	
Funktion	
Hallenhandballweltmeisterschaften	
STUDENTEN	
4. Organisationskomitee 1968	
	Unterschrift der Kontrollkommission

- 1 LVFKI-74. No kreisās: P. Līcis, V. Kublačovs, D. Ronis, V. Jurčenko, J. Jakubovskis, U. Dosbergs, V. Meļņikovs
- 2 Aleksandrs Bondars – viens no Latvijas 50. gadu labākajiem smagā svara bokseriem. No 1963. līdz 1975. gadam – rokasbumbas kluba «Sarkanā zvaigzne» vārtsargs. Trīskārtējais LPSR čempions rokasbumbā (1972, 1974, 1975), atlicina laiku arī citiem sporta veidiem
- 3 LVFKI komanda. Pirmajā rindā no kreisās: Svetlana Koroļova, Ilona Lēpere, Ļubova Belova, Ruta Čipa-Mālmeistare, Kornēlija Broka-Borodovska. Otrajā rindā no kreisās: Nora Pētersone, Rita Semeņeca, Alla Pankova, Lilija Silova-Čerņavska, Natālija Jacenko-Akantjeva, Margarita Mikarte
- 4 1972. gads, Visbādene. No kreisās: J. Ķuzulis un A. Vītols ar *IHF* locekli, vienu no Minhēnes olimpiādes ceremonijmeistariem Zigfrīdu Pereju

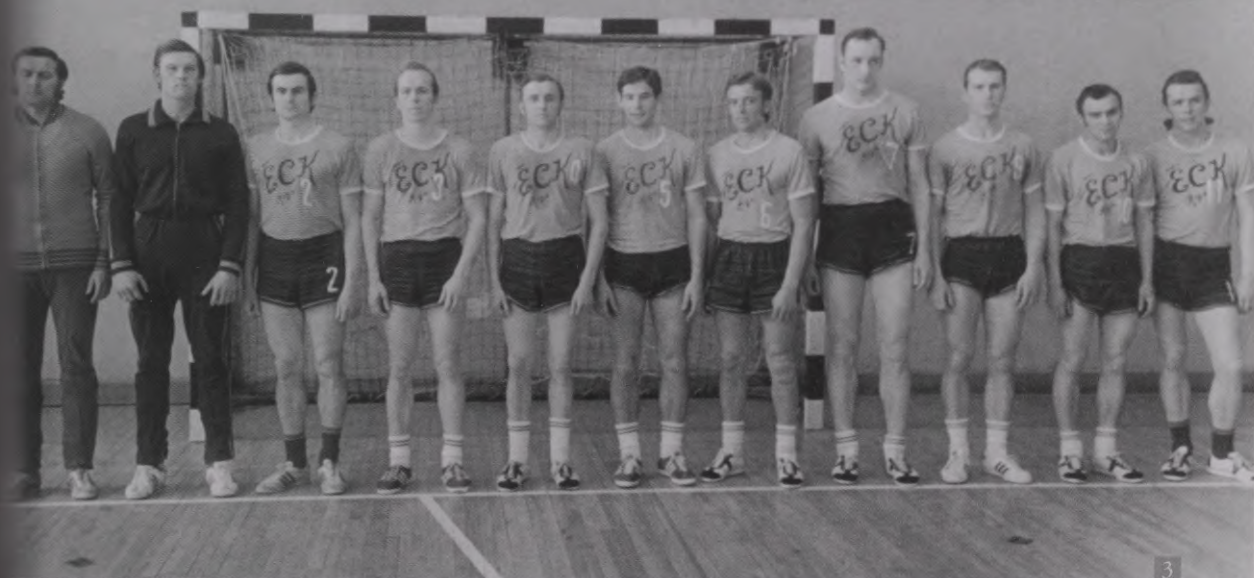

1 Divi pasaulslaveni vīri: viens no visu laiku izcilākajiem vārtsargiem Grims Vilands Šmits (VDR) un mūsu Andris Vītols pasaules čempionāta mazajā finālā (spēle par bronzas medaļām) 1978. gadā Kopenhāgenā

2 1977. gads. «Celtņieka» rokasbumbas meistarokomanda – PSRS pirmās līgas uzvarētāji. Pirmajā rindā no kreisās: Roberts Vecums, Andris Ķipēns, Indulis Krūmiņš, Sergejs Kohans, Uldis Ešenvalds, Ojārs Viļumsons, Jānis Vilsons. Aizmugurē stāv no kreisās: komandas priekšnieks Guntars Opmanis, Juris Jonāns, Imants Čerņavskis, Pāvels Kļeščevņikovs, Haralds Zeidmanis, Jānis Taukačs, Andris Sprinģis, Ilmārs Kazinieks, ārste Inta Murele, vecākais treneris Nils Grasis

3 1973. gada LPSR čempioni ĒCK. No kreisās: G. Opmanis, V. Ozoliņš, J. Induss, A. Gulbis, V. Pūpols, O. Pīrāgs, I. Mīkaljūns, D. Ķipēns, P. Līcis, Z. Egle, I. Gulbis

1 «Celtnieks-81». Otrajā rindā no kreisās: komandas priekšnieks G. Opmanis, I. Bete, U. Ešenvalds, S. Demidovs, I. Krūmiņš, vecākais treneris A. Gulbis, A. Ķipēns, J. Skrebelis, treneris Dz. Kurmis, V. Bērziņš, ārsts A. Aivars, S. Kohans. Pirmajā rindā no kreisās: A. Skapsts, J. Dušelis, U. Kluburs, J. Jonāns, V. Aleksandrovs, H. Zeidmanis

2 1983. gads, Kauņa. PSRS Tautu spartakiāde. Starptautiskās kategorijas tiesneši Jānis Ņuzulis (no kreisās) un Andris Vītols inspektoru lomā

1 RPI komanda – Latvijas PSR čempioni. Pirmajā rindā no kreisās: J. Neilands, R. Straume, A. Kozlovskis, V. Prusaks. Otrajā rindā no kreisās: P. Baumanis, R. Beļavskis, J. Savickis, H. Čebrikovs, U. Ešenvalds, G. Grabovskis, A. Ķipēns

2 Uzbrūk «Vārpas» meistarkomandas spēlētāja I. Barkāne

3 Uzbrūk Dace Sveile

4 Jaunatnes komandu un ilggadēju «Vārpas» treneri Andri Drēsku 50 gadu jubilejā sveic Viesturs Strautnieks (no kreisās) un Rozālija Zemvalde. Aizmugurē – žurnālists Anatolijs Kreipāns

1 Par rokasbumbu rakstošā «Sporta» žurnāliste Mairita Solima

2 TEC-2 – 1984. gada Latvijas čempiones. Pirmajā rindā no kreisās: Valentīna Stepanova, ceturtā no kreisās – Nora Pētersone, pirmā no labās – Dace Golde. Otrajā rindā no kreisās: Alla Paukova, Svetlana Žeļeznova, Rita Petkuna, Anatolijs Losevs (treneris), Ingūna Mārtinsone, Benita Sproģe, Lauma Upena, Svetlana Loseva

3 Saspēli vada Natālija Kudrjavceva

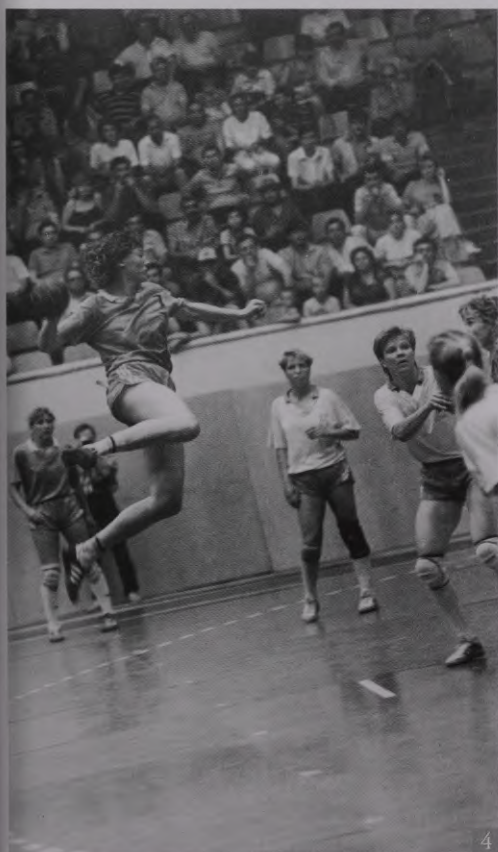

1 2 3 Natālija Kudrjavceva – Latvijas visu laiku labākā spēlētāja – «Vārpas» sastāvā

4 Natālija Kudrjavceva *Rostselmaš* sastāvā spēlē pret Kijevas «Spartak»

1 70. gadu «Vārpa». No kreisās: Nora Pētersone, Biruta Sarkane-Puriņa, Vita Kļimova, Kornēlija Broka, Valentīna Baženova, Benita Sproģe, Inese Barkāne, Dace Sveile, Lidija Andrejeva, Indra Rungovska, Antra Krūmiņa, Līga Kalniete

2 1986. gads. Meistarkomanda «Vārpa». Pirmajā rindā no kreisās: ārste Regīna Leščinska, Svetlana Medne, Anda Līce, Andželika Cvetkova, Silveta Spote, Antoņina Jurkēviča, Ruta Zveginceva, Vita Kļimova, Tatjana Grišuļonoka, Sandra Tabūne. Otrajā rindā no kreisās: Olga Potehina, Natālija Kudrjavceva, Nora Pētersone, Ginta Ozoliņa, galvenais treneris Andris Drēska, Inga Bīrzniece, Iveta Murāne, Svetlana Kravčevska, Lidija Andrejeva, administrators Jānis Lēnmanis

3 Valts Bērziņš – «Rīgas Celtnieks» un «Maskavas AČSK» komandas spēlētājs

1 Rīgas «Celtnieka» meistarkomanda – PSRS pirmās līgas uzvarētāji 1988. gadā. Pirmajā rindā no kreisās: Georgijs Skopcovs, ārsts Egils Dzērve, Jānis Dušelis, Sergejs Stupka, Aleksandrs Ļaba, Ainārs Dudarevs. Otrajā rindā no kreisās: šoferis Vasilijs Strogovs, administrators Vilnis Drafens, galvenais treneris Dzintars Kurmis, komandas priekšnieks Guntars Opmanis, Andis Ozoliņš, Redžinalds Dimpers, Arvīds Tjarve, Sergejs Demidovs. Trešajā rindā no kreisās: Arnis Aumeistars, Anrijs Brencāns, Normunds Reips, Linards Bolgzds, Valdis Labanovskis, Jānis Skrebelis

2 1993. gada HK RVR 30. gadu jubilejas spēles «Tēvi:Dēli» dalībnieki. Pirmajā rindā no kreisās dēli: J. Gailītis, S. Savickis, J. Grēvelis, R. Patkovskis, J. Strautnieks, A. Ķīrsis-Kiršs, J. Balodis. Otrajā rindā: V. Pauļenko, A. Ķīvītis, A. Savickis, E. Bergmanis, A. Rijnieks, Z. Patkovskis, J. Ķuzulis, I. Trušelis, V. Strautnieks, E. Gailītis, A. Vītols, A. Aumeistars, J. Dekšens, J. Lazdiņš, A. Balodis, A. Būmanis, J. Zvejnieks, J. Bāliņš, A. Spāde. Uz vārtiem: J. Vētra, A. Ķīrsis-Kiršs, V. Šulmeisters

3 «Vārpas» meistarkomanda. Gulus priekšā – galvenais treneris Andris Drēska. Pirmajā rindā no kreisās: Silveta Spote, Antoņina Jurkēviča, Inga Surikova, Darja Gņedaja, Ineta Korkla, Irina Domračeva, Silvija Tihoņenko. Otrajā rindā no kreisās: masiere Jūlija Kokina, Ginta Ozoliņa, Tatjana Zamoreva, Iveta Murāne, Anna Bugajevska, Andžela Cvetkova, Anda Līce, Olga Potehina, trenere Nora Pētersone

1

2

1 Vissavienības kategorijas tiesneši: Viesturs Strautnieks (no kreisās) un Kārlis Francis

2 1995. gads, Viļņa. Latvijas Rokasbumbas federācijas prezidents Harijs Čebrikovs sveic Lietuvas rokasbumbas speciālistu, mūsu tautieti Jāni Grīnbergu 70 gadu jubilejā

3 Pirmā Latvijas brīvvalsts izlase. No kreisās: galvenais treneris Dz. Kurmis, V. Labanovskis, Ē. Cjunksis, A. Brencāns, H. Zeidmanis, A. Ozoliņš, L. Bolgzds, A. Pilskalns, U. Vikstrēms, A. Ravinskis, J. Smagars, D. Bražņikovs, R. Dimpers, I. Pūrmalis, treneris P. Līcis

4 Anrijs Brencāns pret diviem

1

2

1 Tiesneši Andris Vītols (no kreisās), Jānis Ņuzulis un *IHF* inspektors Jānis Grīnbergs (vidū) kopā vadījuši daudzas starptautiskas spēles pasaules čempionātos un olimpiādēs

2 Rokasbumbas federācijas prezidents no 1980. līdz 1984. gadam un valsts treneris Laimonis Visockis (vidū) kopā ar bijušo Latvijas Olimpiskās komitejas prezidentu Vilni Baltiņu

3 Ne soli atpakaļ. PSRS meistaracikstēs Minskā 1990. gadā. No kreisās: V. Labanovskis, U. Vikštrēms, A. Brencāns

1 1997. gads, Prāga. Latvijas veterāni – pasaules čempionāta dalībnieki. Pirmajā rindā no kreisās: V. Jurčenko, P. Lambergs, E. Brazovskis. Otrajā rindā no kreisās: H. Čebrikovs, K. Francis, J. Jasmanis, J. Blumbergs, A. Heinrihsons, A. Sprinģis

2 Starptautiskās kategorijas tiesneši Valērijs Jaškins (no kreisās) un Ilmārs Kazinieks

3 Ogres SC handbola komandas trenere Valentīna Pastare

4 «Tenax / Dzirnavnieks» komandas treneris Ivars Zariņš ar saviem spēlētājiem

3

4

1 Igaunijas un Latvijas vīriešu handbola izlases spēlētājs Riho Bruno Bramanis

2 Ilggadējs meistarkomandas spēlētājs un pirmais Latvijas brīvvalsts handbola izlases treneris Dzintars Kurmis (pirmais no kreisās) un ilggadējs Dobeles komandas treneris Ivars Zariņš

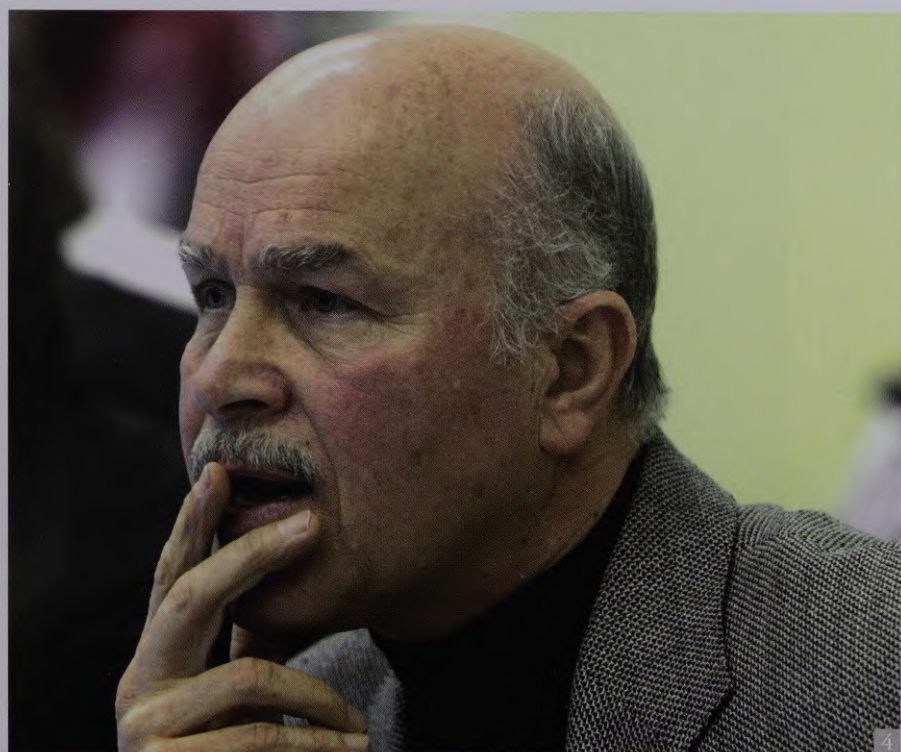
3 Stopiņu NHK handbola komandas vārtsardze Lilija Čerņavska – viena no labākajām vārtsardzēm

4 Latvijas vīriešu handbola izlases treneris Andris Gulbis

3

4

1

2

1 Lāčplēša kausa ieguvēji: no kreisās Al. Kuzmins, I. Serafimovičs, A. Straume, M. Valkovskis, R. Līcis, An. Kuzmins, J. Glušaks. Priekšpusē: A. Lībergs

2 2001. gads. Rīgas Domes kauss drošās rokās. Latvijas izlases kapteinis Renārs Līcis

3 2001. gads. Latvijas valstsvienība – Eiropas Izaicinājuma kausa ieguvēja. Pirmajā rindā no kreisās: J. Žīdens, R. Līcis, A. Molotnovs, A. Vingris, Al. Kuzmins, M. Skabeļķis, N. Kudrjavceva. Otrajā rindā no kreisās: G. Opmanis, K. Staudžs, S. Kalniņš, M. Kazinieks, M. Valkovskis, A. Uščins, A. Lazdiņš, I. Serafimovičs, E. Klešņiks, A. Butans, A. Kļaviņš, A. Demidovs, M. Lībergs, A. Lībergs, A. Brenčāns, K. Gincels

1 2000. gads, Rumānija. Eiropas čempionātu tiesā Ilmārs Kazinieks un Valērijs Jaškins

2 Latvijas veterānes – Eiropas vicečempiones. Pirmajā rindā no kreisās: Ineta Makņa, Valentīna Baženova, Velta Leitāne, Svetlana Kravčevska, Marina Senčukova, Lilija Čerņavska. Otrajā rindā no kreisās: Ginta Ozoliņa, Evelīna Laganovska, Lidija Andrejeva, Ārija Slišāne, Antra Bolgzda, Tatjana Šibajeva, Anna Cjunska, Jeļena Mihailova, Bīruta Puriņa (komandas trenere)

1 Latvijas vīriešu handbola izlases spēlētājs Māris Veršakovs

2 Latvijas vīriešu handbola izlases spēlētājs Ivars Serafimovičs

3 2004. gada Latvijas vīriešu handbola izlase (no kreisās: A. Babra, E. Vadzītis, Ģ. Lilienfelds, A. Straume, A. Kušners, Al. Kuzmins, M. Kazinieks, M. Libergs, An. Kuzmins, I. Serafimovičs, A. Gailis, A. Uščins, M. Valkovskis, V. Gūtmanis, H. Tihanovs, R. Līcis)

4 Latvijas vīriešu handbola izlases spēlētājs Evars Klešņiks

- 1 Latvijas vīriešu izlases spēlētāji: no kreisās – Ivars Serafimovičs un Evars Klešņiks ar Rīgas Domes kausu
- 2 Latvijas vīriešu handbola izlases spēlētājs Margots Valkovskis
- 3 Latvijas vīriešu izlases spēlētājs Dmitrijs Bražņikovs

1

2

1 2004. gads, Rīga. Pasaulē meistarības armijas komandām tiesnešu kolēģija. Pirmajā rindā otrais no labās: J. Grīnbergs (Lietuva) – galvenais tiesnesis, A. Vītols, M. Žabko, V. Jaškina, E. Bogdanovs, I. Čerņavskis. Otrajā rindā pirmais no labās – V. Jaškina, Z. Stoļarovs

2 2001. gada Latvijas vīriešu handbola izlases treneri N. Kudrjavceva un J. Židens

3 Latvijas vīriešu handbola izlases spēlētājs Armands Uščins

1 Tēvs un dēls. Spēlētājs, treneris, tiesnesis, sporta funkcionārs Pēteris Līcis-Lambersgs un spēlētājs, treneris, tiesnesis Renārs Līcis

2 NBS SK priekšnieks, pulkvežleitnants Agris Libergs kopā ar CISM rīkotā 15. pasaules čempionāta rokasbumbā armijas komandām uzvarētājiem – Lietuvas, Latvijas un Korejas komandu

3 Eiropas čempionāts veterāniem 2005. gadā Barselonā. RTU (35+). Pirmajā rindā no kreisās: H. Čebrikovs, R. Beļavskis, A. Dudarevs, J. Jasmanis, J. Savickis, S. Lastovka, G. Ševelis, A. Kudrjavcevs, J. Smagars. Otrajā rindā no kreisās: A. Kozlovskis, I. Bērziņš, S. Polkovņikovs, A. Skapsts, O. Ošiņš, J. Neilands

4 Viesturs Strautnieks – rokasbumbas kluba RVR dibinātājs un vienīgais vadītājs. Klubs dibināts 1963. gadā un ir vecākais Latvijā

1 Eiropas Handbola federācijas loceklis J. Tuiks (Nīderlande) atklāj Eiropas 2004. gada junioru čempionāta finālturnīru Rīgā

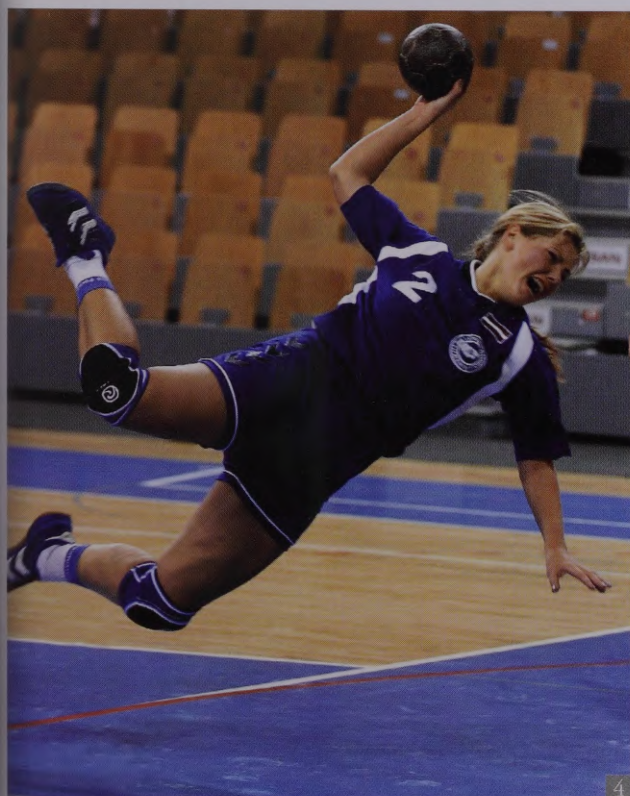
2 2004. gads, Rīga. Vācijas junioru izlase – Eiropas junioru čempioni – svin uzvaru

3 2004. gads, Rīga. Latvijas junioru izlase. No kreisās: R. Ence, R. Trifanovs, G. Dalibo, A. Meluškāns, M. Veršakovs, V. Gūtmanis, A. Krastiņš, E. Vadzītis, I. Dude, J. Gremzde, G. Dembovskis, I. Laiva, R. Šteins, J. Pavlovičs

4 Latvijas izlase aizsardzībā. No kreisās: I. Serafimovičs, M. Valkovskis, E. Klešņiks, D. Bražņikovs (vārtos), M. Libergs, A. Uščins, R. Līcis

1 2004. gads, Rīga. No kreisās: Latvijas Handbola federācijas prezidents Anrijs Brencāns, Eiropas Handbola federācijas prezidents Tors Lians (*Tor Lian*) un Eiropas Handbola federācijas ģenerālsēkretārs Mihails Vīderers (*Michael Wiederer*)

2 Starptautiskās kategorijas tiesneši: no labās – Renārs Līcis un Zigmārs Stoļarovs

3 Jānis Valeiko – vairāku vīriešu un sieviešu klubu komandu un Latvijas junioru izlašu treneris

4 2006. gads, Rīga. Anita Puncule – Latvijas sieviešu izlases spēlētāja

1 «Aizkraukles bankas» līdzīpašnieks, Handbola federācijas sponsors Oļegs Fiļs (pirmais no labās), «ASK-AB.LV» komandas kapteinis Arnolds Straume (otrais no labās), Latvijas Handbola federācijas prezidents Anrijs Brencāns

2 PSRS bronzas medaļu laureāti pēc 35 gadiem. Priekšplānā – tiesneši J. Kuzulis, A. Vītols. Aiz viņiem – J. Induss, Ē. Priednieks. Otrajā rindā no kreisās: V. Šavdins, J. Vilsons, A. Gulbis, J. Noviks, Ē. Veldre, treneris H. Čebrikovs, A. Sprīngis, V. Rozentāls

3 2006. gads, Rīga. Latvijas sieviešu handbola izlase. Sež (no kreisās): D. Sapcova, K. Klementjeva, stāv (no kreisās): N. Kalašņikova, A. Puncule, T. Žukovska, J. Stanovova, I. Asare, L. Saveļjeva, J. Grabeļņikova, E. Ekkerte, N. Kudrjavceva, A. Skabārde, D. Bergmane, L. Karloviča, L. Andrejeva, I. Briede

4 2007. gads, Ogre. LSPA handbola komanda – bronzas medaļu ieguvēja

1 2004. gada janvāris, sporta manēža. Ar šo sastāvu izklūvām no *WCh* (Pasaules čempionāta kvalifikācija) grupas un spēlējām ar Spāniju *play-off*, bet zaudējām. Tup (no kreisās): Ģirts Lilienfelds, Aleksejs Kuzmins, Atis Gailis, Andrejs Kuzmins, otrajā rindā no kreisās: treneris Andris Gulbis, Ivars Serafimovičs, Mārtiņš Kazinieks, Margots Valkovskis, Armands Uščins, Renārs Līcis, LHF Mārketinga daļas vadītājs G. Opmanis, trešajā rindā no kreisās: LHF prezidents Anrijs Brencāns, Dmitrijs Bražņikovs, Evars Klešņiks, Arnolds Straume, Edgars Švanks, Agris Kušners, Mārtiņš Libergs, Helmut Tihanovs, Mareks Skabeikis

2 Pēdējie norādījumi – E. Klešņiks, A. Gulbis, A. Ulāns

3 2006. gads, Rīga. Stopiņu NHK handbola komanda. No kreisās: I. Asare, E. Ekkerte, V. Leitāne, S. Baumanē, K. Lūciņa, T. Šibajeva, U. Vitapa, G. Purgaile, R. Jeruševica, M. Bikova, J. Poriete, L. Nikolajeva, L. Čerņavska, E. Dūda, B. Baumanē, G. Ozoliņa

1 2006. gads, Rīga. «ASK-AB.LV» handbola komanda. Tup (no kreisās): R. Šteins, I. Dude, J. Pavlovičs, Ģ. Lilienfelds, stāv (no kreisās): M. Veršakovs, R. Trifanovs, A. Gulbis, J. Gremzde, A. Babra, A. Straume, E. Vadzītis, A. Kušners, V. Gūtmanis, J. Glušaks, K. Staudžs

2 2007. gads, Rīga. No kreisās: Starptautiskās Handbola federācijas prezidents H. Moustafa, I. Brencāne un Latvijas Handbola federācijas prezidents A. Brencāns

3 Renārs Līcis un Zigmārs Stoļarovs iekļauti Pekinas olimpisko spēļu tiesnešu sarakstā

2

3

Visvairāk oficiālas spēles Latvijas izlasē aizvadījušie un vārtus guvušie

- 1 Armands Uščins (109 spēles, 165 vārti)
- 2 Dmitrijs Bražņikovs (107 spēles)
- 3 Jānis Smagars (97 spēles, 61 vārti)
- 4 Mareks Skabeļķis (91 spēle)
- 5 Margots Valkovskis (88 spēles, 170 vārtu)
- 6 Aigars Lazdiņš (88 spēles, 145 vārti)
- 7 Ivars Serafimovičs (75 spēles, 66 vārti)
- 8 Arnolds Sraume (60 spēļu, 51 vārti)
- 9 Evars Klešņiks (52 spēles, 174 vārti)

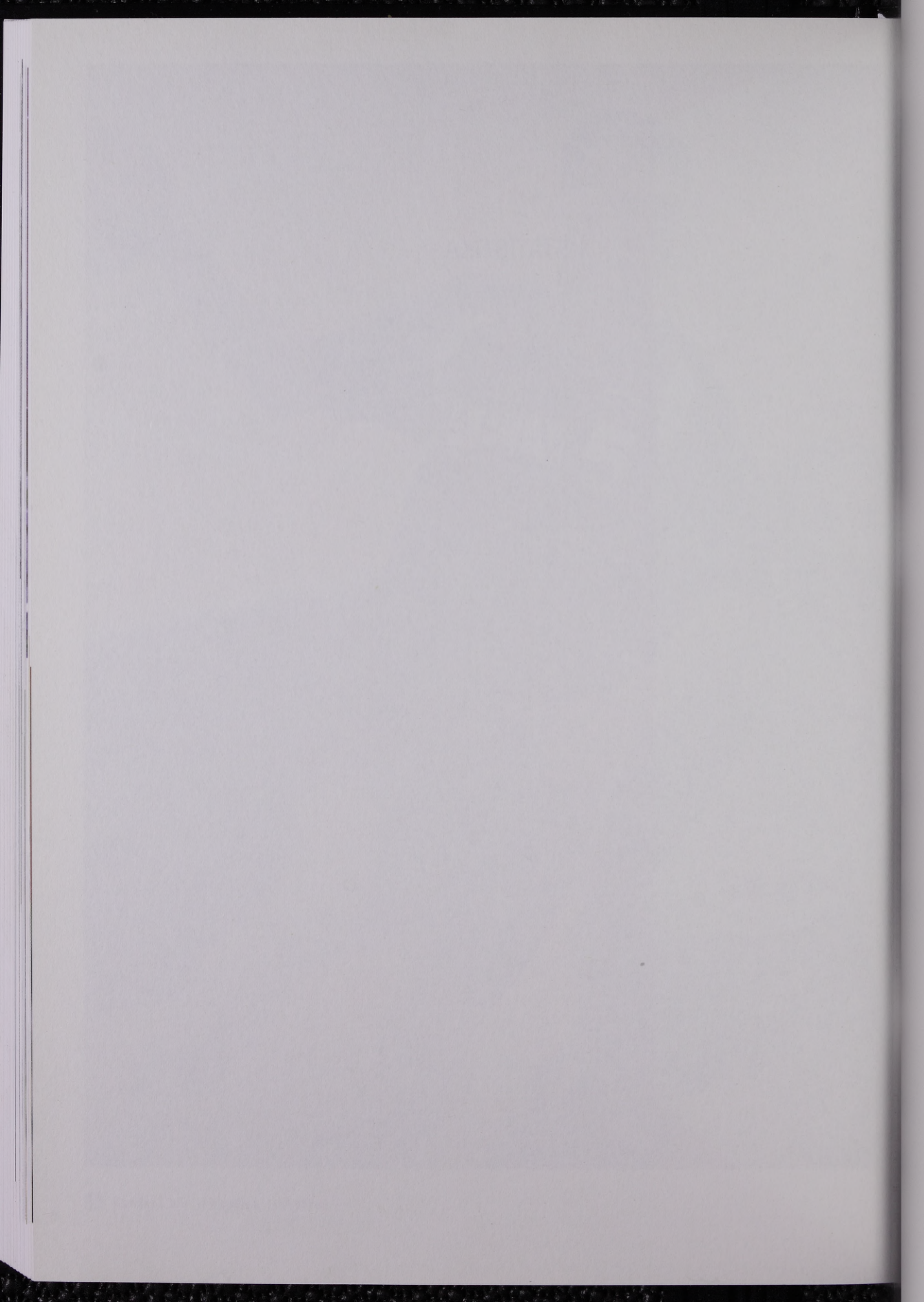
- 1 Ģirts Lilienfelds (52 spēles, 55 vārti)
- 2 Andrejs Kuzmins (49 spēles, 62 vārti)
- 3 Edgars Vadzītis (43 spēles, 27 vārti)
- 4 Mārtiņš Libergs (50 spēļu, 43 vārti)
- 5 Aleksejs Kuzmins (49 spēles, 66 vārti)

1 Renārs Līcis (49 spēles, 103 vārti)

STATISTIKA

1958

DAUGAVAS RĪGAS PILSĒTAS PADOMES
MEISTARSACĪKSTES

Vīrieši:

1. *vieta* – VEF
2. *vieta* – Rīgas Celtniecības
tehnikums
3. *vieta* – RRR

1959

SACENSĪBAS ROKASBUMBĀ 7:7 LATVIJĀ
NENOTIKA

1960

DAUGAVAS RĪGAS PADOMES
MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – IDA
2. *vieta* – 1. slimnīca
3. *vieta* – Rīgas audums

REPUBLIKAS SPĒCĪGĀKO KOMANDU TURNĪRS
VĪRIEŠIEM

1. *vieta* – VEF
2. *vieta* – LVFKI
3. *vieta* – RPI

Notiek Latvijas Rokasbumbas federācijas dibināšanas plēnums.

Plēnums ievēl federācijas prezidiju: priekšsēdētājs G. Briņķis, sekretārs D. Sniedze, locekļi Ē. Veldre, Ē. Strods, K. Francis, J. Graužīne, N. Cenkovskis.

1961

REPUBLIKAS SPĒCĪGĀKO KOMANDU TURNĪRS

Sievietes:

1. *vieta* – VEF
2. *vieta* – LVFKI
3. *vieta* – RPI

Vīrieši:

1. *vieta* – RPI
2. *vieta* – VEF 1
3. *vieta* – VEF 2

RĪGAS MEISTARSACĪKSTES

Vīrieši:

1. *vieta* – RPI (J. Noviks, J. Krēsliņš, J. Induss, A. Jūbelis, Ē. Priednieks, A. Teterovskis, A. Dreimanis, I. Slavinskis, J. Stradiņš, A. Bethers, A. Sniedze, treneris – N. Grasis)
2. *vieta* – ASK
3. *vieta* – RPI 2

PSRS SPĒCĪGĀKO KOMANDU TURNĪRS
JAUNIEŠIEM

3. *vieta* – Rīgas izlase

1962

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – VEF (R. Stepanova,
S. Auguste, S. Šternberga,
S. Netlava, R. Kaša, I. Biskapa,
M. Ārmane, I. Zvaigzne,
M. Bandere, treneris –
L. Adamovičs)

2. *vieta* – LVFKI

3. *vieta* – LVU

Vīrieši:

1. *vieta* – RPI (J. Vilsons,
J. Krēsliņš, A. Dreimanis, J. Induss,
A. Jūbelis, V. Krūmiņš, M. Meistars,
Ē. Priednieks, A. Teterovskis,
A. Ķīvītis, treneris – N. Grasis)

2. *vieta* – VEF

3. *vieta* – Dinamo

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

3. *vieta* apakšgrupā – VEF
(R. Stepanova, S. Auguste,
S. Šternberga, S. Netlava, R. Kaša,
I. Biskapa, M. Ārmane,

I. Zvaigzne, M. Bandere, treneris –
L. Adamovičs)

Vīrieši:

4. *vieta* apakšgrupā – Politehnikis
(J. Vilsons, J. Krēsliņš, J. Induss,
A. Jūbelis, A. Dreimanis,
V. Krūmiņš, Ē. Priednieks,
M. Meistars, A. Teterovskis,
A. Ķīvītis, I. Kalniņš, treneris –
N. Grasis)

1963

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – VEF (I. Biskapa,
I. Zvaigzne, M. Ārmane, R. Kaša,
S. Šternberga, S. Auguste,
M. Bandere, M. Brakovska,
S. Netlava, treneris –
L. Adamovičs)

2. *vieta* – Dinamo

3. *vieta* – RPI

Vīrieši:

1. *vieta* – RPI (A. Dreimanis,
V. Krūmiņš, Ē. Priednieks,
A. Gulbis, A. Ķīvītis, J. Stradiņš,
A. Teterovskis, J. Induss,
J. Vilsons, A. Jūbelis, G. Opmanis,
treneris – N. Grasis)

2. *vieta* – Sarkanā zvaigzne

3. *vieta* – KMA

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

3. *vieta* apakšgrupā – VEF
(I. Biskapa, I. Zvaigzne,
M. Ārmane, S. Šternberga,
S. Auguste, R. Kaša, M. Bandere,
M. Brakovska, S. Netlava,
treneris – L. Adamovičs)

Vīrieši:

4. *vieta* apakšgrupā – Politehnikis
(J. Vilsons, J. Krēšliņš, V. Krūmiņš,
A. Dreimanis, Ē. Priednieks,
A. Gulbis, A. Ķīvītis, J. Stradiņš,
A. Teterovskis, J. Induss,
V. Šavdins, A. Jūbelis, I. Kalniņš,
treneris – N. Grasis)

1964

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – VEF (I. Biskapa,
A. Vītola, R. Stepanova,
T. Buceniece, M. Brakovska,
I. Zvaigzne, S. Auguste, S. Buša,
S. Netlava, S. Šternberga,
treneris – L. Adamovičs)
2. *vieta* – LVU
3. *vieta* – LVFKI

Vīrieši:

1. *vieta* – ASK (G. Važa, A. Jūbelis,
V. Šavdins, A. Gulbis,
V. Rozentāls, A. Ribens,
G. Smildziņš, J. Demjānis,
A. Jakubauskis, S. Gračenko,
A. Dreimanis, treneris –
S. Tihonravovs)
2. *vieta* – Sarkanā zvaigzne
3. *vieta* – RPI

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

3. *vieta* A klases 2. grupā – LVFKI
(N. Pētersone, M. Avotiņa,
B. Bernharde, A. Kamendere,
V. Eriņa, A. Brežinska, R. Čipa,
B. Gromova, Ņ. Seļežņova,
V. Ūdre, H. Lauska, trenere –
R. Zemvalde)

Vīrieši:

2. *vieta* PSRS A klases 2. grupā –
Daugava (J. Vilsons, J. Noviks,
J. Induss, M. Veldre, Ē. Veldre,
V. Krūmiņš, Ē. Priednieks,
M. Budovskis, G. Urbanovičs,
I. Kalniņš, J. Bošs, J. Ķuzulis,
treneris – H. Čebrikovs)

PSRS izlases sastāvā Ē. Veldre izci-
na 5. vietu pasaules čempionātā
Čehoslovākijā.

Prāgas žurnāla *Stadion* publicētajā
pasaules izlasē iekļauts Ēriks Veldre.

1965

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – LVFKI (N. Pētersone, Bernharde, A. Kamendere, V. Eriņa, M. Avotiņa, B. Gromova, A. Brežinska, R. Čīpa, V. Ūdre, Ņ. Seļežņova, H. Lauska, L. Kurzemniece, trenere – R. Zemvalde)
2. *vieta* – RPI
3. *vieta* – VEF

Virieši:

1. *vieta* – RPI (J. Vilsons, J. Induss, M. Mežzaķis, I. Gulbis, Ē. Priednieks, M. Meistars, Ā. Ķīvītis, M. Lapsa, J. Lasis, A. Vītols, J. Klētnieks, treneris – H. Čebrikovs)
2. *vieta* – Sarkanā zvaigzne
3. *vieta* – ASK

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

3. *vieta* A klases 2. grupā – Daugava

Virieši:

1. *vieta* A klases 2. grupā – Daugava (J. Vilsons, J. Noviks, I. Kalniņš, Ē. Veldre, J. Induss, A. Gulbis, V. Rozentāls, A. Jūbelis,

- Ē. Priednieks, A. Dreimanis, V. Šavdins, V. Nedbailo, treneris – H. Čebrikovs)

PSRS ARODBIEDRĪBU SPARTAKIĀDE

Sievietes:

11. *vieta* – Latvija (N. Pētersone, V. Eriņa, R. Daņiļēviča, L. Ventere, A. Kamendere, S. Auguste, R. Stepanova, R. Čīpa, trenere – R. Zemvalde)

Virieši:

10. *vieta* – Latvija (J. Vilsons, J. Noviks, Ē. Veldre, J. Bošs, J. Induss, I. Kalniņš, J. Ķuzulis, H. Nipkens, V. Nedbailo, Ē. Priednieks, M. Budovskis, treneris – H. Čebrikovs)

1966

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – LVU (V. Lejniece, R. Daņiļēviča, D. Spuda, L. Pavlovska, L. Ventere, A. Janulēviča, Z. Rikmane, M. Klauža, M. Līdaka, A. Grizāne, trenere – J. Graužīne)
2. *vieta* – VEF
3. *vieta* – LVFKI

Vīrieši:

1. *vieta* – RPI (J. Vilsons, G. Opmanis, J. Induss, I. Gulbis, Ē. Priednieks, V. Nedbailo, J. Lasis, A. Sprinģis, A. Vītols, M. Mežzaķis, treneris – H. Čebrikovs)
2. *vieta* – Sarkanā zvaigzne
3. *vieta* – ASK

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

11. *vieta* A klasē – Daugava (N. Pētersone, V. Eriņa, I. Lēpere, A. Kamendere, I. Bīskapa, I. Alpa, Dz. Bindemane, A. Janulēviča, R. Čīpa, R. Nuke, R. Daņiļēviča, D. Spuda, treneris – V. Ieviņš)

Vīrieši:

9. *vieta* A klasē – Daugava (J. Vilsons, J. Noviks, I. Kalniņš, Ē. Veldre, A. Gulbis, V. Rozentāls, J. Induss, Ē. Priednieks, V. Nedbailo, A. Jūbelis, A. Dreimanis, V. Šavdins, treneris – H. Čebrikovs)

PSRS sporta meistara nosaukums – J. Induss, V. Rozentāls, J. Vilsons, I. Kalniņš, A. Jūbelis.

PSRS labākais tiesnesis – A. Vītols.

1967

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – LVU (V. Lejniece, R. Daņiļēviča, D. Spuda, G. Šmite, A. Janulēviča, L. Pavlovska, L. Ventere, L. Rikmane, I. Bīskapa, M. Klauža, trenere – J. Grauzīne)
2. *vieta* – LVFKI
3. *vieta* – VEF

Vīrieši:

1. *vieta* – RPI (O. Viļumsons, M. Gulbis, Ē. Priednieks, J. Induss, A. Dreimanis, J. Vilsons, A. Gulbis, V. Rozentāls, A. Jūbelis, A. Sprinģis, M. Mežzaķis, J. Lasis, treneris – H. Čebrikovs)
2. *vieta* – RABR
3. *vieta* – VEF

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

3. *vieta* A klases 2. grupā – LVU, pastiprināta ar LVFKI spēlētājām (V. Lejniece, R. Daņiļēviča, D. Spuda, A. Janulēviča, G. Šmite, L. Pavlovska, L. Ventere, L. Rikmane, I. Bīskapa, M. Klauža, A. Kamendere, N. Pētersone, V. Eriņa, trenere – J. Grauzīne)

Vīrieši:

3. *vieta* A klasē – Daugava
(J. Vilsons, J. Noviks, I. Kalniņš,
Ē. Veldre, A. Gulbis, V. Rozentāls,
J. Induss, Ē. Priednieks,
A. Sprinģis, A. Jūbelis, V. Šavdins,
treneris – H. Čebrikovs)

A. Sprinģis, H. Vinovskis,
M. Mežzaķis, V. Šavdins, M. Gulbis,
L. Rozenbergs, Z. Šalders,
treneris – H. Čebrikovs)
2. *vieta* – VEF
3. *vieta* – RABR

Pirmā starptautiskā spēle Rīgā
vīriešiem: Daugava – *Empor*
(VDR) 11:15.

PSRS izlases sastāvā Ē. Veldre izcī-
na 4. vietu pasaules čempionātā
Zviedrijā.

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

5. *vieta* A klases 2. grupā – LVU
(V. Lejniece, R. Daņiļēviča,
D. Spuda, A. Janulēviča, G. Šmite,
L. Pavlovska, L. Ventere,
L. Rikmane, I. Biskapa, M. Klauža,
N. Pētersone, trenere –
J. Graužīne)

1968

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – LVFKI (N. Pētersone,
S. Lošaka, M. Kalniņa, S. Kvēpa,
V. Ūdre, R. Čipa, A. Borisova,
I. Lēpere, V. Rieka, L. Lustika,
trenere – R. Zemvalde)
2. *vieta* – LVU
3. *vieta* – Ogre

Vīrieši:

1. *vieta* – RPI (O. Viļumsons,
J. Vilsons, J. Induss, A. Jūbelis,
R. Ārmanis, Ē. Priednieks,

Vīrieši:

7. *vieta* A klasē – Daugava
(J. Vilsons, O. Viļumsons,
A. Gulbis, V. Rozentāls, I. Kalniņš,
A. Sprinģis, A. Jūbelis, J. Induss,
Ē. Priednieks, V. Nedbailo,
M. Gulbis, D. Ķipēns, A. Eģītis,
treneris – H. Čebrikovs)

J. Vilsons – PSRS labākais vārtsargs.
H. Čebrikovs – LPSR Nopelniem
bagātais treneris.

PSRS izlases sastāvā J. Vilsons un
A. Gulbis – pasaules studentu
čempioni.

1969

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – LVFKI (N. Pētersone, S. Lošaka, M. Kalniņa, S. Kvēpa, R. Čipa, A. Borisova, I. Lēpere, V. Rieka, L. Lustika, trenere – R. Zemvalde)
2. *vieta* – LVU
3. *vieta* – Aizpute

Vīrieši:

1. *vieta* – RPI (O. Viļumsons, J. Vilsons, J. Induss, A. Jūbelis, R. Ārmanis, Ē. Priednieks, A. Sprinģis, H. Vinovskis, M. Mežzaķis, V. Šavdins, M. Gulbis, L. Rozenbergs, Z. Šalders, treneris – H. Čebrikovs)
2. *vieta* – LVFKI
3. *vieta* – Elektrons

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Vīrieši:

10. *vieta* A klasē – Daugava (J. Vilsons, Ē. Veldre, J. Induss, V. Rozentāls, A. Jūbelis, A. Eģītis, A. Sprinģis, I. Kalniņš, A. Gulbis, V. Šavdins, V. Meļņikovs, D. Ķipēns, J. Valeiko, P. Licis, treneris – H. Čebrikovs)

PSRS ARODBIEDRĪBU SPARTAKIĀDE

Sievietes:

10. *vieta* – Latvijas izlase

Vīrieši:

3. *vieta* – Latvijas izlase (J. Vilsons, J. Ungurs, J. Induss, A. Jūbelis, V. Rozentāls, A. Eģītis, A. Sprinģis, I. Kalniņš, A. Gulbis, V. Šavdins, D. Ķipēns, treneri – H. Čebrikovs, A. Ķīvītis)

1970

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – LVU (R. Daņiļēviča, R. Lāce, I. Stūre, L. Adijāne, D. Spuda, R. Sekace, Dz. Krūmiņa, S. Kuzmina, A. Greizāne, I. Arbidāne, S. Freivalde, trenere – J. Graužine)
2. *vieta* – LVFKI
3. *vieta* – 4. BJSS

Vīrieši:

1. *vieta* – LVFKI (V. Meļņikovs, A. Stepkāns, V. Pūpols, A. Eģītis, Dz. Kurmis, O. Pīrāgs, A. Saliņš, V. Sīpenieks, J. Fomins, P. Licis, G. Šulcs, A. Buķelis, V. Kukulis, A. Galperins, treneris – J. Čeksters)
2. *vieta* – RPI

3. vieta – ĒCK

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Vīrieši:

8. vieta A klasē – Straume

(J. Vilsons, A. Jūbelis, J. Induss,
A. Sprinģis, I. Kalniņš, A. Gulbis,
V. Šavdins, V. Meļņikovs, A. Egītis,
D. Ķipēns, J. Valeiko, Dz. Kurmis,
G. Puriņš, O. Pīrāgs, treneris –
H. Čebrikovs)

PSRS izlases sastāvā pasaules
čempionātā Francijā J. Vilsons
un A. Gulbis izcīna 9. vietu.

1971

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. vieta – LVFKI (N. Pētersone,
N. Dukaļska, R. Čipa, I. Lēpere,
L. Lustika, S. Tihoņenko,
M. Paegle, I. Migliniece,
A. Daugle, A. Kamendere,
A. Gīrgensone, L. Sidorova,
trenere – R. Zemvalde)

2. vieta – LVU

3. vieta – 4. BJSS

Vīrieši:

1. vieta – Pilots (O. Viļumsons,
A. Korsietis, J. Kurenojs, V. Šuļga,
P. Avenariuss, V. Smirnovs,

J. Strojevs, V. Volodkins,
V. Kukulis, O. Pīrāgs, J. Fomins,
V. Pūpols, A. Egītis, P. Līcis,
V. Obžerins, treneris – P. Līcis)

2. vieta – ĒCK

3. vieta – RPI

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Vīrieši:

8. vieta A klases 2. grupā –

Straume (V. Meļņikovs, J. Induss,
A. Jūbelis, A. Egītis, A. Sprinģis,
A. Gulbis, V. Šaudins, D. Ķipēns,
V. Šulmeisters, A. Neimanis,
J. Valeiko, G. Puriņš, treneris –
H. Čebrikovs)

PSRS TAUTU SPARTAKIĀDE

Sievietes:

Latvijas izlase nepiedalījās

Vīrieši:

11. vieta – Latvijas izlase
(O. Viļumsons, V. Meļņikovs,
J. Induss, G. Puriņš, A. Sprinģis,
A. Jūbelis, A. Neimanis, O. Pīrāgs,
J. Valeiko, D. Ķipēns, A. Egītis,
A. Gulbis, V. Šavdins, Dz. Kurmis,
treneris – H. Čebrikovs)

Tiesneši A. Vītols un J. Ķuzulis
ieguva starptautisko kategoriju.

1972

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – LVFKI (N. Dukaļska, N. Pētersone, A. Kamendere, M. Mikarte, Ļ. Belova, L. Sidorova, L. Lustika, A. Girgensone, R. Čipa, S. Tihonenko, trenere – R. Zemvalde)
2. *vieta* – ASMS
3. *vieta* – Ogres BJSI

Vīrieši:

1. *vieta* – Sarkanā zvaigzne (O. Viļumsons, A. Bondars, I. Gudrimovičs, G. Puriņš, J. Valeiko, A. Neimanis, A. Kvēps, I. Čudars, I. Zeidlers, V. Teļins, K. Dāvidsons, D. Verkevics, V. Skerijis, treneris – N. Grasis)
2. *vieta* – ĒCK
3. *vieta* – VEF

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

10. *vieta* A klases 2. grupā – Daugava (N. Pētersone, L. Lustika, S. Tihonenko, A. Girgensone, L. Dalbiņa, J. Kušnere, S. Kārklīņa, Z. Belova, treneris – H. Kress)

Vīrieši:

8. *vieta* A klases 2. grupā – Celtnieks (O. Viļumsons,

V. Pūpols, J. Valeiko, O. Pīrāgs, M. Veilands, A. Sprinģis, G. Puriņš, A. Gulbis, Dz. Kurmis, D. Ķipēns, V. Meļņikovs, A. Neimanis, D. Verkevics, J. Rudmanis, A. Heinrihsons, V. Vecelis, V. Šulmeisters, A. Korsietis, treneris – H. Čebrikovs)

PSRS izlases sastāvā Minhenes olimpiskajās spēlēs J. Vilsons izcīnīja 5. vietu.

1973

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – LVFKI (L. Dambe, N. Brīva, A. Pankova, G. Dombrovska, A. Adijānova, S. Tihonenko, N. Dukaļska, L. Sidorova, A. Kamendere, Ļ. Belova, M. Mikarte, I. Lēpere, M. Semiņeca, V. Vilsone, N. Pētersone, A. Girgensone, L. Lustika, trenere – R. Zemvalde)
2. *vieta* – Ogre
3. *vieta* – LVU

Vīrieši:

1. *vieta* – ĒCK (G. Opmanis, I. Mīkaļjūns, V. Pūpols, J. Joņins, Z. Egle, O. Pīrāgs, A. Gulbis,

D. Ķipēns, P. Līcis, I. Gulbis,
 J. Induss, V. Ozoliņš,
 A. Teterovskis, treneris –
 G. Opmanis)
 2. *vieta* – Sarkanā zvaigzne
 3. *vieta* – VEF

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Vīrieši:

7. *vieta* A klases 2. grupā –
 Celtnieks (I. Ozoliņš, A. Likums,
 P. Līcis, V. Pūpols, I. Krūmiņš,
 O. Pīrāgs, P. Kļeščevņikovs,
 A. Sprinģis, G. Puriņš, A. Gulbis,
 V. Meļņikovs, D. Ķipēns,
 A. Neimanis, A. Kvēps,
 I. Čerņavskis, S. Kohans,
 Dz. Kurmis, A. Heinrihsons,
 V. Šulmeisters, J. Ungurs,
 treneris – H. Čebrikovs)

Starptautiskās kategorijas tiesneši
 A. Vītols un J. Ķuzulis piedalās
 pasaules čempionātā
 Dienvidslāvijā.

1974

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – Ogres RCP (S. Starka,
 S. Granīta, M. Klauža, K. Broka,

L. Antonova, S. Celmiņa,
 A. Klovāne, B. Zaķe, I. Upeniece,
 E. Zarkēviča, M. Ķepale,
 E. Šmēmane, R. Torahoviča,
 trenere – V. Eriņa)
 2. *vieta* – LVFKI
 3. *vieta* – LVU

Vīrieši:

1. *vieta* – Sarkanā zvaigzne
 (O. Viļumsons, A. Bondars,
 Dz. Kurmis, I. Čudars, G. Puriņš,
 J. Valeiko, A. Neimanis, A. Kvēps,
 J. Zeidlers, K. Dāvidsons,
 V. Skerijš, D. Verkēvičs,
 I. Gudrimovičs treneris –
 N. Grasis)
 2. *vieta* – LVFKI
 3. *vieta* – ĒCK

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Vīrieši:

8. *vieta* 1. līgā – Celtnieks
 (J. Vilsons, P. Kļeščevņikovs,
 I. Čerņavskis, A. Neimanis,
 I. Krūmiņš, O. Pīrāgs, S. Kohans,
 A. Heinrihsons, L. Plepis, P. Līcis,
 Dz. Kurmis, A. Gulbis, treneri –
 H. Čebrikovs un N. Grasis)

Starptautiskās kategorijas tiesneši
 A. Vītols un J. Ķuzulis piedalās
 pasaules čempionātā Vācijas
 Demokrātiskajā Republikā.

1975

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – LVFKI (S. Koroļova, I. Lēpere, L. Belova, K. Broka, N. Pētersone, R. Semeņeca, A. Pankova, L. Silova, M. Mikāne, N. Akantjeva, trenere – R. Zemvalde)
2. *vieta* – Ogres RCP
3. *vieta* – LVU

Vīrieši:

1. *vieta* – Sarkanā zvaigzne (O. Viļumsons, A. Bondars, Dz. Kurmis, I. Čudars, J. Valeiko, G. Puriņš, A. Neimanis, A. Kvēps, J. Zeidlers, K. Dāvidsons, D. Verkēvics, V. Skerijs, I. Gudrimovičs, treneris – N. Grasis)
2. *vieta* – Celtnieks
3. *vieta* – RPI

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Vīrieši:

4. *vieta* 1. līgā – Celtnieks (P. Kļeščevņikovs, L. Plepis, O. Viļumsons, I. Čerņavskis, I. Krūmiņš, S. Kohans, A. Ķipēns, J. Vilsons, P. Līcis, A. Gulbis, Dz. Kurmis, J. Valeiko, S. Kohans, A. Neimanis, treneris – N. Grasis)

PSRS TAUTU SPARTAKIĀDE

Vīrieši:

10. *vieta* – Latvijas izlase (J. Valeiko, A. Gulbis, Dz. Kurmis, L. Plepis, A. Neimanis, A. Sprinģis, S. Kohans, I. Krūmiņš, J. Vilsons, I. Čerņavskis, O. Viļumsons, treneris – N. Grasis)

1976

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – ASMS
2. *vieta* – LVFKI
3. *vieta* – RPI

Vīrieši:

1. *vieta* – Celtnieks (J. Vilsons, A. Gulbis, I. Ozoliņš, D. Ķipēns, I. Krūmiņš, P. Līcis, I. Mikaljūns, A. Neimanis, A. Kravalis, J. Kolosovs, A. Piternieks, V. Gerdvillo, I. Kalniņš, treneris – A. Gulbis)
2. *vieta* – RPI
3. *vieta* – Sarkanā zvaigzne

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Vīrieši:

4. *vieta* 1. līgā – Celtnieks (O. Viļumsons, A. Sprinģis,

I. Krūmiņš, R. Vecums, S. Kohans,
A. Neimanis, A. Ķipēns,
J. Taukačs, A. Heinrihsons,
I. Čerņavskis, J. Vilsons, treneri –
N. Grasis un A. Gulbis).

Starptautiskās kategorijas tiesneši
A. Vītols un J. Ķuzulis piedalās
olimpiskajās spēlēs Monreālā
(Kanādā).

1977

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – LVU (G. Simanoviča,
Ā. Mortuzāne, J. Kušnere,
L. Ventere, Z. Reiziņa, B. Sarkane,
M. Tipāne, B. Gendele, G. Zurga,
E. Ružāne, trenere – J. Graužīne)
2. *vieta* – LVFKI
3. *vieta* – Juniores

Vīrieši:

1. *vieta* – RPI (I. Čerņavskis,
J. Jurčenko, E. Reinholds,
P. Kļeščevņikovs, A. Bels,
A. Bergmanis, S. Kohans,
U. Ešenvalds, A. Heinrihsons,
A. Dzigaļēvičs, I. Kazinieks,
R. Vecums, treneris – H. Čebrikovs)
2. *vieta* – VEF
3. *vieta* – Celtnieks

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

3. *vieta* pretendentu turnīrā par
iekļūšanu PSRS 1. līgā – Vārpa
(L. Čerņavska, A. Mortuzāne,
B. Sarkane, V. Stepanova,
G. Simanoviča, K. Broka, D. Sveile,
N. Pētersone, M. Veinberga,
B. Zaķe, A. Girgensone, treneri –
A. Neimanis un R. Zemvalde)

Vīrieši:

1. *vieta* 1. līgā – Celtnieks
(I. Krūmiņš, S. Kohans,
U. Ešenvalds, R. Vecums,
P. Kļeščevņikovs, I. Čerņavskis,
H. Zeidmanis, A. Sprinģis,
J. Taukačs, J. Jonāns, I. Kazinieks,
J. Vilsons, O. Viļumsons, treneris –
N. Grasis)

1978

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – Rīgas SCO
(N. Smeļova, B. Zaķe, I. Lauva,
L. Čerņavska, A. Girgensone,
M. Veinberga, B. Sveile,
N. Pētersone, I. Rungovska,
treneris – A. Neimanis)
2. *vieta* – LVU
3. *vieta* – LVFKI

Vīrieši:

1. *vieta* – RPI (U. Ešenvalds, I. Dārznieks, O. Ošiņš, R. Vecums, J. Jasmanis, S. Kohans, V. Bērziņš, R. Pētersons, I. Kazinieks, V. Ilgavīzis, A. Sēja, J. Ozoliņš, treneris – H. Čebrikovs)
2. *vieta* – Bauskas SKF
3. *vieta* – Celtnieks

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

2. *vieta* atlases turnīrā par iekļūšanu PSRS 1. līgā – Vārpa (L. Čerņavska, G. Simanoviča, A. Mortuzāne, D. Sveile, B. Zaķe, M. Veinberga, V. Stepanova, B. Sveile, L. Andrejeva, N. Smeļova, A. Sprukule, N. Pētersone, treneris – A. Neimanis)

Vīrieši:

11. *vieta* PSRS augstākajā līgā – Celtnieks (J. Vilsons, I. Kazinieks, O. Viļumsons, I. Čerņavskis, A. Ķipēns, S. Kohans, A. Sprinģis, R. Vecums, I. Krūmiņš, J. Jonāns, P. Kļeščevņikovs, H. Zeidmanis, A. Bels, treneri – N. Grasis un Dz. Kurmis)

Starptautiskās kategorijas tiesneši
A. Vitols un J. Ķuzulis piedalās
pasauls čempionātā Dānijā.

1979

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – LVFKI (S. Koroļova, L. Žodziņa, D. Sveile, L. Upena, V. Stepanova, S. Akmentiņa, L. Andrejeva, K. Broka, A. Zelča, A. Krūmiņa, S. Deičmane, S. Ružāne, treneris – V. Jaškins)
2. *vieta* – SCO
3. *vieta* – LVU

Vīrieši:

1. *vieta* – RPI 1 (J. Jasmanis, R. Pētersons, V. Ilgavīzis, A. Sēja, S. Kohans, I. Kazinieks, V. Bērziņš, U. Ešenvalds, R. Vecums, O. Ošiņš, I. Dārznieks, J. Ozoliņš, treneris – H. Čebrikovs)
2. *vieta* – Celtnieks 1
3. *vieta* – Bauskas SKF

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

12. *vieta* 1. līgā – Vārpa (G. Simanoviča, A. Krūmiņa, B. Sveile, M. Veinberga, D. Sveile, V. Stepanova, L. Zvaigzne, N. Smeļova, I. Barkāne, K. Broka, L. Čerņavska, B. Sarkane, N. Pētersone, V. Kalniete, I. Rungovska, A. Mortuzāne, L. Andrejeva, E. Grišuļonoka, treneris – A. Drēska)

Vīrieši:

12. *vieta* augstākajā līgā –
 Celtnieks (O. Viļumsons,
 U. Ešenvalds, R. Vecums,
 I. Krūmiņš, I. Čerņavskis,
 A. Ķipēns, S. Kohans, O. Ošiņš,
 J. Valeiko, H. Zeidmanis,
 J. Jonāns, A. Bels, V. Bērziņš,
 U. Dozbergs, treneri – N. Grasis
 un A. Gulbis)

PSRS TAUTU SPARTAKIĀDE

Sievietes:

13. *vieta* – Latvijas izlase
 (N. Pētersone, L. Čerņavska,
 N. Kudrjavceva, N. Šmeļova,
 L. Andrejeva, A. Krūmiņa,
 V. Stepanova, I. Rungovska,
 D. Sveile, I. Barkāne,
 A. Slišāne, V. Ozola,
 B. Sprukule, treneri –
 A. Drēska un R. Zemvalde)

Vīrieši:

10. *vieta* – Latvijas izlase
 (O. Viļumsons, U. Ešenvalds,
 R. Vecums, I. Krūmiņš,
 I. Čerņavskis, A. Ķipēns,
 S. Kohans, J. Jonāns, A. Bels,
 H. Zeidmanis, O. Ošiņš,
 J. Valeiko, V. Bērziņš,
 U. Dozbergs, treneri –
 N. Grasis un A. Gulbis)

1980

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – LVFKI (D. Sveile,
 N. Pētersone, B. Sprukule,
 V. Stepanova, K. Broka,
 L. Andrejeva, I. Rungovska,
 treneris – V. Jaškins)
 2. *vieta* – Junioros
 3. *vieta* – LVU

Vīrieši:

1. *vieta* – RPI (V. Bērziņš,
 U. Ešenvalds, R. Pētersons,
 O. Ošiņš, S. Kohans, R. Vecums,
 I. Dārznieks, A. Sēja, V. Ilgavīzis,
 J. Ozoliņš, I. Kazinieks, treneris –
 H. Čebrikovs)
 2. *vieta* – Celtnieks
 3. *vieta* – Juniori

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

8. *vieta* 1. līgā – Vārpa
 (N. Pētersone, B. Sarkane,
 V. Stepanova, D. Sveile, I. Barkāne,
 L. Andrejeva, I. Rungovska,
 V. Ozola, K. Broka, L. Kalniete,
 L. Zvaigzne, D. Spude, A. Sprukule,
 V. Jefimova, Ā. Slišāne, B. Sproģe,
 N. Kudrjavceva, treneris –
 A. Drēska)

Vīrieši:

1. vieta 1. līgā – Celtnieks
(U. Ešenvalds, S. Kohans,
H. Zeidmanis, A. Ķipēns,
I. Krūmiņš, U. Kluburs, V. Putāns,
I. Bete, S. Demidovs, J. Jonāns,
I. Čerņavskis, R. Vecums,
A. Skapsts, treneri – A. Gulbis un
Dz. Kurmis)

Starptautiskās kategorijas tiesneši
A. Vītols un J. Ķuzulis piedalās
olimpiskajās spēlēs Maskavā.

1981

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. vieta – LVFKI (N. Pētersone,
G. Viksna, L. Andrejeva,
K. Broka, D. Sveile, I. Ostrova,
I. Barkāne, V. Stepanova,
A. Sirsniņa, I. Rungovska,
I. Žukovska, A. Krūmiņa,
trenere – K. Broka)
2. vieta – LVU
3. vieta – MSI

Vīrieši:

1. vieta – Celtnieks (S. Kohans, I.
Krūmiņš, A. Skapsts, U. Kluburs,
S. Demidovs, P. Kleščevņikovs,

I. Bete, I. Purmalis, U. Lamberts,
treneris – Dz. Kurmis)

2. vieta – RPI

3. vieta – Bauskas SKF

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

6. vieta 1. līgā – Vārpa
(N. Pētersone, E. Grišuļonoka,
N. Kudrjavceva, I. Lauva,
I. Barkāne, V. Stepanova,
L. Kalniete, A. Sirsniņa,
I. Rungovska, A. Krūmiņa,
D. Sveile, B. Sarkane,
L. Andrejeva, V. Ozola, treneri –
A. Drēska un R. Zemvalde)

Vīrieši:

10. vieta augstākajā līgā –
Celtnieks (U. Kluburs, S. Kohans,
I. Krūmiņš, S. Demidovs,
A. Ķipēns, A. Skapsts, J. Jonāns,
J. Dušelis, H. Zeidmanis,
J. Skrebelis, U. Ešenvalds,
V. Bērziņš, V. Putāns, R. Vecums,
treneris – A. Gulbis)

N. Kudrjavceva PSRS junioru
izlases sastāvā izcīna pasaules
čempiones titulu Kanādā.

U. Kluburs PSRS junioru izlases
sastāvā izcīna sudraba medaļu
pasaules čempionātā Portugālē.

1982

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – SCO (N. Pētersone, V. Stepanova, L. Andrejeva, V. Ozola, M. Petrova, R. Čandere, J. Leitāne, D. Golda, I. Martinsone, S. Ozola, treneris – A. Drēska)
2. *vieta* – LVFKI
3. *vieta* – MSI

Vīrieši:

1. *vieta* – Celtnieks (U. Kluburs, I. Krūmiņš, J. Jonāns, A. Tjarve, I. Čerņavskis, P. Kļeščevņikovs, I. Bete, A. Skapsts, U. Lamberts, S. Demidovs, S. Kohans, J. Vilsons, treneris – A. Gulbis)
2. *vieta* – LVFKI
3. *vieta* – RPI

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

7. *vieta* 1. līgā – Vārpa (N. Pētersone, B. Sarkane, N. Kudrjavceva, V. Stepanova, L. Andrejeva, I. Barkāne, V. Ozola, A. Karlovska, E. Grišuļonoka, I. Volksona, S. Rutkovska, B. Sproģe, L. Kalniete, M. Petrova, A. Krūmiņa, I. Rungovska, T. Makeičika, treneris – A. Drēska)

Vīrieši:

6. *vieta* augstākajā līgā – Celtnieks (U. Kluburs, H. Zeidmanis, S. Kohans, S. Demidovs, A. Ķipēns, V. Bērziņš, J. Jonāns, U. Ešenvalds, A. Skapsts, J. Dušelis, V. Aleksandrovskis, J. Skrebelis, J. Baldiņš, A. Tjarve, I. Bete, treneris – A. Gulbis un Dz. Kurmis)

Starptautiskās kategorijas tiesneši

A. Vitols un J. Ķuzulis piedalās pasaules čempionātā Vācijas Federatīvajā Republikā.

1983

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – TEC 2 (D. Golde, L. Gliba, V. Geimane, S. Loseva, G. Mikucāne, I. Majore, S. Ozola, I. Martinova, Ž. Ņikuļina, B. Sproģe, S. Tihonenko, M. Trofimova, L. Upena, D. Čelsone, I. Isakova, O. Kirkunova, I. Balode, E. Stečuka, L. Andrejeva, treneris – A. Losevs)
2. *vieta* – LVFKI
3. *vieta* – MSI

Vīrieši:

1. *vieta* – Celtnieks (U. Kluburs, I. Čerņavskis, Dz. Kurmis, P. Kļeščevņikovs, I. Vinters, I. Bete, A. Tjarve, J. Vilsons, I. Krūmiņš, A. Rubulis, treneris – A. Gulbis)
2. *vieta* – LVFKI
3. *vieta* – Bauskas SKF

PSRS TAUTU SPARTAKIĀDE

Sievietes:

10. *vieta* – Latvijas izlase (B. Sproģe, V. Stepanova, L. Kalniete, L. Grišuļonoka, A. Jurkeviča, A. Krūmiņa, T. Makeičika, V. Ozola, M. Petrova, L. Andrejeva, N. Pētersone, N. Kudrjavceva, I. Rudkovska, B. Sarkane, treneri – A. Drēska un H. Zeidmanis)

Vīrieši:

8. *vieta* – Latvijas izlase (N. Reips, U. Kluburs, J. Skrebelis, A. Tjarve, S. Kohans, J. Baldiņš, A. Skapsts, A. Ķipēns, I. Kazinieks, V. Bērziņš, J. Jonāns, A. Bāliņš, I. Čerņavskis, J. Dušelis, treneri – A. Gulbis un Dz. Kurmis)

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

4. *vieta* 1. līgā – Vārpa (T. Makeičika, N. Pētersone, B. Sarkane, N. Kudrjavceva, V. Stepanova, L. Andrejeva, V. Ozola, B. Sproģe, L. Kalniete, M. Petrova, E. Grišuļonoka, A. Krūmiņa, G. Branfelde, treneris – A. Drēska)

Vīrieši:

11. *vieta* augstākajā līgā – Celtnieks (U. Kluburs, J. Dušelis, A. Skapsts, U. Ešenvalds, A. Ķipēns, S. Demidovs, J. Jonāns, A. Bāliņš, A. Tjarve, I. Bete, I. Čerņavskis, I. Kazinieks, J. Baldiņš, J. Skrebelis, treneri – A. Gulbis un Dz. Kurmis)

Starptautiskās kategorijas tiesneši
A. Vītols un J. Ķuzulis piedalās
B klases pasaules čempionātā
Nīderlandē.

1984

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – LVU (B. Sarkane, L. Grišuļonoka, I. Lauva, A. Krūmiņa, L. Kalniete, S. Pastare,

D. Pravaine, L. Barkāne,
G. Vicplūce, I. Volksons,
I. Burmistere, G. Branfelde,
A. Grīva, I. Geidāne, I. Blūzmane,
D. Šteinberga, A. Jeriķe, treneris –
J. Melbārdis)

2. *vieta* – LVFKI

3. *vieta* – MSI

Vīrieši:

1. *vieta* – Juniori (P. Baumanis,
A. Brencāns, V. Pisarenko,
J. Serovs, H. Karjuss, A. Vinters,
A. Strazds, J. Skābārdis,
R. Dimpers, I. Krastiņš,
G. Jakuško, J. Valeiko, J. Valks,
A. Bidzāns, D. Aņisimovs,
V. Vaščilko, treneris – J. Valeiko)

2. *vieta* – Celtnieks

3. *vieta* – RPI

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

2. *vieta* 1. līgā – Vārpa
(B. Sarkane, I. Majore, V. Kļimova,
N. Kudrjavceva, V. Stepanova,
I. Avota, S. Kravčevska, G. Ozoliņa,
L. Andrejeva, A. Jurkeviča,
J. Ušakova, V. Muktāne, treneri –
A. Drēska un H. Zeidmanis)

Vīrieši:

12. *vieta* PSRS augstākajā līgā –
Celtnieks (U. Kluburs, A. Tjarve,

U. Ešenvalds, J. Dušelis,
S. Demidovs, A. Ķipēns,
V. Bērziņš, J. Jonāns, L. Bolgzds,
I. Čerņavskis, J. Skrebelis,
treneris – A. Gulbis)

1985

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – LVU (B. Sarkane,
T. Krūmiņa, L. Kalniete,
V. Kļimova, V. Brikmane,
J. Medne, I. Oļehno, G. Teivāne,
I. Burmistre, M. Velikāne,
I. Korkina, I. Grīnberga,
I. Volksons, treneris –
J. Melbārdis)

2. *vieta* – MSI

3. *vieta* – LVFKI

Vīrieši:

1. *vieta* – RPI (N. Reips,
U. Ešenvalds, J. Dušelis,
V. Bērziņš, A. Ķipēns,
A. Kozlovskis, A. Šlosbergs,
J. Neilands, V. Prusaks,
G. Grabovskis, A. Ivaņkovs,
I. Lastovskis, A. Maļinovskis,
I. Ozernovs, E. Gribusts, treneris –
H. Čebrikovs)

2. *vieta* – Celtnieks

3. *vieta* – Pilots

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

9. *vieta* A klases II grupā – Vārpa (S. Medne, N. Pētersone, I. Majore, V. Stepanova, S. Spole, V. Kļimova, R. Zveginceva, B. Aumeistare, V. Muktāne, G. Ozoliņa, I. Birzniece, L. Andrejeva, N. Kudrjavceva, A. Jurkeviča, V. Brikmane, V. Kravčevska, treneri – A. Drēska un N. Pētersone)

Vīrieši:

8. *vieta* 1. līgā – Celtnieks (J. Dušelis, A. Strazds, A. Tjarve, A. Bāliņš, R. Dimpers, V. Bērziņš, J. Baldiņš, L. Bolgzds, A. Ķipēns, A. Brencāns, U. Ešenvalds, N. Reips, treneris – Dz. Kurmis)

Starptautiskās kategorijas tiesneši
A. Vītols un J. Ķuzulis tiesā spēli
Pasaules izlase – Dānija
Kopenhāgenā, un pasaules
čempionātu VFR.

1986

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – LVU (L. Kalniete, M. Velikāne, I. Burmistre, V. Ozola,

S. Miķelsone, D. Pravaine, I. Volksone, R. Barkāne, B. Sarkane, A. Krūmiņa, J. Grišuļonoka, J. Grīnberga, A. Grīza, A. Tukiša, treneris – J. Melbārdis)

Vīrieši:

1. *vieta* – LVFKI (E. Stalidzāns, O. Pavlovs, J. Dušelis, L. Bolgzds, J. Skābārdis, J. Skrebelis, M. Trifonovs, A. Dude, A. Strazds, U. Lamberts, G. Levickis, treneris – N. Grasis)
2. *vieta* – RPI
3. *vieta* – Bauskas SKF

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

3. *vieta* 1. līgā – Vārpa (N. Kudrjavceva, L. Andrejeva, O. Potehina, V. Kļimova, T. Grišuļonoka, A. Cvetkova, S. Mednis, R. Zveginceva, A. Jurkeviča, I. Birzniece, A. Līce, S. Tabūna, S. Spole, Z. Vaimovska, V. Mukāne, G. Ozoliņa, V. Brikmane, N. Pētersone, treneris – A. Drēska)

Vīrieši:

9. *vieta* 1. līgā – Celtnieks (N. Reips, J. Dušelis, L. Bolgzds, A. Brencāns, A. Tjarve, G. Skurba, R. Dimpers, A. Aumeistars,

J. Skrebelis, P. Baumanis,
A. Ozoliņš, A. Rakstiņš, J. Baldiņš,
treneris – Dz. Kurmis)

1987

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – LVU (S. Brāķe,
J. Medne, M. Velikāne, V. Ozola,
I. Burmistre, J. Mihailova,
V. Leitāne, R. Zveginceva,
B. Puriņa, S. Mednis, I. Volksone,
trenere – B. Sarkane)

Vīrieši:

1. *vieta* – Bauskas SKF
(V. Meļņikovs, G. Šeners,
E. Brazovskis, V. Pūpols,
A. Tjarve, V. Jurčenko, J. Jonāns,
A. Heinrihsons, G. Skurba,
H. Zeidmanis, P. Līcis, R. Mallons,
I. Panteļejevs, J. Pumpuriņš,
G. Skopcovs, treneris – P. Līcis)
2. *vieta* – RPI
3. *vieta* – LVFKI

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* pretendentu turnīrā par
iekļūšanu augstākajā līgā – Vārpa
(N. Kudrjavceva, L. Andrejeva,
O. Potehina, V. Kļimova,

T. Grišuļonoka, A. Cvetkova,
S. Mednis, R. Zveginceva,
A. Jurkeviča, I. Birzniece, A. Līce,
S. Tabūne, G. Ozoliņa, I. Mukāne,
treneris – A. Drēska)

Vīrieši:

7. *vieta* 1. līgā – Celtnieks
(N. Reips, A. Rakstiņš, J. Dušelis,
G. Skopcovs, A. Tjarve,
R. Dimpers, A. Aumeistars,
A. Brenčāns, J. Skrebelis,
L. Bolgzds, A. Dudarevs,
S. Demidovs, treneris –
Dz. Kurmis)

1988

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – Sarkanais kvadrāts
(N. Pētersone, B. Aumeistare,
T. Grišuļonoka, J. Mihailova,
L. Tihanova, A. Ezerīte,
M. Petrova, J. Dercepe,
A. Kuzmina, O. Ožņenko,
T. Šibajeva, V. Kurbala, trenere –
T. Šibajeva)
2. *vieta* – Vārpa
3. *vieta* – MSI

Vīrieši:

1. *vieta* – Bauskas SKF
(N. Reips, G. Skurba, A. Tjarve,

E. Brazovskis, H. Zeidmanis,
 A. Heinrihsons, V. Pūpols,
 V. Jurčenko, V. Meļņikovs,
 R. Mallons, G. Skopcovs,
 I. Panteļejevs, J. Jonāns, P. Līcis,
 treneris – P. Līcis)
 2. *vieta* – Sarkanā zvaigzne
 3. *vieta* – Celtnieka juniori

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

12. *vieta* augstākajā līgā – Vārpa
 (E. Laganovska, S. Mednis,
 S. Gasūne, G. Ozoliņa, V. Kļimova,
 I. Birzniece, A. Cvetkova, A. Līce,
 O. Potehina, L. Andrejeva,
 N. Kudrjavceva, A. Jurkeviča,
 R. Zveginceva, T. Grišuļonoka,
 treneri – A. Drēska un
 N. Pētersone)

Vīrieši:

1. *vieta* 1. līgā – Celtnieks
 (N. Reips, A. Ļaba, J. Dušelis,
 G. Skopcovs, L. Bolgzds,
 A. Dudarevs, J. Skrebelis,
 A. Brencāns, V. Labanovskis,
 A. Tjarve, S. Demidovs,
 S. Stupka, A. Aumeistars,
 R. Dimpers, A. Ozoliņš,
 U. Vikštrēms, A. Lazdiņš,
 treneris – Dz. Kurmis)

1989

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Vīrieši:

1. *vieta* – Celtnieks (P. Galējs,
 A. Varfolomejevs, I. Onufrijevs,
 O. Skadiņš, A. Melderis,
 E. Gerškovičs, A. Cjunksis,
 Ē. Cjunksis, J. Smagars,
 U. Vikštrēms, O. Vasiļevskis,
 A. Putāns, V. Proškina, A. Lazdiņš,
 I. Dumarāns, treneris – J. Vilsons)
 2. *vieta* – Bauskas SKF
 3. *vieta* – Sarkanā zvaigzne

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

5. *vieta* 1. līgā – Vārpa (I. Reņģe,
 I. Murāne, A. Bugajevska,
 T. Grišuļonoka, R. Zveginceva,
 A. Jureviča, I. Korkla, I. Surikova,
 I. Birzniece, O. Potehina,
 V. Leitāne, S. Spote, G. Ozoliņa,
 A. Cvetkova, V. Kļava, A. Līce,
 N. Kudrjavceva, T. Zamoreva,
 treneris – A. Drēska)

Vīrieši:

9. *vieta* augstākajā līgā – Celtnieks
 (A. Tjarve, S. Demidovs, S. Stupka,
 A. Ļaba, J. Dušelis, A. Lazdiņš,
 B. Bramanis, L. Bolgzds,
 A. Aumeistars, D. Bražņikovs,
 treneris – Dz. Kurmis)

1990

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

1. *vieta* – Ulbroka (G. Ozoliņa, A. Jurkēviča, A. Līce, S. Spote, O. Potehina, I. Murāne, V. Kļava, I. Surikova, T. Zamoreva, I. Bensone, D. Petrova, I. Domračeva, J. Jefimova, treneris – A. Drēska)
2. *vieta* – Sarkanais kvadrāts
3. *vieta* – LVFKI

Vīrieši:

1. *vieta* – Bauskas SKF (V. Meļņikovs, N. Ievenieks, E. Brazovskis, V. Jurčenko, R. Mallons, A. Heinrihsons, P. Līcis, I. Panteļejevs, N. Reips, G. Šēners, H. Zeidmanis, G. Skopcovs, G. Skurba, V. Pūpols, J. Baldiņš, A. Sēja, treneris – P. Līcis)
2. *vieta* – RASMS GKS
3. *vieta* – Sarkanā zvaigzne

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

7. *vieta* 1. līgā – Vārpa (I. Bensone, A. Bugajevska, A. Cvetkova, A. Jurkēviča, V. Kļava, N. Kudrjavceva, A. Līce,

- J. Korkla, E. Laganovska, I. Murāne, G. Ozoliņa, O. Potehina, S. Spote, J. Surikova, R. Zveginceva, treneris – A. Drēska)

Vīrieši:

12. *vieta* augstākajā līgā – Celtnieks (A. Lazdiņš, A. Ļaba, D. Bražņikovs, J. Dušelis, L. Bolgzds, A. Brencāns, J. Skrebelis, V. Labanovskis, A. Ozoliņš, S. Stupka, J. Smagars, U. Vikštrēms, Ē. Cjunksis, A. Cjunksis, P. Galējs, V. Proškins, J. Lange, A. Melderis, treneris – Dz. Kurmis)

1991

LPSR MEISTARSACĪKSTES

Vīrieši:

1. *vieta* – LVFKI (D. Bražņikovs, A. Ļaba, M. Krauze, L. Bolgzds, J. Dušelis, E. Iljenkovs, O. Omuls, V. Labanovskis, A. Lazdiņš, M. Muižnieks, O. Pavlovs, J. Smagars, J. Skrebelis, S. Stupka, U. Vikštrēms, I. Venšavs, J. Židens, treneris – N. Grasis)
2. *vieta* – Nākotne
3. *vieta* – Bauskas SKF

PSRS MEISTARSACĪKSTES

Sievietes:

6. *vieta* 1. ligā – Vārpa (S. Spote, I. Domračeva, I. Blusova, A. Jurkeviča, G. Ozoliņa, A. Cvetkova, T. Zamoreva, I. Berezina, O. Potehina, I. Murāne, I. Surikova, A. Līce, A. Bugajevska, D. Petrova, treneri – A. Drēska, N. Pētersone)

Vīrieši:

1. *vieta* 1. ligā – Celtnieks (J. Smagars, L. Bolgzds, S. Stupka, A. Brencāns, U. Vikštrēms, A. Lazdiņš, J. Skrebelis, A. Ozoliņš, V. Labanovskis, J. Smagars, Ē. Cjunksis, A. Cjunksis, J. Dušelis, A. Melderis, M. Šāvējs, V. Proškins, D. Bražņikovs, A. Ļaba, treneris – Dz. Kurmis)

1992

LATVIJAS ČEMPIONĀTS

Sievietes:

1. *vieta* – Sarkanais kvadrāts (N. Pētersone, J. Mihailova, V. Baženova, B. Aumeistare, S. Kravčevska, S. Tihonenko, L. Aleksandrova, A. Špakova, A. Bugajevska, L. Andrejeva, A. Līce, M. Senčurova, T. Šibajeva, trenere – L. Andrejeva)

2. *vieta* – LSPA

3. *vieta* – Ludza

Vīrieši:

1. *vieta* – Celtnieks (D. Bražņikovs, V. Proškins, A. Lazdiņš, A. Melderis, A. Brencāns, L. Bolgzds, J. Smagars, R. Pambakers, V. Labanovskis, U. Vikštrēms, A. Cjunksis, Ē. Cjunksis, treneris – Dz. Kurmis)
2. *vieta* – SK Tēvzeme
3. *vieta* – AF Nākotne

1993

LATVIJAS ČEMPIONĀTS

Sievietes:

1. *vieta* – Vārpa (V. Baženova, I. Surikova, I. Bensone, I. Berezina, T. Zamoreva, D. Gņedaja, I. Murāne, G. Ozoliņa, A. Līce, A. Bugajevska, A. Špakova, A. Akmene, treneri – J. Valeiko un N. Pētersone)
2. *vieta* – Kvadrāts
3. *vieta* – Ludza

Vīrieši:

1. *vieta* – A&T (L. Bolgzds, D. Bražņikovs, A. Brencāns, A. Cjunksis, Ē. Cjunksis, I. Geislers, V. Labanovskis,

A. Melderis, A. Ozoliņš,
V. Proškins, J. Smagars, M. Šāvējs,
U. Vikstrēms, A. Uščins, treneris –
Dz. Kurmis)
2. *vieta* – DIO
3. *vieta* – Meteors

1994

LATVIJAS ČEMPIONĀTS

Sievietes:

1. *vieta* – HK Vārpa
(N. Pētersone, I. Murāne,
J. Mihailova, I. Bensone,
G. Ozoliņa, D. Gņedaja,
V. Baženova, I. Šteinberga,
A. Lice, L. Katiševa, I. Akantjeva,
J. Leščinska, treneris – J. Valeiko)
2. *vieta* – Kvadrāts
3. *vieta* – LSPA/SI

Vīrieši:

1. *vieta* – A&T (D. Bražņikovs,
K. Briedis, A. Melderis, J. Smagars,
A. Uščins, S. Stupka, V. Proškins,
J. Dušelis, O. Skadiņš,
V. Labanovskis, Ā. Puriņš,
I. Geislers, J. Strautnieks,
M. Vekmanis, treneri – Dz. Kurmis
un U. Lamberts)
2. *vieta* – RO&MA
3. *vieta* – HK Dobeļe

1995

LATVIJAS ČEMPIONĀTS

Sievietes:

1. *vieta* – HK Vārpa
(N. Pētersone, I. Murāne,
I. Šteinberga, I. Bensone,
D. Gņedaja, G. Ozoliņa,
V. Baženova, I. Akantjeva,
J. Mihailova, L. Katiševa,
J. Leščinska, S. Svito,
treneris – J. Valeiko)
2. *vieta* – HK Estra
3. *vieta* – BTB Ludza

Vīrieši:

1. *vieta* – RVR/UV Centrs
(A. Melderis, J. Smagars,
R. Emuliņš, G. Skurba, A. Skapsts,
V. Labanovskis, J. Strautnieks,
I. Geislers, I. Grēvelis, O. Skadiņš,
E. Stalidzāns, A. Ķirsis-Kiršs,
A. Brencāns, R. Patkovskis,
A. Aumeistars, treneris – J. Valeiko)
2. *vieta* – RO SK/ASK
3. *vieta* – VNU Meteors

1996

LATVIJAS ČEMPIONĀTS

Sievietes:

1. *vieta* – HK Vārpa
(N. Pētersone, L. Bergmane,

G. Ozoliņa, I. Šteinberga,
D. Gņedaja, I. Bensone,
V. Baženova, T. Zamoreva,
I. Akantjeva, J. Mihailova,
I. Pogurecka, L. Saveljeva,
I. Murāne, treneris – J. Valeiko)
2. *vieta* – BTB Ludza
3. *vieta* – ARNO

Vīrieši:

1. *vieta* – Dambis/ASK
(M. Skabeiķis, A. Skabergs,
A. Uščins, A. Dudarevs, I. Kučāns,
A. Ravinskis, R. Dimpers,
J. Bunka, I. Geislers, U. Tukāns,
S. Kalniņš, R. Ozoliņš, Ā. Putāns,
I. Mežulis, D. Tarakanovs,
treneris – A. Gulbis)
2. *vieta* – Tukuma GPS
3. *vieta* – Jūrmalas PSK

1997

LATVIJAS ČEMPIONĀTS

Sievietes:

1. *vieta* – HK Vārpa
(G. Ozoliņa, I. Bensone,
D. Gņedaja, A. Lice,
I. Šteinberga, L. Saveljeva,
J. Mihailova, D. Bartkeviča,
A. Šķirmante, V. Baženova,
I. Pogurecka, K. Latkovska,
K. Voitiņa, I. Bremene, K. Blome,
treneris – J. Valeiko)

2. *vieta* – BTB Ludza

3. *vieta* – Latvijas Universitāte

Vīrieši:

1. *vieta* – Dambis/ASK
(M. Skabeiķis, D. Bražņikovs,
A. Uščins, Z. Stoļarovs,
D. Tarakanovs, A. Ravinskis,
Ā. Putāns, J. Bunka, R. Dimpers,
I. Geislers, I. Kučāns,
A. Dudarevs, S. Kalniņš,
U. Tukāns, A. Melderis, treneris –
A. Gulbis)
2. *vieta* – Tukuma GPS
3. *vieta* – Dobeļe/Spodriņa

1998

LATVIJAS ČEMPIONĀTS

Sievietes:

1. *vieta* – HK Vārpa (G. Ozoliņa,
I. Bensone, G. Šimkova, L. Gailīte,
I. Šteinberga, D. Gņedaja,
L. Saveljeva, E. Lujāne, N. Pielede,
I. Pogurecka, treneris – J. Valeiko)
2. *vieta* – BTB Ludza
3. *vieta* – Ogres PSC

Vīrieši:

1. *vieta* – Dambis/ASK (A. Uščins,
A. Melderis, S. Kalniņš, I. Kučāns,
D. Tarakanovs, J. Bunka,
I. Geislers, M. Suharevskis,
I. Dumarāns, A. Ravinskis,

An. Kuzmins, Al. Kuzmins,
I. Serafimovičs, E. Klešņiks,
A. Kušners, M. Libergs, A. Gailis,
H. Tihanovs, Z. Stoļarovs,
M. Čerņavskis, I. Kučāns,
M. Skabeļķis, J. Petrovičs,
V. Buliņš, treneris – A. Gulbis)
2. *vieta* – LLU/*Tenax/Volvo Truck*
3. *vieta* – Ludzas PSK

2004

LATVIJAS ČEMPIONĀTS

Sievietes:

1. *vieta* – BTB Ludza (S. Deksne,
I. Adijāne, A. Puncule, I. Makņa,
N. Kalašņikova, I. Ludborža-Vrona,
J. Matvejeva, I. Stepkāne,
I. Jermaļonoka, S. Narnicka,
L. Osipova, A. Trukšāne,
I. Matisāne, E. Fjodorova,
K. Klementjeva, E. Maļavkina,
trenere – R. Muiženika)
2. *vieta* – Ogre
3. *vieta* – LSPA

Vīrieši:

1. *vieta* – ASK/AB.LV
(M. Skabeļķis, H. Tihanovs,
A. Babra, A. Uščins, A. Straume,
A. Gailis, V. Buliņš, M. Čerņavskis,
D. Ruško, R. Līcis, Al. Kuzmins,
A. Lazdiņš, V. Gūtmanis,
I. Serafimovičs, An. Kuzmins,

M. Valkovskis, A. Kušners,
treneris – A. Gulbis)
2. *vieta* – LSPA/Ugunsdzēsējs
3. *vieta* – LLU/*Tenax*

2005

LATVIJAS ČEMPIONĀTS

Sievietes:

1. *vieta* – BTB Ludza (I. Makņa,
I. Vrona, A. Puncule, S. Deksne,
E. Fjodorova, I. Stepkāne,
S. Narnicka, J. Matvejeva,
I. Adijāne, I. Jermaļonoka,
N. Kalašņikova, E. Maļavkina,
K. Klementjeva, L. Osipova,
A. Trukšāne, I. Matisāne,
V. Šļubčenko, trenere –
R. Muiženika)
2. *vieta* – Ogres SC
3. *vieta* – Salaspils SK

Vīrieši:

1. *vieta* – ASK/AB.LV
(H. Tihanovs, An. Kuzmins,
A. Gailis, Al. Kuzmins, A. Straume,
M. Valkovskis, Ģ. Lilienfelds,
J. Glušaks, M. Veršakovs, A. Babra,
J. Gremzde, J. Pavlovičs, R. Līcis,
E. Vadzītis, A. Kušners, R. Šteins,
V. Gūtmanis, G. Dembovskis,
treneris – A. Gulbis)
2. *vieta* – LSPA/Ugunsdzēsējs
3. *vieta* – LLU/*Tenax*

2006

LATVIJAS ČEMPIONĀTS

Sievietes:

1. *vieta* – Stopiņu NHK
(E. Ekkerte, K. Lūciņa, I. Asare,
B. Baumanē, G. Purgaile,
E. Dūda, U. Vitapa, J. Poriete,
R. Jeruševica, V. Leitāne,
S. Baumanē, M. Bikova,
L. Nikolajeva, T. Šibajeva,
L. Čerņavska, G. Ozoliņa,
trenere – G. Ozoliņa)
2. *vieta* – BTB Ludza
3. *vieta* – Salaspils SK

Vīrieši:

1. *vieta* – ASK/AB.LV (A. Gailis,
A. Straume, Ģ. Lilienfelds,
J. Glušaks, M. Veršakovs,
J. Gremzde, J. Pavlovičs, A. Babra,
E. Vadzītis, A. Kušners, R. Šteins,
V. Gūtmanis, R. Trifanovs, I. Dude,
J. Grišanovs, treneris – A. Gulbis)
2. *vieta* – Tenax/Dzirnavnieks
3. *vieta* – LSPA/Ugunsdzēsējs

2007

LATVIJAS ČEMPIONĀTS

Sievietes:

1. *vieta* – BTB Ludza
(L. Lisovska, I. Adijāne, I. Makņa,
A. Puncule, N. Kalašņikova,
I. Vrona, J. Matvejeva, I. Stepkāne,
V. Šļubčenko, S. Narņicka,
A. Trukšāne, I. Matisāne,
E. Fjodorova, E. Maļavkina,
trenere – R. Muiženika)
2. *vieta* – Stopiņu NHK
3. *vieta* – LSPA

Vīrieši:

1. *vieta* – ASK/AB.LV (A. Babra,
R. Šteins, Ē. Blūms, J. Glušaks,
E. Borodovskis, J. Gremzde,
A. Kušners, U. Libergs,
Ģ. Lilienfelds, J. Pavlovičs,
A. Straume, E. Vadzītis,
R. Trifanovs, M. Veršakovs,
I. Dude, treneris – A. Gulbis)
2. *vieta* – Tenax/Dzirnavnieks
3. *vieta* – LSPA/Ugunsdzēsējs

LATVIJAS IZLAŠU STARTI EIROPAS UN PASAULES ČEMPIONĀTU KVALIFIKĀCIJAS TURNĪROS

1994. GADA EIROPAS ČEMPIONĀTA KVALIFIKĀCIJAS TURNĪRS SIEVIETĒM

1. *Norvēģija* 10
2. *Lietuva* 9
3. *Francija* 5
4. *Latvija* 0

Norvēģija – Latvija

34:13 (15:6)

Latvija – Francija

21:23 (10:8)

Latvija – Norvēģija

13:34 (7:16)

Francija – Latvija

24:17 (14:8)

Lietuva – Latvija

34:11 (16:6)

Latvija – Lietuva

20:30 (11:11)

(I. Murāne, Z. Čavare, A. Cjunska,
I. Domračova – 6*, G. Ozoliņa – 11,
I. Šteinberga – 11, J. Mihailova – 4,
V. Baženova – 15, T. Zamoreva – 11,
I. Berezina – 24, A. Līce,
E. Laganovska – 1, I. Bensone – 4,
N. Kudrjavceva – 7, I. Pokule,
A. Lavrinoviča – 1, treneri –
J. Valeiko un N. Grasis)

1994. GADA EIROPAS ČEMPIONĀTA KVALIFIKĀCIJAS TURNĪRS VĪRIEŠIEM

1. *Spānija* 15
2. *Polija* 11
3. *Šveice* 10
4. *Latvija* 4
5. *Kipra* 0

Kipra – Latvija

28:32 (10:15)

Latvija – Kipra (Kiprā)

32:17 (16:7)

Šveice – Latvija

31:24 (18:12)

Spānija – Latvija

33:12 (14:7)

Latvija – Polija

19:36 (12:18)

Latvija – Spānija

22:29 (8:13)

Latvija – Šveice (Šveicē)

26:28 (11:15)

Polija – Latvija

27:12 (11:4)

(I. Purmalis, D. Bražņikovs,
A. Ravinskis – 4, R. Dimpers – 16,
V. Proškis – 9, A. Melders – 11,
A. Brencāns – 2, L. Bolgzds – 17,
J. Smagars – 27, U. Vikštrēms – 18,

* Aiz spēlētāju uzvārda – gūtie vārti attiecīgajā kvalifikācijas ciklā.

V. Labanovskis – 18, Ē. Cjunksis – 7,
E. Švanks – 17, S. Stupka,
J. Dušelis – 14, A. Skapsts – 1,
A. Lazdiņš – 1, O. Skadiņš – 2,
A. Uščins – 11, Ā. Puriņš – 2,
A. Jansons – 2, treneris –
Dz. Kurmis)

1996. GADA EIROPAS ČEMPIONĀTA
KVALIFIKĀCIJAS TURNĪRS VĪRIEŠIEM

1. *Dienvidslāvija* 10
2. *Portugāle* 8
3. *Ukraina* 4
4. *Latvija* 2

Latvija – Dienvidslāvija
(Dienvidslāvija)

19:24 (10:14)

Dienvidslāvija – Latvija

24:19 (12:7)

Portugāle – Latvija

22:15 (8:6)

Latvija – Portugāle (Portugālē)

20:19 (7:9)

Ukraina – Latvija

28:22 (16:12)

Ukraina – Latvija

22:18 (14:9)

(M. Šāvējs, M. Skabeikis,

A. Cjunksis – 3, E. Švanks – 43,

Ē. Cjunksis – 11, A. Uščins – 11,

R. Dimpers – 10, I. Kučāns – 3,

A. Ravinskis – 3, U. Vikštrēms – 9,

I. Dumarāns – 3, A. Lazdiņš – 8,

V. Labanovskis – 6, A. Pilskalns – 2,
D. Tarakanovs – 6, treneris
A. Ulāns)

1998. GADA EIROPAS ČEMPIONĀTA
KVALIFIKĀCIJAS TURNĪRS VĪRIEŠIEM

1. *Slovākija* 9

2. *Turcija* 9

3. *Latvija* 5

4. *Igaunija* 1

Igaunija – Latvija

22:22 (9:11)

Latvija – Igaunija

29:23 (17:11)

Latvija – Turcija

25:25 (13:12)

Turcija – Latvija

29:26 (14:9)

Latvija – Slovākija

25:25 (13:14)

Slovākija – Latvija

24:21 (13:10)

(N. Reips, M. Skabeikis, D. Putra,

J. Bunka, I. Dumarāns – 11,

R. Emuliņš – 1, A. Jansons,

I. Kučāns – 17, A. Lazdiņš – 27,

A. Melderis – 27, J. Smagars – 16,

D. Tarakanovs – 2, A. Uščins – 26,

I. Geislers – 7, A. Pilskalns – 5,

V. Labanovskis – 7, Ā. Puriņš – 1,

A. Ravinskis, treneri – A. Gulbis

un J. Valeiko)

2000. GADA EIROPAS ČEMPIONĀTA
KVALIFIKĀCIJAS TURNĪRS VĪRIEŠIEM

1. *Portugāle* 8
2. *Gruzija* 8
3. *Slovākija* 4
4. *Latvija* 4

Slovākija – Latvija

20:17 (9:8)

Latvija – Slovākija

21:18 (11:7)

Latvija – Portugāle

22:21 (11:14)

Portugāle – Latvija

26:18 (12:8)

Latvija – Gruzija

18:19 (13:8)

Gruzija – Latvija

27:23 (14:13)

(D. Bražņikovs, M. Skabeiķis,
I. Dumarāns – 4, A. Pētersons – 6,
D. Tarakanovs – 22, A. Melderis,
V. Proškis – 19, A. Ravinskis 3,
A. Lazdiņš – 25, J. Smagars – 17,
I. Serafimovičs – 1, A. Uščins 15,
V. Labanovskis – 7, treneris –
Dz. Kurmis)

2003. GADA PASAULES ČEMPIONĀTA
KVALIFIKĀCIJAS TURNĪRS VĪRIEŠIEM

1. *Lietuva* 10
2. *Baltkrievija* 8
3. *Latvija* 6
4. *Bulgārija* 0

Lietuva – Latvija

26:21 (11:11)

Latvija – Lietuva

20:23 (5:11)

Latvija – Baltkrievija

25:23 (13:12)

Baltkrievija – Latvija

35:31 (16:15)

Latvija – Bulgārija

31:27 (16:12)

Bulgārija – Latvija

27:30 (13:16)

(D. Bražņikovs, M. Skabeiķis,
I. Serafimovičs – 9, R. Līcis – 27,
M. Valkovskis – 25, A. Uščins – 11,
S. Kalniņš – 1, A. Pētersons – 29,
M. Libergs – 14, A. Lazdiņš – 20,
M. Čerņavskis – 12, Al. Kuzmins,
E. Klešņiks – 9, J. Smagars – 1,
A. Demidovs, A. Butans,
M. Kazinieks, treneri – J. Židens
un N. Kudrjavceva)

2004. GADA EIROPAS ČEMPIONĀTA
KVALIFIKĀCIJAS TURNĪRS VĪRIEŠIEM

1. *Šveice* 10
2. *Maķedonija* 8
3. *Latvija* 6
4. *Bulgārija* 0

Šveice – Latvija

30:23 (15:11)

Latvija – Šveice

25:21 (14:14)

Latvija – Maķedonija
31:38 (12:17)

Maķedonija – Latvija
41:30 (20:14)

Bulgārija – Latvija
25:30 (12:16)

Latvija – Bulgārija
25:23 (12:12)

(D. Braņņikovs, M. Skabeiķis,
S. Kalniņš, I. Serafimovičs – 22,
M. Valkovskis – 22, R. Līcis – 3,
A. Uščins – 29, M. Kazinieks – 10,
J. Smagars, A. Kušners,
A. Demidovs – 1, A. Lazdiņš – 30,
E. Klešņiks – 32, J. Avotiņš – 1,
Al. Kuzmins – 5, M. Čerņavskis – 6,
An. Kuzmins – 1, A. Butans,
A. Straume – 1, treneri – J. Žīdens
un N. Kudrjavceva)

2005. GADA PASAULES ČEMPIONĀTA
KVALIFIKĀCIJAS TURNĪRS VĪRIEŠIEM

1. *Latvija* 8
2. *Turcija* 4
3. *Kipra* 0

Kipra – Latvija
25:27 (10:12)

Latvija – Kipra
35:26 (18:12)

Latvija – Turcija
30:21 (15:9)

Turcija – Latvija
27:28 (13:13)

Pasaules 2005. gada handbola
čempionāta spēles par iekļūšanu
finālturnīrā (*play-off*).

Latvija – Spānija
23:36 (12:19)

Spānija – Latvija
34:24 (20:7)

(D. Braņņikovs, M. Skabeiķis,
H. Tihanovs, A. Lazdiņš – 11,
M. Valkovskis – 15, R. Līcis – 36,
A. Kušners – 3, A. Gailis – 3,
I. Serafimovičs – 19, M. Libergs – 7,
An. Kuzmins – 3, E. Klešņiks – 27,
A. Straume – 7, Ģ. Lilienfelds – 5,
M. Kazinieks – 2, A. Uščins – 3,
Al. Kuzmins – 26, treneris –
A. Gulbis)

2006. GADA EIROPAS ČEMPIONĀTA
KVALIFIKĀCIJAS TURNĪRS VĪRIEŠIEM

1. *Austrija* 10
2. *Izraēla* 6
3. *Latvija* 4
4. *Somija* 4

Latvija – Somija
29:23 (20:11)

Somija – Latvija
32:31 (17:13)

Izraēla – Latvija
32:22 (15:10)

Latvija – Izraēla
27:25 (14:11)

Austrija – Latvija
29:28 (17:14)

Latvija – Austrija
28:30 (17:16)

(D. Bražņikovs, H. Tihanovs,
E. Vadzītis, M. Valkovskis – 27,
R. Līcis – 37, A. Uščins – 10,
A. Gailis – 2, I. Serafimovičs – 14,
An. Kuzmins – 5, M. Libergs – 8,
Al. Kuzmins – 22, E. Klešņiks – 28,
A. Straume – 11, Ģ. Lilienfelds,
M. Veršakovs, A. Kušners,
treneris – A. Gulbis)

2007. GADA PASAULES ČEMPIONĀTA
KVALIFIKĀCIJAS TURNĪRS VĪRIEŠIEM

1. Rumānija 11
2. Latvija 7
3. Lietuva 4
4. Luksemburga 2

Lietuva – Latvija
29:28 (16:11)

Latvija – Lietuva
28:24 (17:13)

Latvija – Rumānija
32:34 (16:13)

Rumānija – Latvija
27:24 (14:9)

Luksemburga – Latvija
31:30 (15:13)

Latvija – Luksemburga
35:24 (19:10)

(D. Bražņikovs, A. Babra,
E. Vadzītis – 2, M. Valkovskis – 25,

M. Veršakovs – 18, A. Kušners – 2,
A. Gailis – 8, I. Serafimovičs – 1,
An. Kuzmins – 29, A. Lazdiņš – 23,
Al. Kuzmins – 6, E. Klešņiks – 10,
A. Straume – 21, Ģ. Lilienfelds – 29,
V. Gūtmanis – 3, treneris –
A. Gulbis)

2007. GADA PASAULES ČEMPIONĀTA
KVALIFIKĀCIJAS TURNĪRS SIEVIETĒM
BALTKRIEVIJĀ, MOGIĻVĀ

1. Baltkrievija 8
2. Slovākija 6
3. Lietuva 4
4. Šveice 2
5. Latvija 0

Slovākija – Latvija
38:14 (23:8)

Baltkrievija – Latvija
40:12 (20:6)

Šveice – Latvija
34:16 (18:10)

Lietuva – Latvija
35:17 (16:9)

(S. Gaidele, D. Sapcova,
A. Puncule – 1, N. Iļuhina – 1,
I. Jermaļonoka – 2, J. Stanovova – 4,
L. Nikolajeva – 1, L. Saveljeva – 2,
N. Kalašņikova – 2, I. Asare – 6,
E. Ekkerte – 9, D. Bergmane – 6,
S. Paegle – 19, T. Žukovska – 5,
V. Šļubčenko – 1, treneres –
N. Kudrjavceva un L. Andrejeva)

2008. GADA EIROPAS ČEMPIONĀTA
KVALIFIKĀCIJAS TURNĪRS SIEVIETĒM
PILZENĒ, ČEHIJĀ

1. Čehija 8
2. Turcija 6
3. Itālija 4
4. Bulgārija 2
5. Latvija 0

Latvija – Itālija

18:37 (6:16)

Latvija – Turcija

13:37 (5:21)

Čehija – Latvija

41:18 (13:10)

Bulgārija – Latvija

34:24 (16:13)

(S. Gaidele, D. Sapcova,

K. Klementjeva, I. Gundega,

S. Kļaviņa, D. Guseva, J. Šamricka,

A. Jeltiševa, J. Stanovova,

N. Iļuhina, A. Skabārde,

D. Bergmane, I. Asare,

J. Grabeļņikova, N. Kalašņikova,

E. Ekkerte, treneres –

N. Kudrjavceva un L. Andrejeva)

2008. GADA EIROPAS ČEMPIONĀTA
KVALIFIKĀCIJAS TURNĪRS VĪRIEŠIEM

1. Rumānija 12
2. Latvija 8
3. Bulgārija 2
4. Gruzija 2

Latvija – Gruzija

38:20 (18:8)

Gruzija – Latvija

29:32 (15:14)

Bulgārija – Latvija

24:31 (14:14)

Latvija – Bulgārija

29:23 (15:9)

Latvija – Rumānija

16:30 (11:11)

Rumānija – Latvija

41:31 (21:20)

2008. GADA EIROPAS ČEMPIONĀTA
IZSLĒGŠANAS SPĒLES

Latvija – Čehija

30:31 (16:14)

Čehija – Latvija

33:26 (20:10)

(H. Tihanovs, D. Bražņikovs,

E. Vadzītis – 14, R. Trifanovs – 6,

M. Valkovskis – 41,

M. Veršakovs – 26, A. Uščins – 38,

An. Kuzmins – 24, J. Pavlovičs – 1,

M. Lībergs – 4, Al. Kuzmins – 7,

E. Klešņiks – 48, A. Straume – 9,

Ģ. Lilienfelds – 13, A. Jurdžs – 3,

treneris – A. Gulbis)

2009. GADA PASAULES ČEMPIONĀTA
KVALIFIKĀCIJAS TURNĪRS VĪRIEŠIEM

1. Rumānija 8
2. Latvija 4
3. Kipra 0

Kipra – Latvija

26:33 (12:14)

Latvija – Kipra

36:19 (17:10)

Latvija – Rumānija

30:37 (17:17)

Rumānija – Latvija

39:29 (22:14)

(D. Bražņikovs, A. Babra,

E. Vadzītis – 11, M. Valkovskis – 15,

M. Veršakovs – 17, A. Uščins – 11,

A. Jurdžs – 13, E. Blūms – 3,

M. Lībergs – 10, J. Pavlovičs – 12,

A. Kušners – 4, E. Klešņiks – 20,

A. Straume – 2, Ģ. Lilienfelds – 8,

R. Trifanovs, J. Glušaks, I. Dude – 2,

treneris – A. Gulbis)

PIELIKUMS

LATVIJAS TIESNEŠI PASAULES UN EIROPAS ČEMPIONĀTOS

VALĒRIJS JAŠKINS – ILMĀRS KAZINIEKS

Starptautiskā kategorija no 1992. gada

No 1997. gada – *IHF* (Starptautiskās Handbola federācijas) tiesnešu elite

1997. gadā – Pasaules čempionāts junioriem Ziloņkaula krastā
(Kotdivuāra)

1997. gadā – Pasaules čempionāts juniorēm Ķīnā

2000. gadā – Eiropas čempionāts sievietēm Rumānijā

2001. gadā – Eiropas Izaicinājuma kausa izcīņas fināls

RENĀRS LĪCIS – ZIGMĀRS STOĻAROVŠ

Starptautiskā kategorija no 2004. gada

2005. gadā – pasaules čempionāts sievietēm Sanktpēterburgā

2007. gadā – pasaules čempionāts vīriešiem Vācijā, Pasaules čempionāts
sievietēm Francijā

2008. gadā – Āfrikas čempionāts, kvalifikācijas sacensības Pekinas
olimpiskajām spēlēm

2008. gadā – nominēti Pekinas olimpiskajām spēlēm

LATVIJAS PSR ROKASBUMBAS FEDERĀCIJAS PREZIDENTI

Gunārs Briņķis	1960–1964
Rozālija Zemvalde	1964–1968
Edmunds Johansons	1968–1971
Rozālija Zemvalde	1971–1976
Jānis Ņuzulis	1976–1980
Laimonis Visockis	1980–1984
Ojārs Kārklīšs	1984–1988
Nikolajs Kaftailovs	1988–1991
Aldis Neimanis	1991–1993

LATVIJAS HANDBOLA FEDERĀCIJA

1993–1997

Harijs Čebrikovs – prezidents
Nils Grasis – viceprezidents
Jānis Melbārdis – viceprezidents
Raimonds Emuliņš
Jānis Janševics
Ilmārs Kazinieks
Jānis Kuzulis
Georgs Puriņš
Valdis Rozentāls
Andris Vītols

1997–2001

Anrijs Brencāns – prezidents
Raimonds Emuliņš
Nils Grasis
Ilmārs Kazinieks
Edgars Zausajevs

2001–2005

Anrijs Brencāns – prezidents
Raimonds Emuliņš
Nils Grasis
Aleksejs Leonovs
Andris Ulāns

2005

Anrijs Brencāns – prezidents
Harijs Čebrikovs – ģenerālsekretārs

Raimonds Emuliņš – viceprezidents
Valērijs Jaškins
Natālija Kudrjavceva
Agris Lībergs
Guntars Opmanis
Valdis Rozentāls
Jānis Židens

LATVIJAS HANDBOLA FEDERĀCIJAS BIROJS

Ģenerālsēkretārs – Harijs Čebrikovs
Rīkotājdirektors – Valērijs Jaškins
Mārketinga daļas vadītājs – Guntars Opmanis
Grāmatvede – Ilona Upīte
Jaunatnes darba organizators – Edmunds Bogdanovs
Sacensību organizators – Pēteris (Līcis) Lambergs

LPSR SPORTA KOMITEJAS VALSTS TRENERI

Valentīns Loze
Augusts Kārlis
Lauma Ventere
Gundega Drēska
Jānis Skredelis
Pēteris (Līcis) Lambergs
Laimonis Visockis
Valērijs Jaškins

LABĀKIE TIESNEŠI

Edmunds Bogdanovs – Eiropas kategorijas tiesnesis
Harijs Čebrikovs – Vissavienības kategorijas tiesnesis
Ivars Čerņavskis – Eiropas kategorijas tiesnesis
Uldis Dzērve – Eiropas kategorijas tiesnesis
Kārlis Francis – Vissavienības kategorijas tiesnesis
Vadims Jaškins – Eiropas kategorijas tiesnesis
Valērijs Jaškins – Starptautiskās kategorijas tiesnesis
Ilmārs Kazinieks – Starptautiskās kategorijas tiesnesis
Valdis Kublačovs – Vissavienības kategorijas tiesnesis
Jānis Ņuzulis – Starptautiskās kategorijas tiesnesis
Renārs Līcis – Starptautiskās kategorijas tiesnesis
Pēteris (Līcis) Lambergs – Vissavienības kategorijas tiesnesis
Indulis Rebiņš – Republikas kategorijas tiesnesis
Aleksandrs Rutkovskis – Eiropas kategorijas tiesnesis
Dailis Sniedze – Republikas kategorijas tiesnesis
Zigmārs Stoļarovs – Starptautiskās kategorijas tiesnesis
Viesturs Strautnieks – Vissavienības kategorijas tiesnesis
Andris Vītols – Starptautiskās kategorijas tiesnesis
Eduards Žabko – Eiropas kategorijas tiesnesis

HANDBOLA CENTRI LATVIJĀ

AIZPUTE

K. Aņuss

AUCE

U. Arājs

L. Špels

BAUSKA

I. Bērziņš

J. Krievs

Dz. Kurmis

P. (Līcis) Lambergs

BĒNE

A. Kaupiņš

DOBELE

A. Kamendere
 A. Kaupiņš
 G. Savickis
 J. Savickis
 L. Veinberga
 I. Zariņš

JĒKABPILS

V. Brikmane
 K. Borodovska
 A. Druviņš
 J. Joņins

JELGAVA

J. Kaminskis
 H. Kress
 A. Mistērs
 L. Osis

JŪRMALA

A. Ļeonovs
 M. Meijers
 R. Mellers

A. Ulāns
 L. Zatlērs

LUDZA

A. Buķēlis
 E. Fjodorova
 A. Gendele
 A. Gendēlis
 A. Grebežs
 G. Iljēnkova
 R. Muižēnika
 A. Narnickis
 N. Putāns
 I. Stepkāne
 A. Stepkāns
 S. Tretjakovs
 V. Visockis
 E. Zverjako

MADONA

V. Jegorovs
 J. Pommērs

MSG

V. Putāns
 N. Putāns
 V. Rozentāls
 J. Savickis
 A. Ulāns
 J. Vilsons
 L. Zatlērs

OGRE

L. Andrejeva
N. Kudrjavceva
V. Mihailovskis
A. Molotans
V. Pastare (Eriņa)

A. Gulbis (ASK)
Dz. Kurmis (Celtnieks)

SALDUS

A. Arājs
V. Biķe

RĪGA

L. Adamovičs (VEF)
J. Čeksters (LVFKI, LSPA)
J. Graužīne (LVU)
N. Grasis (Sarkanā zvaigzne,
LVFKI, LSPA)
V. Gutarevskis (Celtnieks)
V. Jaškins (LVFKI, LSPA)
G. Kalherts (Sarkanā zvaigzne)
A. Klints (KMA)
A. Kazāks (Sarkanā zvaigzne)
I. Kazinieks (Celtnieks)
R. Līcis (LSPA)
A. Līsevs (TEC-2)
J. Melbārdis (LVU)
I. Rebiņš (VEF)
D. Sniedze (VEF)
I. Stelbovičs (RABR)
V. Strautnieks (RVR)
I. Ulmanis (Celtnieks)
R. Vecums (Celtnieks)
M. Veldre (RABR)
Ē. Veldre (RABR)
R. Zemvalde (LVFKI, LSPA)
J. Židens (LVFKI, LSPA)
U. Lamberts (RVR)

VAINODE

A. Desmitnieks
Z. Mickus

AIZKRAUKLES RAJONS

A. Eģītis
J. Gailis
R. Lielā
A. Rakstiņš

RĪGAS RAJONS

SALASPILS

I. Doguzovs
Ā. Galperins
T. Žukovska

OLAINE

N. Akantjeva
V. Akantjevs
K. Francis

PIELIKUMS

J. Mihailova
O. Paradovskis
J. Vilsons
V. Feoktisovs
J. Kolosovs

ULBROKA

L. Čerņavska

I. Čerņavskis
I. Čerņavskis
I. Lūsis
G. Ozoliņa
J. Valeiko

VANGAŽI

V. Lijvaks

Latvijas Handbola federācijas valdes sēdē 2008. gada aprīlī tika izveidota un apstiprināta žūrija, kas balsojot noteica Latvijas rokasbumbas piecdesmitgades simbolisko «zvaigžņu» izlasi sievietēm un vīriešiem, kā arī labākos spēlētājus un trenerus vairākās nominācijās.

SIMBOLISKĀS IZLASES

SIEVIETES:

Ivita Asare
Regīna Daņiļēviča
Ausma Kamendere
Natālija Kudrjavceva
Nora Pētersone
Valentīna Stepānova
Dace Sveile

VĪRIEŠI:

Andris Gulbis
Māris Gulbis
Renārs Līcis
Andris Sprīņģis
Ēriks Veldre
Jānis Vilsons
Haralds Zeidmanis

LABĀKĀ SPĒLĒTĀJA

Natālija Kudrjavceva

LABĀKAIS SPĒLĒTĀJS

Ēriks Veldre

LABĀKAIS TRENERIS

Andris Gulbis

LABĀKAIS TIESNEŠU PĀRIS

Andris Vītols, Jānis Ķuzulis

BALVA PAR MŪŽA IEGULDĪJUMU

Harijs Čebrikovs

SAĪSINĀJUMU ATŠIFRĒJUMI

- AB.LV – Aizkraukles banka
 ACSK – Armijas centrālais sporta klubs
 AF – Agrofirma
 ASK – Armijas sporta klubs
 ASMS – Augstākā sporta meistarības skola
 A&T – Anduļi un Taumaņi
 BJSI – Bērnu – jaunatnes sporta internāts
 BJSS – Bērnu – jaunatnes sporta skola
 BTB – Baltijas Tranzītu banka
 CAI – Civilās aviācijas institūts
 CISM – Pasaules karavīru sporta asociācija
 ĒCK – Ēku celtniecības kombināts
 EHF – Eiropas Handbola federācija
 GPS – Gaļas pārstrādes sabiedrība
 HK – Handbola klubs
 HSK – Handbola sporta klubs
 IDA – Izglītības darbinieku arodbiedrība
 IHF – Starptautiskā Handbola federācija
 KC – Kultūras centrs
 KMA – Kultūras ministrijas autobāze
 LHF – Latvijas Handbola federācija
 LPSR – Latvijas Padomju Sociālistiskā Republika
 LSPA – Latvijas Sporta pedagogijas akadēmija
 LVFKI – Latvijas Valsts fiziskās kultūras institūts
 MAI – Maskavas Aviācijas institūts
 MSG – Murjāņu sporta ģimnāzija
 MSI – Murjāņu sporta internāts
 NBS – Nacionālie bruņotie spēki
 NHK – novada handbola komanda
 NVS – Neatkarīgo Valstu Savienība
 PSC – Pilsētas sporta centrs
 PSK – Policijas sporta klubs
 PSRS – Padomju Sociālistisko Republiku Savienība
 RABR – Rīgas aparātu būves rūpnīca

SAĪSINĀJUMU ATŠIFRĒJUMI

- RASMS GKS – Republikas Augstākā sporta meistarības skola. Gaisa kara spēki
- RCP – Remontu celtniecības pārvalde
- RO&MA – Rokasbumba un Mahalovs
- RPI – Rīgas Politehniskais institūts
- RRR – Rīgas Radio rūpnīca
- RTU – Rīgas Tehniskā universitāte
- LVU – Latvijas Valsts Universitāte
- RVR – Rīgas Vagonu rūpnīca
- SCO – Starpkolhozu celtniecības organizācija
- SK – Sporta klubs
- SKF – Starpkolhozu konservu fabrika
- SKIF – Fizikultūras institūta sporta klubs
- TEC – Termoelektrocentrāle
- TTT – Tramvaju – trolejbusu trests
- US – Universitātes sports
- UV – Universālveikals
- VDR – Vācijas Demokrātiskā Republika
- VEF – Valsts elektromehāniskā fabrika
- VFR – Vācijas Federatīvā Republika

SUMMARY

This is the first book on handball in Latvia. For the first time handball 7:7 in Latvia was played 50 years ago – in May 1958. The book provides a modest insight in the history of handball in Latvia. It is not a history book. It is an overview of past 50 years.

Latvian teams have taken part in all the championships of USSR, and at that time those were the highest-level competition they could participate. The book contains the places won by our master team, the lists of players in USSR championships as well as all the winners of medals in the championships of Latvia (during the era of USSR) and the completed list of champion teams players. The greatest achievement of Latvian teams in USSR championships is the 3rd place in 1967 won by Riga «Daugava» men team.

Player Eriks Veldre (*Ēriks Veldre*) has taken part in the USSR National Team in the World Championship of 1964 and 1967. In 1964 in Czechoslovakia he was included in the symbolic world team created by the journalists. The goalkeeper Janis Vilsons (*Jānis Vilsons*) is the only Latvian handball player, who has ever played in the Olympic Games in 1972 in Munich as a participant of the National Team of USSR. Among the players of Moscow MAI he became the first and until now the only one Latvian handball player, who has won the contest of Champion Cup. Vilsons and Andris Gulbis, the current chief coach of Latvia National Team (men) in 1968 became world student champions, playing in the first team of USSR National team. Natalija Kudrjavceva (*Natālija Kudrjavceva*) and Indra Majore played in the USSR National Team and obtained the title of world junior champions, but Uldis Kluburs – the title of world junior vice-champion. In addition Kudrjavceva playing in

SUMMARY

Rostiva team became the winner of European Cup, but as the coach of Neustadt *Hypo*, won the Champion League. The coach Valerijs Putans (*Valerijs Putāns*) became one of the best coaches in Norway – the power state of women handball.

The handball judges from Latvia Andris Vitols (*Andris Vītols*) and Janis Kuzulis (*Jānis Kuzulis*) were two of the best judges in the world – they judged in two Olympic Games and in the Los Angeles Olympic Games Alternative tournament *Družba* as well as in six World Championships, meanwhile the current best judges Renars Licis (*Renārs Licis*) and Zigmars Stolarovs (*Zigmārs Stoļarovs*) have worked in three World Championships – two women contests and one men contest, and have been included among the judges working in the handball tournament of Beijing Olympic Games 2008. Latvian judges have always been among the best professionals in the USSR championships.

After the recovery of independence, Latvian clubs and national teams started to take part in the European Cup contest and in the qualification tournaments of European and World Championships. The book provides the overview of this contest as well. Latvian National Junior Team has played in European championship final tournament three times. Nowadays Latvian handball is represented in one of two world top handball leagues: Evars Klešņiks currently plays in Germany 1st Bundesliga team *TuSEM*.

We hope that this book will remind you many interesting and historical events as well as provide general information of Latvian handball during last 50 years.

SATURS

Priekšvārds 5

No Ērika Veldres līdz... 9

Piecdesmit gadi simtpiecdesmit fotogrāfijās 81

Statistika 161

Pielikums 199

Saīsinājumu atšifrējumi 208

Summary 210

Grāmatas sastādītājs izsaka pateicību daudziem
rokasbumbas veterāniem, bet īpaši

Valentīnai Pastarei,
Norai Pētersonei,
Gitai Ozoliņai,
Lilijai Čerņavskai,
Jurim Novikam,
Jānim Indusam
un Harijam Čebrikovam

par atbalstu grāmatas veidošanā.

UDK 796.3(747.3)(091)
Ro 341

Sastādītājs – *Jānis Ķuzulis*
Teksts – *Anatolijs Kreipāns*
Grāmatas kopsavilkumu angļu valodā tulkojusi *Lauma Mellēna*
Fotogrāfijas – *Zigismunds Zālmanis, Zigurds Mežavilks, Māris Millers*
un privātversonu arhīvi
Grāmatas veidošanā piedalījušies *Pēteris Lambergs* un
Edmunds Bogdanovs

ISBN 978-9984-805-36-8

- © Latvijas Handbola federācija, izdevums latviešu valodā, 2008
- © Jānis Ķuzulis, sastādījums, 2008
- © Anatolijs Kreipāns, teksts, 2008
- © Zigismunds Zālmanis, Zigurds Mežavilks, Māris Millers, fotogrāfijas
- © Iveta Zāgere, mākslinieciskais noformējums, 2008

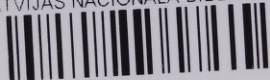
Grāmata sagatavota un izdota apgādā «Valters un Rapa»

Iespiests a/s «Preses nams»
Rīgā, Balasta dambī 3, LV-1081

4.58

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0308135837

2008-5

217